

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-BADAWCZEJ
INSTYTUTU STUDIÓW POLITYCZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK W 2005 ROKU**
Warszawa, luty 2006 rok

SPIS TREŚCI

[Wprowadzenie.](#)

[Opis prac badawczych i wyników badań.](#)

[Skład Rady Naukowej ISP PAN.](#)

[Zakłady/Pracownie i Zespoły.](#)

[Wykaz publikacji:](#)

Zestawienie łączne, czasopisma i wydawnictwa ciągłe.

Wykaz publikacji recenzowanych w czasopismach.

Wydawnictwa własne Instytutu Studiów Politycznych PAN.

Wykaz monografii naukowych i podręczników akademickich autorstwa, współautorstwa i pod redakcją pracowników placówki.

Raporty, recenzje.

[Realizowane projekty badawcze.](#)

[Kształcenie \(rozwój\) kadr naukowych.](#)

[Upowszechnianie i promocja osiągnięć naukowych:](#)

1. Organizacja i współorganizacja konferencji i sympozjów.

2. Partnerstwo instytucjonalne.

3. Seminaria otwarte.

4. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach w kraju.

5. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach za granicą.

[Ekspertyzy i opinie naukowe.](#)

[Nagrody i wyróżnienia.](#)

[Współpraca naukowa z zagranicą:](#)

Informacja o zakresie i wynikach współpracy.

Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN współpracuje w oparciu o umowy.

Zagraniczne instytucje naukowe, z którymi placówka współpracuje w sposób ciągły bez zawartego porozumienia.

Wyjazdy badawcze i szkoleniowe pracowników Instytutu.

Goście i stażyści zagraniczni w Instytucie.

Tematy realizowane we współpracy z zagranicą.

Ocena merytoryczna i wnioski.

[Inne formy aktywności merytorycznej pracowników ISP PAN:](#)

Wykłady, odczyty i in. w kraju i za granicą (nie związane z wyjazdami na konferencje).

Udział pracowników w redagowaniu czasopism.

Członkostwo organizacji naukowych, rad naukowych w kraju i za granicą.

Działalność dydaktyczna.

[Działalność biblioteki naukowej.](#)

[WPROWADZENIE](#)

W roku 2005 minęło piętnaście lat od powstania Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Choć nie przygotowano z tej okazji żadnego ważnego wydarzenia akademickiego, środowisko naukowe ISP PAN może poszczycić się dokonaniem, które mogły mieć miejsce jedynie w tak dojrzałym zespole pracowniczym.

Po latach badań szczegółowych, wycinkowych, nadszedł czas na pogłębioną refleksję teoretyczną i prace o charakterze monograficznym, opisujące najważniejsze dokonania polskiej transformacji. O najważniejszych z tych dokonań, wyodrębnionych w kilka kategorii (badania naukowe, konferencje, publikacje i statystyka) poniżej.

Badania naukowe

Na rok 2005 przypadło zakończenie czterech dużych badań. Pierwsze z nich to badanie pt. „Syndrom wielkiej zmiany i jego socjologiczne uwarunkowania”, przeprowadzone pod kierownictwem prof. dr hab. Marii Jarosz. Ich przedmiotem był szczególny okres polskiej transformacji przypadający na lata 1999-2004, charakteryzujący się jakościowo nową sytuacją gospodarki i społeczeństwa. „Systemowa przebudowa Polski - jak pisze we wnioskach kierownik badania prof. Maria Jarosz - przyniosła jej wolność i niezawisłość, otwarcie na świat, pięciokrotny wzrost liczby studentów, praworządność i demokrację. Jednocześnie syndrom wielkiej zmiany w jego fazie krytycznej charakteryzował się zapaścią finansów państwa, złą sytuacją gospodarczą, wzrostem biedy i bezrobocia, niekorzystnymi perspektywami gospodarczymi, rozbudzonymi przez polityków nadziejami i oczekiwaniami społecznymi, narastaniem zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Nowa sytuacja wywołała w społeczeństwie i elitach odmienne od dotychczasowych sposoby reagowania na nią (np. nasilenie złych zachowań rządzącej klasy politycznej czy dewaluacja norm etycznych i prawnych wśród zwykłych ludzi).”

Celem projektu była identyfikacja, charakterystyka i wyjaśnienie społecznych barier adaptacji do nowej sytuacji gospodarczej i społecznej, nakreślenie perspektywicznych kierunków przemian oraz podjęcie próby wskazania sposobów osłabienia istniejących barier i ograniczenia wpływu ujawnionych deformacji na szanse rozwojowe społeczeństwa i państwa.

Kompleksowe badania empiryczne (w gospodarstwach domowych, gminach, wywiady z czołowymi politykami itp.) pozwoliły skonfrontować dane zobiektywizowane z informacjami z dziedziny świadomości społecznej. Wyniki projektu opublikowane zostały w pięciu monografiach.

Drugi ważny, ukończony w 2005 r. projekt badawczy pt. „Solidarność - struktury organizacyjne i ruch społeczny 1980-1989”, kierowany przez doc. dr hab. Andrzeja Friszke, postawił sobie za cel wprowadzenie do obiegu naukowego nowych, ważnych materiałów źródłowych, utrwalenie zagrożonych bezpowrotną utratą źródeł wytworzonych przez Związek, a także opracowanie kwestii podziemnych struktur Solidarności szczebla centralnego oraz elementów funkcjonowania Związku na szczeblu regionalnym w latach 1981-1989. A także, jak pisze kierownik projektu: „opis prasy związkowej okresu 1980-1981 i jej funkcjonowania wewnętrznego oraz roli w integrowaniu Związku i tworzeniu ruchu społecznego. Ponadto, w wyniku projektu powstał 'bank informacji' o podziemnym obiegu wydawniczym w latach 1981-1989.”

Opracowane zostały naukowo i przygotowane do publikacji tak ważne dokumenty źródłowe, jak: stenogram I tury obrad I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „S”, zweryfikowana baza danych o delegatach na Zjazd, przebieg II Walnego Zjazdu Regionu Mazowsze w grudniu 1981 r. oraz zapisy posiedzeń Komitetu Obywatelskiego z lat 1987-1989, czy wreszcie zapis posiedzenia Krajowej Komisji Porozumiewawczej. W ramach projektu zebrano 55 relacji przywódców ruchu szczebla centralnego, regionalnego, ważniejszych wydawców i redaktorów pism.

W wyniku badań poszerzył się znacznie stan wiedzy o podziemnych strukturach kierowniczych Solidarności oraz o funkcjonowaniu tzw. drugiego obiegu wydawniczego. Warto podkreślić, że podczas realizacji tego projektu powstał zespół badaczy Solidarności, który opiera się głównie na młodym pokoleniu.

Trzecie badanie okazało się szczególnie złożone, bo wymagające skoordynowania dużej liczby osób z Polski i z zagranicy. Zaowocowało ono opublikowaniem pionierskiego w swym charakterze *Słownika biograficznego Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku*. Badaniem i redakcją słownika kierowali profesorowie Wojciech Roszkowski i Jan Kofman. Jak informują we wstępie do projektu: „Pomysł powstania dzieła zrodził się z refleksji nad słabą znajomością historii i kultury sąsiadów z krainy ‘spomiędzy’, jak nazwał ten region Alan Palmer - spomiędzy jednoczącej się Europy i rosyjskiego trzonu ZSRR. Ignorancja ta była wyraźna nie tylko na Zachodzie, ale może jeszcze bardziej wśród sąsiadujących narodów regionu”. Redakcja Magazynu Literackiego „Książki” uznała *Słownik* za książkę miesiąca w kategorii „historia”.

Autorzy poszczególnych biogramów słownika skupili się głównie na życiorysach polityków, ale uwzględnili też postacie życia kulturalnego, gdyż ich rola częstokroć była większa w kreowaniu wizerunku własnego kraju niż tych pierwszych. Niektórzy bohaterowie biogramów przekraczali granice państwowe (np.: Węgrzy z Siedmiogrodu i Słowacji, Ukraińcy z Galicji, Albańczycy z Kosowa, Żydzi z różnych krajów i o różnym stopniu asymilacji).

Zdając sobie sprawę z pionierskiego charakteru badań, a także trudności terminologicznych, chociażby w określeniu pojęcia „Europa Środkowo-Wschodnia”, które podlegało i nadal podlega różnym interpretacjom, autorzy *Słownika* przyjęli najszerszą interpretację formuły krajów „spomiędzy”, która pokrywa się w zasadzie z zasięgiem ustroju komunistycznego po 1945 r. W polu zainteresowania autorów nie znalazły się zatem Niemcy, Austria, Rosja, Finlandia czy Grecja, ale włączono do badań te kraje, które po II wojnie światowej były dłużej lub krócej satelitami ZSRR, a także europejskie republiki radzieckie, różniące się kulturowo od Rosji. Obszar objęty *Słownikiem* jest więc niezwykle zróżnicowany pod względem historycznym, społecznym, ekonomicznym, etnicznym i religijnym, co stanowi o jego specyfice.

Czwarty projekt pn. „Polska jako członek byłego bloku komunistycznego wobec polityki wschodniej RFN”, pod kierownictwem prof. dr hab. Jerzego Holzera, zrealizował Zakład Studiów nad Niemcami. Podsumowanie badań stanowiła zorganizowana w Berlinie konferencja „Recepcja ‘Ostpolitik’ RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”. Podstawę do dyskusji stanowiła przygotowana publikacja o tym samym tytule, wydana wspólnie przez ISP PAN i Fundację im. E. Brosta. Konferencja znalazła wielki oddźwięk w środowisku polityków i naukowców z Niemiec, co świadczy o nadal żywym zainteresowaniu tematyką polską wśród naszych sąsiadów zza Odry i uzasadnia celowość prowadzenia takich badań.

W grupie tej mieszczą się także unikatowe w skali krajowej badania prowadzone przez grupę pracowników ISP PAN pod kierownictwem dr Radosława Markowskiego, w ramach tzw. Polskiego Generalnego Studium Wyborczego. Stosowanie modułu CSES (Comparative Study of Electoral Systems), zalecane przez ICOR (International Committee for Research into Elections and Representative Democracy), nadają badaniom standard międzynarodowy i deponowane są, tak jak dane na temat 50 systemów politycznych świata, w Międzynarodowym Archiwum Badań Społecznych w Center for Political Research, University of Michigan Ann Arbor. Koszty badań pokrywane są przez Komitet Badań Naukowych i granty europejskie.

Badania prowadzone w Pracowni Badań Wyborczych reprezentują standard światowy i zapewniają Instytutowi poczesne miejsce wśród europejskich instytucji parających się tą tematyką.

Konferencje

Rangę w środowisku naukowym wyznaczają placówkom organizowane przez nie konferencje międzynarodowe. Stanowią one okazję do zaprezentowania jej osiągnięć na szerokim forum, a często stają się także wydarzeniami o randze międzynarodowej. Taki charakter mają konferencje Zakładu Najnowszej Historii Politycznej, kierowanego przez prof. dr hab. Andrzeja Paczkowskiego. Tak było też i tym razem. Konferencja na temat „Komunistycznego aparatu bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944-1989” (The Communist Security Apparatus in East-Central Europe, 1944/45-1989), zorganizowana przez Zakład Najnowszej Historii Politycznej ISP

PAN, przy współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej - Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Pełnomocnikiem Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (RFN), Fundacją Badań Dyktatury SED (RFN), Urzędem Dokumentacji i Badania Zbrodni Komunistycznej, Instytutem Historii Najnowszej Akademii Nauk Republiki Czeskiej i Instytutem Pamięci Narodu ze Słowacji, odbiła się głośnym echem w międzynarodowym środowisku historyków i polityków. Jej rezultaty wniosły istotny wkład w wypetnianie białych plam w podręcznikach najnowszej historii Polski i regionu.

Ważna jest obecność pracowników ISP PAN na dorocznych spotkaniach Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Krynicy. Zakład Badań Przekształceń Własnościowych ISP PAN, kierowany przez prof. dr hab. Marię Jarosz, sprawował patronat nad sesją z udziałem naukowców krajowych i zagranicznych tegorocznego, XV już Międzynarodowego Forum Ekonomicznego. Badania Zakładu zostały zaprezentowane ważnym organom decyzyjnym w państwie. Tak np. opublikowanemu w tym roku raportowi Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów poświęcone zostało specjalne sympozjum i dyskusja na temat „Społecznych implikacji procesów ekonomicznych w III Rzeczypospolitej”, której kanwą była książka prof. M. Jarosz pt. *Władza, przywileje, korupcja*. Dyskusja ta była poprzedzona konferencją w Sejmie RP dotyczącą także wniosków wynikających z tej publikacji.

Do prac Forum włączył się także Zakład Europeistyki. Praca *New Europe. Report on Transformation* (pod redakcją prof. Dariusza K. Rosatiego, XV Economic Forum), w której prof. dr hab. Józef M. Fiszer i dr Krzysztof Zielke opracowali rozdział pt. *Political Situation in Central and Eastern Europe in the Years 2004 - 2005*, zaprezentowana została na specjalnej konferencji prasowej w Warszawie i podczas Forum.

Publikacje

Na oddzielną uwagę zasługują prace zbiorowe i wydawnictwa źródeł publikowane w ISP PAN. Choć w ocenie parametrycznej ich organizatorom i redaktorom nie przysługuje zbyt wiele punktów, są one dowodem wielkiej aktywności i umiejętności organizowania środowiska naukowego wokół danej tematyki. W ten sposób powstały prace unikatowe, ważne źródłowo i niezwykle aktualne. Za przykład niech posłużą tu prace prof. dr hab. Krzysztofa Jasiewicza (red.) *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w*, prof. dr hab. M. Jarosz (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*; doc. dr hab. Andrzeja Szpocińskiego (red.): *Różnorodność procesów zmian. Transformacja niejedno ma imię*, czy doc. dr hab. Andrzeja Friszke i dr Marcina Zaremba (red.), *Wizyta Jana Pawła II w Polsce 1979. Dokumenty KC PZPR i MSW* oraz niezwykle aktualny temat *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo* pod red. dr Stanisława Mocka.

Za bardzo ważny wkład do ogólnokrajowej dyskusji na temat stanu państwa i przemian lub też wyzwań, przed którymi stoi III Rzeczpospolita, wnosi praca zbiorowa pt. *Polska. Ale jaka?* pod redakcją prof. dr hab. Marii Jarosz.

Z opublikowanych monografii autorskich niewątpliwie na czoło wysuwa się praca prof. dr hab. Edmunda Wnuk-Lipińskiego zatytułowana: *Socjologia życia publicznego*. Jest to nowatorska praca, będąca próbą zarysowania pola badawczego oraz teoretycznych narzędzi analizy nowej subdyscypliny socjologii, a mianowicie - jak wskazano już w tytule pracy - socjologii życia publicznego.

Europejska tragedia XX wieku. II wojna światowa pióra prof. dr hab. Jerzego Holzera to obszerna monografia psychologicznych aspektów faszyzmu i wojny. Autor opisuje mechanizmy deprawacji umysłów twórców i ofiar ideologii faszyzmu, tragedię żołnierzy, jeńców, ludności żydowskiej, ludności cywilnej, mechanizm funkcjonowania obozów czy robót przymusowych. Praca porusza też aktualny ostatnio wątek wysiedleń polskiej i niemieckiej ludności. Praca prof. J. Holzera wpisuje się w wątek obchodów 60-lecia zakończenia II wojny światowej i stanowi podsumowanie przemyśleń autora na temat mechanizmów psychologicznych kierujących jednostką i masami w sytuacji rządów totalitarnych, a więc tematyki, która pasjonuje go od wielu lat.

Na koniec odnotować pozostanie ukazanie się drukiem w grudniu 2005 r. (z datą 2006 r.) pierwszego z dwóch tomów opracowania pt. *New Europe* (pod redakcją prof. Teresy Rakowskiej-Harmstone i prof. Piotra Dutkiewicza). Tom nosi tytuł *Wpływ pierwszej dekady* (*The Impact of the*

First Decade) i jest pierwszym wydanym w Polsce anglojęzycznym podręcznikiem opisującym językiem naukowym przemiany, które nastąpiły w Europie Środkowo-Wschodniej. Wśród grupy autorów znalazło się pięcioro pracowników ISP PAN: prof. dr hab. Wojciech Roszkowski, prof. dr hab. Jan Kofman, prof. dr hab. Jadwiga Koralewicz, prof. dr hab. Marek Ziółkowski i prof. dr hab. Antoni Z. Kamiński.

ISP PAN w statystyce

W 2005 roku ISP PAN zatrudniał 79 osób, w tym 28 samodzielnych pracowników naukowych (13 profesorów, 15 doktorów habilitowanych), 33 doktorów i 17 magistrów. Zatrudnienie w stosunku do roku ubiegłego wzrosło o 6 osób.

ISP PAN realizował 10 grantów (z tego zakończono 3). Pracownicy uczestniczyli w 17 projektach badawczych krajowych i 29 międzynarodowych.

Pracownicy naukowcy ISP PAN opublikowali łącznie 28 monografii w tym 1 podręcznik, 40 artykułów, przygotowali 19 ekspertyz.

Pracownicy ISP PAN zorganizowali 7 konferencji (w tym 5 konferencji międzynarodowych).

ISP PAN realizował 12 umów zagranicznych, w których uczestniczyło 28 placówek zagranicznych. Ponadto realizowano 10 indywidualnych projektów współpracy; 56 pracowników zrealizowało wyjazdy badawcze.

Pracownicy ISP PAN wzięli udział w 90 konferencjach (w tym w 44 zagranicznych), na których wygłosili 120 referatów.

Pracownicy ISP PAN brali czynny udział w promowaniu kadry naukowej własnego Instytutu i innych placówek badawczych, wypromowali 10 prac magisterskich, 4 prace doktorskie oraz byli recenzentami w 11 przewodach doktorskich i 7 habilitacyjnych.

Działalność dydaktyczną prowadzi 38 pracowników, większość z nich odbywa zajęcia w Collegium Civitas i na Uniwersytecie Warszawskim (pozostałe uczelnie to KSAP, SGH, SWPS i Uniwersytet im. Kardynała Wyszyńskiego).

ISP PAN prowadzi, wspólnie z Collegium Civitas, trzy rodzaje studiów podyplomowych: Lobbying, Stosunki Międzynarodowe i Dyplomacja, Zarządzanie Organizacjami Pozarządowymi oraz Studium podyplomowe z socjologii i nauki o polityce (to ostatnie otwiera możliwość pisania pracy doktorskiej z tych dwóch dziedzin). W studiach tych, na różnych latach, uczestniczy ponad 70 osób.

W ISP PAN prowadzone jest 10 seminariów naukowych, dodatkowo 9 w Collegium Civitas dla słuchaczy studium podyplomowego.

W 2005 r. Instytut i jego pracownicy uzyskali 14 nagród i wyróżnień.

*

Rok miniony stanowił kolejny krok w powiększaniu zakresu i dynamiki prowadzonych badań naukowych. Nowe pola zainteresowań pracowników ISP PAN (europeistyka, socjologia życia publicznego) zwiększyły ofertę intelektualną placówki, czyniąc ją zarówno atrakcyjnym miejscem prowadzenia badań, jak i pożądanym miejscem zdobywania wiedzy, o czym świadczy wzrost liczby słuchaczy na prowadzonych studiach podyplomowych. Pomimo nadal skromnych środków finansowych i skromnych warunków lokalowych, ISP PAN utrzymuje w środowisku nauk społecznych swą wysoką pozycję wciąż podnosząc intelektualną poprzeczkę.

OPIS PRAC BADAWCZYCH I WYNIKÓW BADAŃ

[Spis treści](#)

1. Procesy społeczne, polityczne i gospodarcze w toku transformacji ustrojowej w

Polsce

Przemiany ustrojowe w Polsce, które nieprzerwanie zachodzą od 1989 r., stawiają przed badaczami wciąż nowe wyzwania. Przemiany te mają charakter dynamiczny i przekraczają często pola badawcze pojedynczych dyscyplin, wymuszając na badaczach konieczność spojrzenia interdyscyplinarnego na zjawiska towarzyszące owym przemianom. Od czasu przystąpienia Polski i niektórych państw Europy Środkowo-Wschodniej do Unii Europejskiej, obserwujemy przesunięcie się akcentów badawczych na zjawiska występujące w europejskiej polityce, gospodarce i społeczeństwie. Wokół tych zagadnień ogniskują się zainteresowania Zakładu Systemów Społeczno-Politycznych kierowanego przez prof. dr hab. Edmunda Wnuk-Lipińskiego, Pracowni Badań Organizacji Non-Profit, kierowanej przez doc. dr hab. Ewę Leś oraz Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi, kierowanego przez prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego, a także Zakład Badań Przekształceń Własnościowych, kierowanego przez prof. dr hab. Marię Jarosz czy Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych, pod kierownictwem prof. dr hab. Antoniego Z. Kamińskiego.

Różnymi aspektami politycznej transformacji w procesach integracji europejskiej zajmuje się również Zakład Europeistyki, kierowany przez prof. dr hab. Józefa M. Fiszerę i Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich, kierowany przez doc. dr hab. Włodzimierza Marciniaka.

W aspekcie historycznym (choć nie tylko) procesy transformacyjne odzwierciedlone są w badaniach Zakładu Europy Środkowej i Wschodniej, kierowanego przez prof. dr hab. Wojciecha Roszkowskiego, Zakładu Najnowszej Historii Politycznej, kierowanego przez prof. dr hab. Andrzeja Paczkowskiego czy Pracowni Dziejów Ziemi Wschodniej II Rzeczypospolitej, którą kieruje dr Grzegorz Motyka.

Pewne aspekty transformacji w zakresie idei odzwierciedlają także prace prowadzone przez Zakład Filozofii Polityki, kierowany przez prof. dr hab. Stanisława Filipowicza.

Gromadzeniem danych źródłowych i tworzeniem baz danych na temat przebiegu procesów (głównie związanych z wyborami krajowymi i europejskimi) zajmowały się Pracownia Badań Wyborczych (kierowana przez dr Radostawa Markowskiego) oraz Archiwum Partii Politycznych (kierownik: dr Inka Słodkowska).

Poniżej omówione zostaną najważniejsze projekty badawcze i ich rezultaty w pracach poszczególnych Zakładów i Pracowni.

1.1. Wartości i postawy społeczne, scena polityczna, elity, państwo

Badaniem problemów w tym obszarze zajmuje się głównie Zakład Systemów Społeczno-Politycznych kierowany przez prof. dr hab. Edmunda Wnuk-Lipińskiego. W roku sprawozdawczym zainteresował się on stosunkowo nowym obszarem badań - związkiem pomiędzy jakością demokracji a dynamiką życia publicznego w Polsce w perspektywie porównawczej. W związku z wejściem Polski do wspólnoty demokratycznych państw Unii Europejskiej, na pierwszy plan wysunęły się problemy jakości polskiej demokracji, kultury politycznej i społeczeństwa obywatelskiego. W badaniach Zakładu problematyka ta jest sytuowana w perspektywie porównawczej, do czego składają się zarówno członkostwo Polski w UE, jak i coraz wyraźniejsze otwieranie się Polski na globalizujący się świat. Wspólnym mianownikiem szczegółowych projektów badawczych Zakładu jest obszar życia publicznego, bo właśnie w tej sferze zachodzą zjawiska, które są przedmiotem badań zespołu.

Wśród publikacji pracowników tego Zakładu wysuwa się cytowana wyżej monografia pióra prof. E. Wnuk-Lipińskiego *Socjologia życia publicznego*.

Plonem międzynarodowego projektu badawczego, kierowanego przez prof. E. Wnuk-Lipińskiego i Susanne Fuchs z Wissenschaftszentrum Berlin, jest praca opublikowana w Niemczech *Democracy Under Construction: Patterns From Four Continents*.

Prof. dr hab. Bogdan W. Mach realizował projekt „Trajektorie życiowe i kariery zawodowe w

Polsce i Niemczech”, który zaowocował publikacją anglojęzyczną w „European Sociological Review” na temat zmian zawodowych w Niemczech w perspektywie transformacji i we wschodniej części tego kraju (*Job Mobility in the Former East and West Germany. The Effects of State-Socialism and Labor Market Composition*).

We wspomnianym wyżej pierwszym tomie opracowania *New Europe* (pod redakcją prof. T. Rakowskiej-Harmstone i prof. P. Dutkiewicza), zatytułowanym *The Impact of the First Decade*, profesorowie J. Koralewicz i M. Ziótkowski są autorami artykułu *Changing Value Systems*.

Prof. J. Koralewicz ponadto uczestniczy w europejskim programie badawczym „Evolving Social Construction of Threats”. W ramach grupy roboczej zajmującej się problematyką terroryzmu przygotowała projekt badawczy „Social, Economic and Psychologic Problems of Terrorism in Poland”.

Dr Leszek Chajewski brał udział w dwóch międzynarodowych projektach badawczych: „Monitoring of EU Visa Policies Towards Ukraine, Belarus, Moldova and Russia” oraz “Ageing and Employment: Identification of Good Practice to Maintain Older Workers in Employment (AGEIP)”.

Dr Stanisław Mocek zrealizował projekt badawczy pt. „Niezależność dziennikarstwa w Polsce: szanse i zagrożenia”. Zwieńczeniem projektu jest jego rozprawa habilitacyjna. W 2005 r. pod jego redakcją ukazała się też wspomniana praca zbiorowa pt. *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo*.

Doc. Andrzej Szpociński był redaktorem pracy *Wobec przeszłości; pamięć przeszłości jako element kultury współczesnej*, zaś doc. Janina Frentzel-Zagórska kontynuowała prace w norwesko-polskim projekcie NOR-POL nad percepcją nierówności społecznych, samoidentyfikacją grupową i rozumieniem terminów politycznych.

Mgr Xymena Bukowska kontynuowała pracę nad doktoratem „Ewolucja koncepcji obywatelstwa w RFN. Rekonstrukcja dyskursu na temat obywatelstwa zawartego w programach partii politycznych”.

*

Z Zakładem Systemów Społeczno-Politycznych stowarzyszona jest Pracownia Badań Organizacji Non-Profit, kierowana przez doc. dr hab. Ewę Leś. W roku sprawozdawczym w Pracowni powstała ekspertyza dla OECD (przygotowana wspólnie przez doc. Leś i dr Marię Jeliązkową z Bułgarskiej Akademii Nauk). Ekspertyza opublikowana została w pracy pt.: *The Social Economy in Central East and South East Europe: Emerging Trends of Social Innovation and Local Development*. Ponadto doc. E. Leś opublikowała tekst *Nowa gospodarka społeczna. Wybrane koncepcje* w kwartalniku „Trzeci Sektor”, a na zlecenie Ministerstwa Spraw Socjalnych przygotowała raport na temat działania ustawy o zatrudnieniu socjalnym w rok po jej uchwaleniu („Raport z monitoringu ustawy przeprowadzony na zlecenie Ministerstwa Polityki Społecznej”, współautor dr S. Nałęcz). Ponadto doc. E. Leś przygotowała założenia i koncepcję oraz uzyskała grant z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację badań instytucji gospodarki społecznej w ramach programu „Equal” w Pracowni Badań Instytucji Non-Profit na lata 2005-2007.

Dr Sławomir Nałęcz przygotował trzy ekspertyzy. Dla Ministerstwa Polityki Społecznej pt. *Źródła danych na temat podmiotów sektora non-profit w Polsce: stan obecny, potrzeby, rekomendacje*”, dla Ministerstwa Gospodarki i Pracy: *Analiza porównawcza Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 ze Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego* oraz w ramach realizacji umowy o Partnerstwie na rzecz Rozwoju: „Tu jest praca” (w której uczestniczy także ISP PAN) ekspertyzę pt. *Źródła danych i strategia badań na temat potencjału ekonomicznego i społecznego Gospodarki Społecznej w Polsce oraz na temat roli podmiotów Gospodarki Społecznej w przeciwdziałaniu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu w Polsce*.

Pracownia od 2002 r. uczestniczy w cyklu badań monitorujących rozwój Centrów Integracji Społecznej w zakresie „nowych inicjatyw społeczno-ekonomicznych w dziedzinie ograniczania

bezrobocia”.

*

Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi, kierowany przez prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego realizował temat badawczy pt. „Polskie elity w początkowym okresie członkostwa Polski w UE”. Składa się on z szeregu badań cząstkowych. Pierwszy dotyczy roli kobiet w polityce (opartego na wywiadach z posłankami Sejmu IV kadencji).

W oparciu o zebrane materiały, powstały dwa referaty, które przedstawione zostały na międzynarodowej konferencji International Political Science Association w Warszawie w grudniu 2005 r. (dr Irena Pańków przedstawiła referat na temat politycznej tożsamości kobiet, a mgr Zofia Kinowska referat na temat tego, jak kobiety-posłanki godzą obowiązki polityczne z rolami żon i matek).

Drugi temat cząstkowy dotyczy populizmu. W badaniu tym uwagę skupiono nie na wymiarze roszczeniowym populizmu, ale na jego wymiarze instytucjonalnym. W wymiarze instytucjonalnym, populizacja życia politycznego przejawia się, m.in. w tendencjach kreowania i mnożenia podziałów politycznych, w strategiach naznaczania, marginalizowania i wykluczania politycznego oraz w wysiłkach na rzecz instrumentalizowania instytucjonalnych procedur dla wąskich, grupowych celów politycznych. Problematyka ta szeroko zanalizowana jest w przygotowanej do druku publikacji: E. Nalewajko, W. Wesołowski, *Terms of the Polish Parliament 1989-2005*.

Trzeci temat, instytucjonalizacji i neoinstytucjonalnego paradygmatu w badaniach społecznych, w tym badaniach życia politycznego, podjęty został przez mgr. Witolda Betkiewicza.

Czwarty temat, społeczeństwo polityczne, którego kształt poznaliśmy w przebiegu i wynikach kampanii wyborczych roku 2005 stanowi ilustrację tezy o demokracji bez partycypacji. Teza ta początkowo sformułowana została w odniesieniu do polskiej samorządności, ale można ją rozszerzyć na cały system polityczny. Dwie dominujące cechy obecnego społeczeństwa to słabość partycypacji i słabość elit. Wokół analizy tych zjawisk, odzwierciedlonych w artykule E. Nalewajko, B. Post, *Gorycz sukcesu - polskie zmiany w opinii ich autorów*, w: M. Jarosz (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, koncentrują się prace badawcze całego zespołu.

*

Tematem wiodącym badań Pracowni Badań Wyborczych w 2005 r., kierowanej przez dr Radostawa Markowskiego, były „Wybory i zachowania wyborcze Polaków”. W pierwszym półroczu kontynuowano prace nad analizami wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz przeprowadzono analizy wyników referendum w krajach wstępujących w 2004 r. do Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem problemu partycypacji wyborczej.

Na bazie uzyskanych wyników powstało kilka opracowań tematycznych opublikowanych w czasopismach naukowych oraz wygłoszono szereg referatów na konferencjach naukowych.

W drugim półroczu 2005 r. Pracownia skupiła się na pracach dotyczących wyborów parlamentarnych i wyborów prezydenckich w Polsce. Realizowany projekt PGSW (Polskiego Generalnego Studium Wyborczego) poszerzony został o badanie panelowe (badanie tych samych osób po wyborach parlamentarnych i po drugiej turze wyborów prezydenckich). Podobnie jak w poprzedniej edycji PGSW, na badanie to złożyły się zarówno analiza stanu świadomości społecznej i politycznej Polaków, odtwarzana za pomocą pogłębionego badania opinii publicznej realizowanego na dużej próbie, jak i analiza polskich elit parlamentarnych - zarówno ich cech społeczno-demograficznych oraz postaw i przekonań politycznych, a także analiza programów partyjnych oraz tzw. ekologia polityczna, tj. badanie regionalnych różnicowań politycznych i wyborczych konfrontowanych z podstawowymi wskaźnikami kulturowo-ekonomicznymi regionów.

Tak zakreślony projekt PGSW 2005 obejmuje większość istotnych aspektów polskiego systemu politycznego i relacji obywateli - instytucje polityczne, co pozwala na wszechstronny opis

i analizę zachowań wyborczych, zmian systemu partyjnego, stosunku do demokracji i jej zagrożeń pojawiających się w ostatnim okresie.

Na podstawie wyników badań PGSW 2005 r. opracowano już dwie ekspertyzy dla Centrum Studiów Strategicznych: „Znaczenie wyborów 2005 dla rozwoju systemu politycznego kraju” oraz „Społeczne zaplecze rządu”.

Najważniejsze publikacje pracowni to rozdział w pracy *Support for Democracy and Its Consolidation in Fragile Polities* (dr Radostaw Markowski) w: U. van Beck (red): *Democracy Under Construction. Patterns From Four Continents*; *Dlaczego Polacy nie głosują* (mgr Mikołaj Cześnik) w: U. Jakubowska i K. Skarżyńska (red.): *Demokracja w Polsce. Doświadczanie zmian; Prawomocność władzy i uczestnictwo wyborcze w demokracji postkomunistycznej: przypadek Polski* (mgr M. Cześnik) w: R. Bäcker i J. Marszałek-Kawa (red.): *Drogi i bezdroża ku demokracji. Przemiany polityczne w Europie postkomunistycznej oraz Poland*, (dr Krzysztof Jasiewicz) w: *Political Data Yearbook 2003*, numer specjalny „European Journal of Political Research”, (współautor: A. Jasiewicz-Betkiewicz).

1.2. Przekształcenia gospodarcze i ich skutki

Różnorodnością aspektów przekształceń gospodarczych zajmują się pracownicy Zakładu Badań Przekształceń Własnościowych, kierowanego przez prof. dr hab. M. Jarosz. Temat „Transformacja w Polsce. Społeczne skutki: sukcesy i porażki” stanowił kontynuację prac rozpoczętych w 2004 r. Przedmiotem badań, omówionych szerzej we „Wprowadzeniu”, były lata 1999-2004, nazywane przez badaczy szczególnym etapem transformacji w Polsce, bowiem wtedy to przemiany „w bazie i nadbudowie” zaczęły kształtować, wyrosła z lat wcześniejszych, ale jakościowo nową, sytuację gospodarki i społeczeństwa - oraz odmienne od dotychczasowych sposoby reagowania na nią. Celem badań prowadzonych przez Zakład była diagnoza sytuacji wyjawiająca ważniejsze prawidłowości obecnego etapu polskiej transformacji i poszukiwania dróg przezwyciężenia istniejących dysfunkcji, usprawnienia i przyspieszenia reform ustrojowych.

W 2005 r. w Zakładzie pracowano nad pięcioma tematami: „Dysproporcje materialne i edukacyjne, problem ‘wykluczenia z transformacji’” (prof. M. Jarosz); „Instytucjonalne aspekty polityki makroekonomicznej. Wnioski dla Polski” (doc. dr hab. Witold Jakóbiak); „Dysfunkcje procesów prywatyzacji. Grupy interesów w okresie transformacji” (dr Piotr Kozarzewski); „Polityka społeczna w okresie transformacji” (dr Marta Danecka) oraz „Dobór wskaźników w badaniach socjologicznych” (mgr Adam Kęska).

W roku sprawozdawczym zakończono grant KBN „Syndrom wielkiej zmiany i jego socjologiczne implikacje”. W ramach tego grantu opublikowano cztery książki, z których jedną (*Władza. Przywileje. Korupcja*) opublikowano również w języku niemieckim.

Ponadto Zakład był obecny aktywnie podczas międzynarodowego XV Forum Ekonomicznego w Krynicy (o czym wyżej). Panel zorganizowany podczas Forum nosił tytuł „Cele, ścieżki i efekty transformacji w krajach pokomunistycznych. Czy istnieje wspólny, uniwersalny model przemian?”

2. Otoczenie zewnętrzne i transformacja

Zagadnienia mieszczące się w tym bloku to kolejny, według rozległości, obszar badań prowadzonych w ISP PAN. Stanowią one pole zainteresowania następujących Zakładów: Zakładu Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych (prof. dr hab. Antoni Z. Kamiński), Zakładu Europeistyki (prof. dr hab. Józef M. Fiszer), Zakładu Studiów nad Niemcami, którym kieruje prof. dr hab. Piotr Madajczyk, Zakładu Porównawczych Badań Postsowieckich (doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak), Zakładu Europy Środkowej i Wschodniej (prof. dr hab. Wojciech Roszkowski), czy wreszcie Zakładu Azji i Pacyfiku, kierowanego przez doc. dr hab. Waldemara J. Dziaka.

2.1. Stosunki międzynarodowe i problemy bezpieczeństwa

Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych, pod kierownictwem prof. dr hab. Antoniego Z. Kamińskiego, skupia się na problemach bezpieczeństwa regionu, skutkach przystąpienia państw Europy Środkowo-Wschodniej do NATO oraz relacjach polsko-amerykańskich. W 2005 r. Zakład rozpoczął realizację projektów badawczych: „Bezpieczeństwo Europy Środkowo-Wschodniej i Polski w perspektywie zagrożeń ładu światowego” oraz „Konsekwencje procesu poszerzania NATO dla systemów obronnych państw Grupy Wyszehradzkiej” (projekt promotorski).

Zakład przygotował też raport nt. „Ameryka i Amerykanie w polskiej polityce zagranicznej i badaniach opinii publicznej po upadku komunizmu” (America and Americans in Polish Foreign Policy and Public Opinion Polls After the Fall of Communism, prof. A.Z. Kamiński, mgr Tomasz Paszewski), który przedstawiony został podczas konferencji „The Rise of Antiamericanism” w prestiżowym Princeton University.

Najważniejsze publikacje pracowników to *Ameryka i Europa - od zakończenia sporu do partnerstwa* (mgr T. Paszewski), *Europejska współpraca na rzecz rozwoju - nowe wyzwania* (mgr Paulina Kaczmarek) oraz *Geopolitics of East-Central Europe* (prof. dr hab. A.Z. Kamiński w: *New Europe. The Impact of the First Decade*).

Wart odnotowania jest też udział kierownika Zakładu, prof. dr hab. A.Z. Kamińskiego, w dyskusjach nad stanem państwa (*III RP - Anatomia kryzysu państwa*, „Ius et Lex”; *Kryzys państwa*, w: *Polska. Ale jaka?*, red. prof. M. Jarosz; *Kryzys systemu politycznego III RP i pożądane kierunki jego reform*, w: *Kryzys Rzeczypospolitej? Studia z zakresu funkcjonowania systemu politycznego*).

2.2. Procesy integracji europejskiej

Zagadnieniami związanymi z integracją europejską zajmuje się powstały w 2004 r. Zakład Europeistyki, kierowany przez prof. dr hab. Józefa M. Fiszera. Główny temat, wokół którego skupiają się zainteresowania Zakładu to „Polska w Unii Europejskiej - aspekty polityczne, kulturowe, ekonomiczne i międzynarodowo-prawne”. Pracownicy Zakładu analizują skuteczność polskiej polityki integracyjnej po akcesji do Unii Europejskiej oraz różne aspekty członkostwa Polski w Unii w warunkach globalizacji. Spotkania seminaryjne wyznaczają pola interdyscyplinarnych badań poświęconych europejskim procesom integracyjnym i warunkom rozwoju Europy i Unii Europejskiej. Wygłoszone referaty przez niewielki jeszcze zespół badaczy i zaproszonych gości ogłoszone będą drukiem w następnym roku.

Mimo krótkiego okresu istnienia, pod auspicjami Zakładu Europeistyki powstały dwie prace z pogranicza innych obszarów badawczych *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, prof. J.M. Fiszera (red.); *PHARE. Założenia, projekty, rezultaty* (dr Zofia Sujkowska) oraz rozdział II książki *Political Situation in Central and Eastern Europe in the Years 2004-2005* (prof. J.M. Fiszera, dr K. Zielke) we wspomnianej pracy *New Europe. Report on Transformation*.

Ponadto prof. J.M. Fiszera opublikował ważny tekst o globalizacji (*Globalizacja i problemy globalne - istota, przejawy oraz skutki międzynarodowe*, w: „Studia Polityczne”, nr 17) oraz o Konstytucji Europejskiej (*Suwerenność Polski i tożsamość narodowa w świetle Konstytucji RP i Konstytucji Europejskiej*).

Zakład był też współorganizatorem (wraz z Komitetem Nauk Politycznych PAN) dwudniowej, ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Polska polityka integracyjna po akcesji do Unii Europejskiej”.

Zakład buduje również zręby szerszej tematyki europejskiej, a mianowicie problematyki małych i średnich państw Europy Zachodniej poszerzonej o terytoria autonomiczne i specjalne, którą zajmuje się doc. dr hab. Ryszard Żelichowski.

Tematyką Unii Europejskiej i integracji zajmowały się też w roku sprawozdawczym inne zespoły badawcze ISP PAN. Archiwum Partii Politycznych przygotowało, pod redakcją dr Inki Stodkowskiej i mgr Magdaleny Dołbakowskiej, ważną publikację źródłową pt. *Eurowybory 2004. Kandydaci i programy*, ze wstępem prof. J.M. Fiszera.

Prof. Bogdan W. Mach w Zakładzie Systemów Społeczno-Politycznych realizował wspomniany wyżej projekt badawczy pod nazwą „Wchodzenie w dorosłość w Polsce i w Niemczech (wykształcenie, praca, rodzina)”, gdzie wiele miejsca poświęcił porównaniom międzynarodowym w ramach Unii Europejskiej (w szczególności porównując procesy w Polsce i Niemczech).

Dr Jurij Hałajko, z Zakładu Porównawczych Badań Postsowieckich, wziął udział w dyskusji na temat konstytucji Europejskiej. Swój głos zawarł w artykule *Z Bogiem czy bez? Dyskusja wokół koncepcji preambuły konstytucji Unii Europejskiej*, opublikowanym w tym roku we lwowskim roczniku naukowym z historii religii.

W czerwcu 2005 r. Zakład Filozofii Polityki zorganizował sympozjum „Tożsamość Europy”. Wygłoszone tam referaty wejdą w skład kolejnego numeru „Civitas”, poświęconego problematyce europejskiej.

Pracownia Badań Wyborczych, kierowana przez dr Radosława Markowskiego, bierze udział aż w trzech projektach międzynarodowych o tematyce europejskiej: 6. Ramowy Program Komisji Europejskiej pt. „Citizens and Governance in a Knowledge-Based Society - The Determinants of Active Civic Participation at European and National Level”; „Polish Politics and EU Accession: Voting Behavior, Public Opinion and Political Representation”, finansowany przez NRC (National Research Council, USA) 2003-2006 oraz „The Impact of EU Enlargement on Central European Party Systems and Electoral Alignments”, 2004-2006, finansowany przez The British Academy.

2.3. Badania niemcoznawcze

Skupiają się one głównie w Zakładzie Studiów nad Niemcami, którym kieruje prof. dr hab. Piotr Madajczyk. Zakład realizował wspomniany we wstępie trzyletni grant pn. „Polska jako członek byłego bloku komunistycznego wobec polityki wschodniej RFN”, pod kierownictwem prof. dr hab. Jerzego Holzera. Podsumowanie badań stanowiła zorganizowana w Berlinie konferencja „Recepcja ‘Ostpolitik’ RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”.

Dr Wanda Jarząbek realizuje w ramach planu badawczego badania nad problemem niemieckim w polityce zagranicznej PRL w okresie détente. Prof. Piotr Madajczyk zakończył w tym roku przygotowywanie opracowania podsumowującego badania nad wysiedleniami Niemców z Polski oraz prowadził badania nad relacjami między polską polityką wobec Niemiec a polską polityką wewnętrzną w PRL.

W Zakładzie powstają dwie prace doktorskie - mgr Paweł Popieliński pisze na temat młodzieży mniejszości niemieckiej w Polsce, a mgr Joanna Szymoniczek na temat roli Czerwonego Krzyża w rozwiązywaniu problemów humanitarnych między Polską a Niemcami po II wojnie światowej.

Wśród wielu publikacji tego Zakładu na wyróżnienie zasługuje wspomniana książka: *Europejska tragedia XX wieku. II wojna światowa* prof. J. Holzera oraz szereg artykułów dr W. Jarząbek (*Władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wobec problemu reparacji i odszkodowań od Republiki Federalnej Niemiec 1953-1989; Doktryna Ulbrichta czy doktryna Gomułki? Polska a koordynacja polityki bloku wschodniego wobec Ostpolitik w latach 1966-1967; Władze PRL wobec normalizacji stosunków z RFN w latach 1970-1975 oraz Rozmowa w cztery oczy między generałem Charles'em de Gaulle'em i Władysławem Gomułką*).

Dr W. Jarząbek sporządziła też dwie ważne ekspertyzy na zamówienie Biura Studiów i Ekspertyz z Kancelarii Sejmu RP: opinię dotyczącą projektu uchwały w sprawie uznania deklaracji z 23 sierpnia

1953 r. o zrzeczeniu się przez Polskę reparacji wojennych za nieobowiązującą oraz w związku z projektem ustawy o uznaniu zrzeczenia się przez Polskę reparacji od Niemiec za nieważne w raporcie pt. *Wpływ oświadczenia rządu PRL z 23.08.1953 r. na realizację umowy węglowej z ZSRR z 1945 r. Bilans korzyści i strat.*

Mgr Joanna Szymoniczek opublikowała tekst *Założenia humanitarne Międzynarodowego Czerwonego Krzyża a stan faktyczny w akcji łączenia rodzin między Polską a RFN w latach 1955-1959*, zaś mgr Paweł Popieliński, *Charakteristik der deutschen Minderheit in Oberschlesien.*

Osiągnięcia badawcze Zakładu publikowane są w „Roczniku Polsko-Niemieckim”, który redagują wspólnie wszyscy jego pracownicy.

Na oddzielną uwagę zasługuje całokształt działalności prowadzonej przez doc. dr hab. Roberta Trabę zajmującego się problemami historycznego i politycznego pogranicza polsko-niemieckiego. W 2005 r. zorganizował on i był kuratorem wystawy Biblioteki Narodowej „Między obcością a bliskością: Polacy - Niemcy”, a także prowadził radiowy konkurs reporterski „Pogranicza. Losy Niemców, Ukraińców i Żabuzan”. Książka jego autorstwa *Wschodniopruskość. Kształtowanie się narodowej i regionalnej tożsamości w Prusach Wschodnich 1914-1933* uznana została za najlepszą monografię historyczną roku 2005 i uzyskała nagrodę trzeciego stopnia KLIO. Za „szczególne zasługi w badaniu, ochronie i rozwoju kultury” doc. Traba otrzymał w tym roku także nagrodę im. Zygmunta Glogera nadawaną przez Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „STOPKA” w Łomży, za stworzenie stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”, redagowanie znaczącego kwartalnika o tej samej nazwie oraz nowej serii wydawniczej „Odkrywanie światów”, a także za ważne publikacje książkowe, w tym wspomnianą wyżej monografię.

2.4. Europa Środkowa i Wschodnia

Tematyką związaną z tym regionem zajmuje się Zakład Europy Środkowej i Wschodniej kierowany przez prof. dr hab. Wojciecha Roszkowskiego. Prace badawcze tego Zakładu prowadzone są pod hasłem „Przemiany w Europie Środkowo-Wschodniej” i stanowią analizę przemian zachodzących w tej części Europy w aspekcie polityki zagranicznej, społecznej i gospodarczej, z uwzględnieniem przemian wewnętrznej sceny politycznej.

Wyniki badań Zakład publikuje w roczniku *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, wydawanym od tego roku w internecie w postaci on-line. Istotną zmianą, w porównaniu z minionymi latami, jest zamieszczanie na jego łamach nie tylko artykułów dotyczących poszczególnych krajów, ale także opracowań zbiorczych obrazujących w sposób przeglądowy sytuację gospodarczą, sytuację wewnętrzną oraz politykę zagraniczną państw tej części Europy.

Najważniejszym osiągnięciem Zakładu jest wspomniany już pionierski *Słownik biograficzny Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku* pod redakcją prof. W. Roszkowskiego i prof. J. Kofmana. Słownik obejmuje ponad dwa tysiące haseł biograficznych działaczy publicznych, głównie polityków, ale także najważniejszych postaci świata kultury. Obecnie trwają prace nad realizacją angielskiej wersji słownika.

Kolejny ważny projekt Zakładu, rozpoczęty w roku sprawozdawczym, dotyczyć będzie wpływu sytuacji demograficznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na ich pozycję międzynarodową.

Wśród pozostałych publikacji pracowników Zakładu wymienić należy rozdziały *The Lands Between: The Making of East-Central Europe* (prof. W. Roszkowski) oraz rozdział prof. W. Roszkowskiego i prof. J. Kofmana pt. *Economic Transformation* opublikowane w wymienionej we „Wprowadzeniu” książce *New Europe. The Impact of the First Decade*, Obecnie do druku przygotowany jest drugi tom tej książki pt. *New Europe. Variations on the Pattern*, do którego prof. W. Roszkowski i prof. J. Kofman napisali rozdział pt. *Poland*. Dr Agnieszka Orzelska opublikowała książkę *Wpływ konfliktu w byłej Jugosławii na stosunki między Stanami Zjednoczonymi i Unią Europejską 1990-1995*.

2.5. Państwa postsowieckie

Główny projekt badawczy dotyczący tego obszaru, pod nazwą „Transformacja w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i państw obszaru postsowieckiego”, prowadzony jest w Zakładzie Porównawczych Badań Postsowieckich kierowanym przez doc. dr hab. Włodzimierza Marciniaka.

W ramach tego projektu realizowano było sześć tematów badawczych, które zakończyły się publikacjami lub kolejnymi rozdziałami prac habilitacyjnych i doktorskiej:

1. Modernizacja społeczno-instytucjonalna, model władzy w państwach post-komunistycznych (publikacja na ten temat: prof. dr hab. J. Staniszkis, *Początek i kres metafizyki państwa*);
2. Praktyka sprawowania władzy i formy organizacji politycznej (państwo, imperium), (prof. dr hab. J. Staniszkis, *From the Neo-Empire to Network Geopolitics* oraz mgr S. Zawadzki, fragmenty pracy doktorskiej);
3. Kształtowanie się nowej tożsamości politycznej (obywatelskiej/narodowej), (publikacja: W. Marciniak, „Pomarańczowi” przeciwko „sowieckim”. *Uwagi o kulturowych uwarunkowaniach polityki postsowieckiej* oraz W. Marciniak, *Natrętna idea silnego państwa. Chaos na ruinach sowieckiego imperium*);
4. Debata wokół integracji obszaru post-sowieckiego (dr W. Rodkiewicz, rozprawa habilitacyjna nt. „Rosyjskie debaty nad polityką zagraniczną nowej Rosji, 1991-2001”);
5. Rekonstrukcja kategorii interesu narodowego i sposobów jego realizacji (publikacja: W. Materski, *Na widencie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918-1943*; W. Materski: *ZSRR wobec polsko-czechosłowackiego sporu terytorialnego (1944-1947)*, w: *Nad Bałtykiem. W kręgu polityki, gospodarki, problemów narodowościowych i społecznych w XIX i XX wieku*; W. Materski, *ZSRR wobec polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy z 26 stycznia 1934 r.*, w: Wojciechowski M. (red.): *Deklaracja polsko-niemiecka o niestosowaniu przemocy z dnia 26 stycznia 1934 r. z perspektywy Polski i Europy. Studia*; W. Marciniak, *Spór rywali*);
6. Geopolityczne aspekty transformacji systemowej (J. Mizgala, rozprawa habilitacyjna, „Modele polityki zagranicznej St. Zjednoczonych, Unii Europejskiej i Rosji w perspektywie analizy komparatystyczno-dyskursywnej”).

Zakład ten przygotowywał również ekspertyzy na temat regionu dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2.6. Azja Wschodnia

Obszarem tym tradycyjnie zajmuje się Zakład Azji i Pacyfiku, kierowany przez doc. dr hab. Waldemara Dziaka. Główne zadanie badawcze Zakładu to „Azja Wschodnia - szanse i zagrożenia dla bezpieczeństwa regionu, Polski i świata”. Zainteresowania Azją Wschodnią jego pracowników koncentrują się głównie, choć nie jedynie, na szeroko pojętej problematyce chińskiej. Priorytety badawcze tego Zakładu to przemiany kulturowo-cywilizacyjne w Chinach i w Korei, relacje Chin z sąsiadami wynikające z lawinowo wzrastającej pozycji Państwa Środka oraz stosunki Polski z państwami regionu Azji i Pacyfiku w świetle wzrastającego zaangażowania kapitału azjatyckiego w Polsce. Konferencja naukowa pt.: „Chiny, Polska, Unia Europejska - szanse i zagrożenia współpracy gospodarczej”, która odbyła się na Uniwersytecie Warszawskim z udziałem gości z kraju i z zagranicy, stanowiła podsumowanie dotychczasowych badań tego Zakładu. Drukiem ukazał się pierwszy z dwóch tomów książki W.J. Dziaka i J. Bayera *Chiny i Korea. Strategia i polityka*, zaś doc. dr hab. Krzysztof Gawlikowski przygotował do druku monografię pt.: *Chińskie państwo konfucjańskie* a dr Iwona Madej (working paper): „Polityka językowa Indii: wybrane zagadnienia”.

3. Historia najnowsza

To trzeci, nie mniej rozległy obszar badań pracowników ISP PAN. Rolę wiodącą w tym obszarze ma Zakład Najnowszej Historii Politycznej (kierownik prof. dr hab. A. Paczkowski). Wiele prac prowadzonych w dwóch innych wspomnianych wyżej Zakładach (Porównawczych Badań

Postsowieckich oraz Europy Środkowej i Wschodniej) dotyczy historii najnowszej tych krajów i stanowi znaczną część dorobku naukowego zatrudnionych tam badaczy (patrz wyżej). Podobnie jest w przypadku Pracowni Dziejów Ziem Wschodnich II Rzeczypospolitej, którą kieruje dr Grzegorz Motyka.

3.1. Polska w latach II wojny światowej i po 1945 r.

Problematyka badawcza z tej dziedziny wiedzy realizowana jest w Zakładzie Najnowszej Historii Politycznej, kierowanym przez prof. dr hab. Andrzeja Paczkowskiego. Od lipca tego roku część zespołu Zakładu rozpoczęła prace nad nowym projektem badawczym (grantem) „Centrum władzy w Polsce 1971-1980”.

Dotychczasowe badania swoje Zakład prowadził we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej (współorganizacja konferencji międzynarodowej), Cold War International History Project, Parallel History Project „NATO-Warsaw Pact” i Wojskowym Biurem Badań Historycznych (symposium z okazji prezentacji książki) oraz Instytutem Słowianoznawstwa RAN (szerzej na ten temat we „Wprowadzeniu”).

Do 2008 r. Zakład realizować będzie wieloletni program „Władza i społeczeństwo w Polsce 1944-1989”. Badania dzielą się na dwa zasadnicze bloki - „władza” i „społeczeństwo”.

W przypadku tego pierwszego bloku to badania dotyczące działalności aparatu bezpieczeństwa, stosunku władz partyjno-państwowych do Kościoła katolickiego, roli „przybudówek” partii komunistycznej w latach 1948-1956 oraz kampanii propagandowej 1968 r. czy wreszcie na temat polityki amerykańskiej wobec Polski i stanowiska polskich sił politycznych wobec USA w okresie wchodzenia przez Polskę w fazę transformacji ustrojowej. Na te tematy ukazały się lub zostały ogłoszone następujące ważne prace: rozdział *Poland* w pracy zbiorowej *A Handbook of the Communist Security Apparatus* (hab. dr hab. A. Paczkowski, współautor), artykuł *Polityjna polityka. MSW wobec „Solidarności” 1982-1984* (doc. dr hab. A. Friszke), referaty *Przewodnia siła - partia komunistyczna i aparat bezpieczeństwa w Polsce 1944-1956* oraz *Miejsce X Departamentu MBP (1948-1954) na tle innych państw bloku komunistycznego* (hab. dr hab. A. Paczkowski). Do tej samej problematyki można zaliczyć artykuł tego samego autora *Wywiad cywilny Polski komunistycznej, 1945-1989*.

W ramach tego bloku została przygotowana do druku obszerna monografia *Sprawa śmierci Henryka Hollanda* (dr Krzysztof Persak) przedstawiająca na jednostkowym przykładzie mechanizmy kontroli przez Służbę Bezpieczeństwa środowiska dziennikarskiego w latach 1956-1964.

Badania nad stosunkiem władz partyjno-państwowych do Kościoła katolickiego zaowocowały publikacją tomu źródeł *Wizyta Jana Pawła II w Polsce 1979. Dokumenty KC PZPR i MSW* (doc. dr hab. A. Friszke i dr Marcin Zaremba). Z tomem tym koresponduje artykuł *Karol Wojtyła the Pope: Complications for Comrades of the PUWP* (dr M. Zaremba).

Zakończone zostały badania i przygotowana obszerna monografia *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie* (dr Marek Wierzbicki), oraz m.in. artykuł *Badania nad kampanią propagandową 1968 r. (Fighting against the Shadows: The Anti-Zionist Campaign of 1968* doc. dr hab. D. Stola, w: R. Blobaum (ed.), *Antisemitism and Its Opponents in Modern Poland* Do druku skierowano tom ważnych dla poznania procesu wchodzenia w transformację ustrojową depesz wymienianych między ambasadą USA w Warszawie a Departamentem Stanu z 1989 r. (publikacja pt. *Ku zwycięstwu „Solidarności”* (hab. dr hab. A. Paczkowski, dr Paweł Sowiński, współredaktorzy).

W przypadku bloku „Społeczeństwo” opublikowano wiele prac z zakresu historii różnych grup opozycji. (*Początki Klubu Krzywego Koła* i „*Tygodnik Solidarność*” 1981 autorstwa doc. dr hab. A. Friszke; „*Wola*” czyli *wolność. MKK, tygodnik, Grupa Polityczna (1982-1989)*, dr P. Sowińskiego, *Opozycja w Polsce 1982-1989 a upadek komunizmu* i „*Adam Michnik*”, *l'enfant miracle de Kuroń et Kotakowski*, prof. dr hab. A. Paczkowskiego). Monografię *Wakacje w Polsce Ludowej. Polityka władz i ruch turystyczny* (dr Paweł Sowiński) zaliczyć należy do pogranicza historii społecznej sensu stricto

i historii politycznej.

W formie referatów na konferencjach międzynarodowych ogłoszono kolejne cząstkowe wyniki badań nad migracją zewnętrzną, (m.in. trzy referaty doc. dr hab. Dariusza Stoli: "Social history and migration", "International migration from Poland" oraz "The evolution of Polish migration Policy". Doc. D. Stola opublikował też pięć ważnych tekstów na temat relacji polsko-żydowskich.

Przygotowana została do druku duża monografia *Pochody, wiece, akademie. Święta i uroczystości rocznicowe w Polsce 1944-1956* (dr Piotr Osęka). Opublikowano wyniki kilku badań nad poszczególnymi grupami społecznymi lub zawodowymi, w tym referat pt. *At the Edge of Rebellion* (dr Marcin Zaremba), który jest fragmentem przygotowywanego rozległego opracowania nt. postaw społecznych w „epoce Gierka” oraz artykuł *Historycy przed przelotem* (doc. dr A. Friszke).

3.2. Stosunki polsko-sowieckie (rosyjskie) i polsko-ukraińskie

Tematyką tą zajmuje się Pracownia Dziejów Ziemi Wschodnich II Rzeczypospolitej, którą kieruje dr Grzegorz Motyka. Przedmiotem badań naukowych zespołu skupionego wokół tej Pracowni są różne formy oporu wobec ZSRR na ziemiach byłej II Rzeczypospolitej oraz dyskusje, które na ten temat toczono w historiografii Polski i Ukrainy. Celem zaś jest uzyskanie możliwie spójnego obrazu postaw ludności zamieszkującej te ziemie (Polaków, Ukraińców, Białorusinów, Litwinów i Żydów) wobec systemu sowieckiego. Szczególny nacisk w Pracowni tej położony został na konspirację i opór zbrojny oraz powojennej działalności podziemia polskiego, ukraińskiego, litewskiego oraz białoruskiego. W badaniach swoich Pracownia stara się śledzić zmiany, jakie zaszły w świadomości historycznej społeczeństwa ukraińskiego, a także jak do pojęcia świadomości narodowej podchodzi historiografia ukraińska.

W polu zainteresowań członków Pracowni znalazła się również sytuacja ludności Polskiej na Ukrainie, Litwie i Białorusi po 1989 r.

Dwóch członków Pracowni zakończyło pisanie i złożyło do druku rozprawy habilitacyjne (dr G. Motyka i dr Rafał Wnuk). Wspólnie Pracownia opublikowała wybór tekstów nieżyjącego już wieloletniego jej kierownika, prof. Tomasza Strzembosza: *Refleksje o harcerstwie i wychowaniu*.

4. Myśl polityczna i filozofia polityki

Problematyka ta, to obszar badawczy Zakładu Filozofii Polityki, kierowanego przez prof. dr hab. Stanisława Filipowicza, który realizuje projekt „Nowoczesne i ponowoczesne interpretacje fenomenu władzy politycznej” ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z przedstawionej w roku ubiegłym konkretyzacji, dotyczącej okresu 2005/2006.

Pracownicy tego Zakładu opublikowali trzy rozprawy naukowe, które bezpośrednio podejmują ujętą w planie badawczym problematykę (dr Janina Gładziuk, *Druga Babel. Antynomie siedemnastowiecznej angielskiej myśli politycznej*; doc dr hab. Paweł Kaczorowski, *Państwo w czasach demokracji*”; dr Artur Wołek, *Demokracja nieformalna. Konstytucjonalizm i rzeczywiste reguły polityki w Europie Środkowej po roku 1989*).

Przedmiotem zainteresowań Zakładu są dwa zasadnicze wątki teoretyczne: rozważania dotyczące problematyki ładu politycznego w Europie, z uwzględnieniem sporów dotyczących konstytucji europejskiej, zagadnienia słabości władzy wykonawczej (syndrom słabego państwa) w krajach pokomunistycznych oraz - rozważania na temat kryzysu demokracji liberalnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki neutralności, a także sytuacji, jaką powoduje coraz bardziej zdecydowana krytyka modelu racjonalności politycznej, ukształtowanego w epoce Oświecenia. Konkretnym rezultatem prac prowadzonych w tym kierunku jest rozprawa habilitacyjna dr Zbigniewa Stawrowskiego „Prawo naturalne a ład polityczny”.

W ramach prac seminaryjnych Zakład poświęcał też wiele uwagi przemianom myśli liberalnej, najnowszym koncepcjom liberalnym będącym próbą przezwyciężenia kryzysu legitymizacji związanego ze swoistym „starzeniem się” liberalizmu.

5. Archiwum Partii Politycznych

Afiliowane przy ISP PAN Archiwum Partii Politycznych, kierowane przez dr I. Stodkowską, jest unikatową jednostką tego typu w kraju, dysponującą pełną dokumentacją działalności i myśli programowej polskich partii politycznych. Materiały te po bieżącym opracowaniu udostępniane są badaczom w internecie on-line. Ponadto pracownicy Archiwum ogłaszają drukiem zbiory dokumentów, tak jak wspomniane we „Wprowadzeniu” *Eurowybory 2004* czy *Partie i ich programy. Wybory 1997* (red. dr I. Stodkowska, mgr M. Dołbakowska).

SKŁAD RADY NAUKOWEJ ISP PAN

[Spis treści](#)

Dr hab. Waldemar J. DZIAK, Prof. dr hab. Stanisław FILIPOWICZ, Prof. dr hab. Józef M. FISZER, Dr hab. Janina FRENTZEL-ZAGÓRSKA, Dr hab. Andrzej FRISZKE, Dr hab. Krzysztof GAWLIKOWSKI, Prof. dr hab. Jerzy HOLZER, Dr hab. Witold JAKÓBIK, Prof. dr hab. Maria JAROSZ, Dr hab. Krzysztof JASIECKI, Prof. dr hab. Krzysztof JASIEWICZ, Ks. prof. dr hab. Helmut JUROS, Dr hab. Paweł KACZOROWSKI, Prof. dr hab. Antoni Z. KAMIŃSKI, Prof. dr hab. Jan KOFMAN, Prof. dr hab. Jadwiga KORALEWICZ, Prof. dr hab. Ireneusz KRZEMIŃSKI, Prof. dr hab. Marcin KULA, Prof. dr hab. Joanna KURCZEWSKA, Prof. dr hab. Bogdan W. MACH, Dr hab. Paweł MACHCEWICZ, Prof. dr hab. Piotr MADAJCZYK, Dr hab. Aleksander MANTERYŚ, Dr hab. Włodzimierz MARCINIAK, Prof. dr hab. Wojciech MATERSKI, Ks. dr hab. Piotr MAZURKIEWICZ, Dr hab. Ewa NALEWAJKO, Prof. dr hab. Andrzej PACZKOWSKI, Prof. dr hab. Wojciech ROSZKOWSKI, Prof. dr hab. Jadwiga STANISZKIS, Dr hab. Dariusz STOLA, Dr hab. Jerzy SUŁEK, Dr Bohdan SZKLARSKI, Dr hab. Andrzej SZPOCIŃSKI, Prof. dr hab. Piotr SZTOMPKA, Mgr Paweł UKIELSKI, Prof. dr hab. Jacek WASILEWSKI, Prof. dr hab. Edmund WNUK-LIPIŃSKI, Prof. dr hab. Marek ZIÓLKOWSKI, Dr hab. Ryszard ŻELICHOWSKI.

ZAKŁADY, PRACOWNIE I ZESPOŁY

[Spis treści](#)

Zakład Systemów Społeczno-Politycznych - prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński
Pracownia Badań Organizacji Non-Profit - vacat
Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi - prof. dr hab. Jacek Wasilewski
Pracownia Badań Wyborczych - dr Radosław Markowski
Zakład Badań Przekształceń Własnościowych - prof. dr hab. Maria Jarosz
Zakład Najnowszej Historii Politycznej - prof. dr hab. Andrzej Paczkowski
Pracownia Dziejów Ziemi Wschodnich II RP - dr Grzegorz Motyka
Zespół Dokumentacyjny Archiwum Partii Politycznych - dr Irena Anna Stodkowska
Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych - prof. dr hab. Antoni Z. Kamiński
Zakład Europeistyki - prof. dr hab. Józef M. Fiszer
Zakład Europy Środkowo-Wschodniej - prof. dr hab. Wojciech Roszkowski
Zakład Studiów nad Niemcami - prof. dr hab. Piotr Madajczyk
Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich - doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak
Zakład Filozofii Polityki - prof. dr hab. Stanisław Filipowicz
Zakład Azji i Pacyfiku - Centrum Badań Azji Wschodniej - doc. dr hab. Waldemar J. Dziak

WYKAZ PUBLIKACJI

[Spis treści](#)

Publikacje wydane drukiem

Łącznie - 185

w tym:

- monografie - 27
- podręczniki - 1
- publikacje ukazujące się w czasopismach rec. o zasięgu międzynarodowym - 5
- publikacje ukazujące się w naukowych czasopismach krajowych - 40
- inne publikacje - 112

Czasopisma i wydawnictwa ciągłe

„Civitas”, nr 9.

Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002, rocznik XI-XII.

„Kultura i Społeczeństwo”, t. XLIX, nr 1 - 4, koedycja z Komitetem Socjologii PAN.

„Rocznik Polsko-Niemiecki 2004”, nr 12.

„Studia Polityczne”, nr 17 koedycja z Collegium Civitas.

Wykaz publikacji recenzowanych w czasopismach

a) z listy filadelfijskiej

Jasiewicz K.: *Poland*, „Political Data Yearbook 2003”, numer specjalny „European Journal of Political Research”, vol. 44, nr 7-8, December 2005, s. 1147-1157.

Mach B.W., Uunk W., Mayer K.-U.: *Job Mobility in the Former East and West Germany. The Effects of State-Socialism and Labor Market Composition*, „European Sociological Review” 2005, nr 21, s. 394-408.

b) zagranicznych

Gawlikowski K.: *Il Dialogo tra civiltà nell'era della globalizzazione*, „Mondoperaio” 2005, nr 1, s. 64-82.

Stola D.: *Das kommunistische Polen aus Auswanderungsland*, „Zeithistorische Forschungen. Studies in Contemporary History” 2005, nr 3, s. 345-365.

Zaremba M.: *Karol Wojtyła the Pope: Complications for Comrades of the Polish United Worker's Party*, „Cold War History”, August 2005, s. 317-336.

c) polskich o zasięgu ogólnokrajowym

- Burakowski A.: *Ruch Medytacji Transcendentalnej w Rumunii w latach 1976-1982*, w: „Studia Polityczne” 2005, nr 17, s. 119-153.
- Fiszler J.M.: *Globalizacja i problemy globalne - istota, przejawy oraz skutki międzynarodowe*, w: „Studia Polityczne” 2005, nr 17, s. 153-183.
- Friszke A.: „Tygodnik Solidarność” 1981, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2005, nr 7-8, s. 21-50.
- Friszke A.: *W obronie Wolnej Europy. Listy Jana Nowaka do gen. Władysława Andersa i Adama Ciołkosza*, „Więź” 2005, nr 3, s. 101-111.
- Friszke A.: *Wspomnienie Sierpnia. Cztery dokumenty*, „Więź” 2005, nr 8-9, s. 83-101.
- Friszke A.: *Jan Paweł II na polskiej drodze do wolności*, „Więź” 2005, nr 5-6, s. 21-37.
- Friszke A.: *Polityczna polityka. MSW wobec „Solidarności” 1982-1984*, „Więź” 2005, nr 11, s. 138-150.
- Gładziuk N.: *Protestanckie zasady wiary a rząd liberalny*, „Civitas. Studia z filozofii polityki” 2004, nr 8, s. 133-141.
- Gubrynowicz A.: *O Estonii i Łotwie nieortodoksyjnych uwag kilka*, „Międzynarodowy Przegląd Polityczny” 2005, nr 12, s. 123-138.
- Gubrynowicz A.: *Handel emisjami po polsku*, „Prawo i Środowisko” 2005, nr 1, s. 87-94.
- Jakóbiak W.: *Interakcje między rządem a bankiem centralnym: fakty i postulaty*, „Studia Finansowe” 2005, nr 73, s. 25-37.
- Jakóbiak W.: *Rząd i bank centralny - dylematy relacji*, „Nowe Życie Gospodarcze” 2005, nr 24(408), s. 5-7.
- Jarosz M.: *Samobójstwa w III Rzeczypospolitej w perspektywie światowej. Analiza socjologiczna*, „Suicydologia - Rocznik Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego” 2005, vol. 1, s. 1-13.
- Jarząbek W.: *Władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wobec problemu reparacji i odszkodowań od Republiki Federalnej Niemiec 1953-1989*, „Dzieje Najnowsze” 2005, nr 2, s. 85-103.
- Jarząbek W.: *Doktryna Ulbrichta czy doktryna Gomułki? Polska a koordynacja polityki bloku wschodniego wobec Ostpolitik w latach 1966-1967*, „Dzieje Najnowsze” 2005, nr 3, s. 19-45.
- Jarząbek W.: *Władze PRL wobec normalizacji stosunków z RFN w latach 1970-1975*, „Rocznik Polsko-Niemiecki 2004” 2005, nr 12, s. 37-69.
- Jarząbek W.: *Opinia dotycząca projektu uchwały w sprawie uznania deklaracji z 23 sierpnia 1953 r. o zrzeczeniu się przez Polskę reparacji wojennych za nieobowiązującą*, „Przegląd Sejmowy” 2005, nr 4(69), s. 175-186.
- Jarząbek W.: *Rozmowa w cztery oczy między generałem Charles'em de Gaulle'em i Władysławem Gomułką*, „Polski Przegląd Dyplomatyczny” 2005, t. 5, nr 2, s. 147-168.
- Kamiński A.Z.: *Surveying Corruption*, „Academia: The Magazine of the Polish Academy of Sciences”, 2005, nr 4(8), s. 38-40.

Kamiński A.Z.: *III RP - anatomia kryzysu państwa*, „Ius et Lex” 2005, nr 1(III), s. 35-64.

Kamiński A.Z.: *Public Administration in the Contemporary State*, „The Polish Yearbook of Civil Service” 2004, s. 9-29.

Kamiński A.Z.: *Uwagi o ustroju III RP w świetle porównawczych badań politologicznych nad typami rządów i ordynacją wyborczą*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2004, rok LXVI, zeszyt 3, s. 19-33.

Leś E.: *Nowa gospodarka społeczna. Wybrane koncepcje*, „Trzeci Sektor” 2005, nr 2, s. 36-45.

Marciniak W.: *Spór rywali*, „Acana” 2005, nr 4-5, s. 49-54.

Materski W.: *Polskie śledztwo w sprawie zbrodni katyńskiej*, „Zeszyty Katyńskie” 2005, nr 20: *Zbrodnia katyńska. Polskie śledztwo*, Warszawa 2005, s. 65-68.

Motyka G.: *Plan: wykarzcować*, „Karta” 2005, nr 46, s. 90-97.

Paczkowski A.: *Wywiad cywilny Polski komunistycznej, 1945-1989. Próba ogólnego zarysu*, „Zeszyty Historyczne” 2005, nr 152, s. 3-25.

Paszewski T.: *Stosunki transatlantyckie z perspektywy amerykańskiej*, „Sprawy Międzynarodowe” 2004, nr 4, s. 5-28.

Stodkowska I.: *Najdłuższe polskie powstanie*, „Więź” 2005, nr 7, s. 29-36.

Sowiński P.: *„Wola” czyli wolność. MKK, tygodnik, Grupa Polityczna (1982-1989)*, „Więź” 2005, nr 2, s. 87-99.

Sowiński P.: *Hotele w PRL. Rezerwy dobrobytu*, „Mówią Wieki” 2005, nr 2, s. 32-37.

Sowiński P.: *Przełamać barierę strachu. Drugi obieg wydawniczy w latach osiemdziesiątych*, „Mówią Wieki” 2005, nr 8, s. 33-37.

Staniszkis J.: *Początek i kres metafizyki państwa*, „Ius et Lex” 2005, nr 1(III), s. 173-190.

Stawrowski Z.: *Teologia polityczna Thomasa Hobbesa*, „Civitas. Studia z filozofii polityki” 2004, nr 8, s. 113-132.

Szymoniczek J.: *Założenia humanitarne Międzynarodowego Czerwonego Krzyża a stan faktyczny w akcji łączenia rodzin między Polską a RFN w latach 1955-1959*, „Rocznik Polsko-Niemiecki 2004” 2005, nr 12, s. 139-160.

Traba R.: *Były sobie Prusy*, „Przegląd Polityczny” 2005, nr 70, s. 88-90.

d) polskich o zasięgu lokalnym

Dziak W.J.: *Some Remarks on Islam and Capitalism in Southeast Asia*, „Gdańskie Studia Międzynarodowe” 2004, vol. 3, nr 2, s. 163-180.

Fiszer J.M.: *Globalizacja i zagrożenia globalne Globalizacja i problemy globalne - istota, przejawy oraz skutki międzynarodowe*, w: „Ekonomiczno-Informatyczny Kwartalnik Teoretyczny” 2005, nr 6, s. 121-141.

Fiszer J.M.: *Suwerenność Polski i tożsamość narodowa w świetle Konstytucji RP i Konstytucji*

Europejskiej, w: „Politeja” 2005, nr 6, 189-226.

Popieliński P.: *Charakteristik der deutschen Minderheit in Oberschlesien*, „VDH Mitteilungen” 2005, nr. 2, s. 7.

Wydawnictwa własne Instytutu Studiów Politycznych PAN

Publikacje zwarte

Danecka M.: *Bezrobocie i instytucje rynku pracy*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 212.

Gładziuk N.: *Druga Babel. Antynomie siedemnastowiecznej angielskiej myśli politycznej*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 545.

Jirásek Z., Małkiewicz A.: *Polska i Czechosłowacja w dobie stalinizmu (1948-1956). Studium porównawcze*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 414.

Kaczorowski P.: *Państwo w czasach demokracji. Rudolf Smend i Carl Schmidt o istocie porządku państwowego Europy kontynentalnej*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 430.

Materski W.: *Na widecie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918-1943*, Oficyna Wydawnicza RYTM, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 760.

Sowiński P.: *Wakacje w Polsce Ludowej. Polityka władz i ruch turystyczny (1945-1989)*, ISP PAN, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2005, s. 312.

Szljajfer H.: *Droga na skróty. Nacjonalizm gospodarczy w Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowo-Wschodniej w epoce pierwszej globalizacji*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 368.

Traba R.: *„Wschodniopruskość”. Kształtowanie się narodowej i regionalnej tożsamości w Prusach Wschodnich 1914-1933*, PTPN, ISP PAN, Poznań - Warszawa 2005, s. 471.

Zaremba M.: *Komunizm, legitymizacja, nacjonalizm. Nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce*, (wydanie drugie), Instytut Studiów Politycznych PAN, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2005, s. 421.

Prace zbiorowe i wybory dokumentów

Baran A.F. (wybór i oprac.): *Tomasz Strzembosz, Refleksje o harcerstwie i wychowaniu*, Wydawnictwo Diecezjalne, ISP PAN, Sandomierz - Warszawa 2005, s. 264.

Friszke A., Zaremba M. (oprac. i wstęp): *Wizyta Jana Pawła II w Polsce 1979. Dokumenty KC PZPR i MSW*, ISP PAN, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2005, s. 333.

Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 355.

Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 324.

Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2004, s. 1120.

Jasiewicz K. (red.): *Levin D., Żydzi wschodnioeuropejscy podczas II wojny światowej*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2005, s. 208.

Mocek S. (red.): *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo*, ISP PAN, Collegium Civitas, Warszawa 2005, s. 368.

Roszkowski W., Kofman J. (red.): *Słownik Biograficzny Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2004, s. 1449.

Stodkowska I., Dołbakowska M. (red.): *Eurowybory 2004. Kandydaci i programy*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 329.

Wykaz monografii naukowych i podręczników akademickich autorstwa, współautorstwa lub pod redakcją pracowników placówki

a) autorstwo monografii lub podręcznika w jęz. obcym

Jarosz M.: *Suicides*, L'Harmattan, Paryż 2005, s. 188.

Jarosz M.: *Macht, Privilegien, Korruption. Die polnische Gesellschaft 15 Jahre nach der Wende*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2005, s. 290.

b) autorstwo monografii lub podręcznika w jęz. polskim

Danecka M.: *Bezrobocie i instytucje rynku pracy*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 212.

Gładziuk N.: *Druga Babel. Antynomie siedemnastowiecznej angielskiej myśli politycznej*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 545.

Holzer J.: *Europejska tragedia XX wieku. II wojna światowa*, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2005, s. 298.

Kaczorowski P.: *Państwo w czasach demokracji. Rudolf Smend i Carl Schmidt o istocie porządku państwowego Europy kontynentalnej*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 430.

Materski W.: *Na widencie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918-1943*, Oficyna Wydawnicza RYTM, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 760.

Paczkowski A.: *Pół wieku dziejów Polski, 1939-1989*, (wydanie II poprawione i uzupełnione), PWN, Warszawa 2005, s. 462.

Sowiński P.: *Wakacje w Polsce Ludowej. Polityka władz i ruch turystyczny (1945-1989)*, ISP PAN, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2005, s. 312.

Szljajfer H.: *Droga na skróty. Nacjonalizm gospodarczy w Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowo-Wschodniej w epoce pierwszej globalizacji*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 368.

Traba R.: „Wschodniopruskość”. *Kształtowanie się narodowej i regionalnej tożsamości w Prusach Wschodnich 1914-1933*, PTPN, ISP PAN, Poznań - Warszawa 2005, s. 471.

Wnuk-Lipinski E.: *Socjologia życia publicznego*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2005, s. 357.

Zaremba M.: *Komunizm, legitymizacja, nacjonalizm. Nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce*, (wydanie drugie), ISP PAN, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2005, s. 421.

c) autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku w jęz. obcym

Bukowska X. (współautorstwo): *Zypern vor der EU*, w: Trabant J. (red.): *Projekt Junges Europa*, Wehrhahn Verlag, Hannover-Laatzten 2005, s. 5-54.

Friszke A.: *Political Culture in the People's Republic of Poland 1948-1989*, w: Hułas M., Pánek J. (red.): *Political Culture in Central Europe (10th-20th Century). Part II: 19th and 20th Centuries*, Institute of History, Polish Academy of Sciences, Institute of History, Academy of Science of the Czech Republic, Praga - Warszawa 2005, s. 283-309.

Grabowska M.: *Membership in Political Parties and the Post-Communist Cleavage in Poland*, w: Devaux S. (red.): *Les nouveaux militantismes dans l'Europe élargie*, L'Harmattan, Paris 2005.

Kamiński A.Z.: „Unser Platz in Europa”, w: Chwalba A. (red.): *Polen in der Osten: Texte zu einem spannungsreichen Verhältnis*, Suhrkamp Verlag, Frankfurt aM 2005, s. 401-411.

Kozarzewski P.: *Privatization and Corporate Governance in Poland*, w: *Enterprise in Transition*, proceedings: book of extended abstracts and CD ROM with full papers, University of Split,

Split-Bol, 2005, p. 546-348 (book), p. 1607-1623 (CD ROM).

Markowski R.: *Support for Democracy and Its Consolidation in Fragile Polities*, w: Ursula J. van Beck (red.): *Democracy under Construction. Patterns from Four Continents*, Barbara Budrich Publishers, Bloomfield Hills & Opplanden, 2005 s. 135-161.

Motyka G.: *Pozycja polského ta ukrainského pidpillja szczodo komunizmu pisali 1944 r.: Stroba porivnialnoho analizu*, w: *Materiály V Konhresu Mižnarodnoji Asociaciji Ukrajinišiw*, Wyd. Ruta, Czerniowce 2005, s. 175-178.

Paczkowski A.: *L'historiographie du communisme après 1989. Du vin nouveau dans les vieilles cruches?*, w: Nowicki J. (red.): *L'Europe: la danse sur les limites*, Editions Romillat, Paris 2005, s. 247-257.

Paczkowski A.: *Opozicia v Polsku w rokoch 1986-1989*", w: Kmet' N. (red.): *Spoznal som svelto, a uz viac nechcem tmu...Pocta Jozefowi Jablonickemu*, VEDA, Bratislava 2005, s. 301-328.

Paczkowski A.: *Opozycja w Polsce 1982-1989 a upadek komunizmu*, w: Borodziej W., Kochanowski J.(red.): *Kuchnia władzy. Księga pamiątkowa z okazji 70- tej rocznicy urodzin Andrzeja Garlickiego*, SW „Czytelnik, Wydział Historyczny UW, Warszawa 2005, s. 236-271.

Paczkowski A., Dudek A.: *Poland*, w: Kamiński Ł., Persak K., (red.): *A Handbook of the Communist Security Apparatus in East Central Europe*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 221-280.

Paczkowski A.: *Włast' i opozycja w Polsce po odnoszeniu k SSSR (1980-1989)*, w: Duraczyński E., Sacharow A. (red.): *Polsza-SSSR 1945-1989. Izbrannyje politiczeskije problemy, nasledie proszłowo*, Izdatielstwo Nauka, Moskwa 2005, s. 281-299.

Persak K.: *Rol' Iosifa Stalina w podgotowkie Konstitucyi Polskoj Narodnoj Respubliki 1952*, w: Duraczyński E., Sacharow A. (red.): *Polsza-SSSR 1945-1989. Izbrannyje politiczeskije problemy, nasledie proszłowo*, Izdatielstwo Nauka, Moskwa 2005, s. 153-168.

Persak K., Kamiński Ł.: *Preface*, w: Kamiński Ł., Persak K. (red.): *A Handbook of the Communist Security Apparatus in East Central Europe, 1944-1989*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 7-11.

Stola D.: *New Research on the Holocaust in Poland*, w: Diefendorf J.M. (red.): *New Currents in Holocaust Research*, Northwestern University Press, Evanston, Illinois 2004, s. 259-284.

Stola D.: *Fighting against the Shadows: The Anti-Zionist Campaign of 1968*, w: Blobaum R. (red.): *Antisemitism and Its Opponents in Modern Poland*, Cornell University Press Ithaca and London 2005, s. 284-300.

Stryjek T.: *Pytania ukrajinsko-polskich stosunkiw ta szliachy suczasnoji ukrajinskoji istoriohrafiji*, w: *Materiály V Konhresu Mižnarodnoji Asociaciji Ukrajinišiw*, Wyd. Ruta, Czerniowce 2005, s. 344-348.

Szpociński A.: *The Role of Artistic Heritage in the Process of European Integration*, w: *Globalization, Europe and Regional Identity*, Lithuanian Academy of Sciences, Vilnius 2004, s. 134-142.

Traba R.: *Grunwald. Konstruktion und Dekonstruktion eines nationalen Mythos*, w: Albrecht D., Thoemmes M. (red.): *Mare Balticum. Begegnungen zu Heimat, Geschichte, Kultur an der Ostsee*, Martin Meidenbauer Verlagsbuchhandlung, München 2005, s. 110-134.

Wnuk R.: *Poitiniai ir idėjiniai Lenkiojs anikmunistinio porgindžio pavidalai*, w: *Piliteinis pasipriešiniamas Lietuvoje ir Lenkijoje: sąsajos ir ypatumai 1939-1956*, Letuvos gyventojų genocido Ir rezistencijos tyrimo centras, Wilno 2004, s. 205-239.

Wnuk-Lipiński E., Fuchs S.: *Theoretical Framework and Methodology*, w: Ursula J. van Beek (red.): *Democracy under Construction: Patterns from Four Continents*, Barbara Budrich Publishers, Bloomfield Hills & Opladen, 2005, s. 36-64.

d) autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku w jęz. polskim

Burakowski A.: *Główne tendencje w polityce wewnętrznej*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.):

- Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 15-20.
- Burakowski A.: *Bułgaria*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 57-64 i 315-332.
- Burakowski A.: *Macedonia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 149-160 i 417-436.
- Burakowski A.: *Jugostawia / Serbia i Czarnogóra*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 375-398.
- Codogni P.: *Gospodarka*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 21-32.
- Codogni P.: *Bośnia i Hercegowina*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 301-314.
- Cześniak M.: *Dlaczego Polacy nie głosują?*, w: Jakubowska U., Skarżyńska K. (red.): *Demokracja w Polsce. Doświadczanie zmian*, Wydawnictwo SWPS „Academica”, Warszawa 2005, s. 231-240.
- Cześniak M.: *Teoria racjonalnego wyboru w badaniach nad polityką*, w: Kolczyński M. (red.): *Marketing polityczny. Założenia teoretyczne, reguły działania, praktyka kampanijna*, Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańskiego, Katowice 2005, s. 24-41.
- Cześniak M.: *Prawomocność władzy i uczestnictwo wyborcze w demokracji postkomunistycznej: przypadek Polski*, w: Bäcker R., Marszałek-Kawa J. (red.): *Drogi i bezdroża ku demokracji. Przemiany polityczne w Europie postkomunistycznej*, Wydawnictwo MADO, Toruń 2005, s. 58-64.
- Danecka M., Kabaj M.: *Bezrobocie i pomoc społeczna*, w: Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 114-140.
- Dziak W.J.: *Albania*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 33-38 i 283-290.
- Fiszer J.M.: *Parlament Europejski - geneza i rozwój, działalność, struktura oraz znaczenie dla procesów integracyjnych w Europie*, w: Ślodka I., Dołbakowska M. (red.): *Eurowybory 2004. Kandydaci i programy*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 7-30.
- Fiszer J.M., Stańczyk J., Zielke K.: *Kraje Europy Wschodniej: Białoruś, Mołdawia i Ukraina*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 113-131.
- Fiszer J.M., Stańczyk J., Orzelska A.: *Kraje Europy Środkowej: Czechy, Węgry, Polska, Słowacja i Słowenia*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 31-57.
- Friszke A.: *Adama Ciołkosza droga do Sejmu. Przykład awansu młodego działacza partyjnego w II Rzeczypospolitej*, w: Borodziej W., Kochanowski J. (red.): *Kuchnia władzy. Księga pamiątkowa z okazji 70-tej rocznicy urodzin Andrzeja Garlickiego*, SW „Czytelnik”, Wydział Historyczny UW, Warszawa 2005, s. 96-119.
- Friszke A.: *Historycy przed przełomem. Z dziejów Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego 1975-1979*, w: Tyszkiewicz J. (red.): *Tradycje i współczesność. Księga pamiątkowa Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego 1930-2005*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2005, s. 552-575.
- Grabowska M.: *Młodzież wobec demokracji i polityki*, w: Koseta K., Jonda B. (red.): *Młodzi Polacy i Niemcy w nowej Europie*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2005, s. 127-188.
- Gubrynowicz A.: *Estonia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 101-120 i 367-374.
- Gubrynowicz A.: *Litwa*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 121-132 i 399-408.

- Gubrynowicz A.: *Łotwa*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 133-148 i 409-416.
- Hałajko J., Zimniak-Hałajko M.: *Z Bogiem czy bez? Dyskusja wokół koncepcji preambuły konstytucji Unii Europejskiej*, w: Hajuk W., Daszkewycz J., Morawska J. (red.): *Historia Religii na Ukrainie. Rocznik Naukowy*, Wydawnictwo „Logos”, Lwów 2005, s. 486-495.
- Holzer J.: *Pisać normalnie o tym co szczególne?* w: Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza Rytm, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2004, s. 824-827.
- Jarosz M.: *Przywileje i nierówności*, w: Wesolowski W., Włodarek J. (red.): *Kręgi integracji i rodzaje tożsamości. Polska, Europa, Świat*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2005, s. 403-420.
- Jarosz M.: *Mistrz i nauczyciel*, w: Kulpińska J. (red.): *Jan Szczepański: Humanista - uczonej - państwowiec*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2005, s. 246-252.
- Jarosz M.: *Nie tylko kłopoty z transformacją. Jaka Polska?*, w: Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, ISP PAN, Oficyna Naukowa, Warszawa 2005, s. 311-338.
- Jarosz M.: *Transformacja tu i teraz*, w: Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 9-24.
- Jarosz M., Kozak M.W.: *Konkluzje*, w: Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 301-312.
- Jasiewicz K.: *Niepogrzebani ludzie, umarte miasteczka*, w: Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza Rytm, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2004, s. 29-37.
- Jasiewicz K.: *Od redaktora „Serii Wschodniej”*, w: Levin D.: *Żydzi wschodnioeuropejscy podczas II wojny światowej*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza Rytm, Warszawa 2005, s. 7-9.
- Kamiński A.Z.: *Kryzys państwa*, w: Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, ISP PAN, Oficyna Naukowa, Warszawa 2005, s. 105-125.
- Kamiński A.Z.: *Kryzys systemu politycznego III RP i pożądane kierunki jego reformy*, w: Kornaś J. (red.): *Kryzys Rzeczypospolitej? Studia z zakresu funkcjonowania systemu politycznego*, Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Kielce 2004, s. 47-58.
- Kamiński A.Z.: *Ustrojowe źródła renty politycznej*, w: Rycerska I. (red.): *System większościowy czy proporcjonalny?* Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Kielce 2005, s. 23-35.
- Koralewicz J.: *Łączenie w sieci: Wspieranie otwartej i zróżnicowanej różnorodności europejskiej*, w: Burka A., Stadle A., Żóttaniecki R. (red.): *Więcej Europy, więcej kultury*, Instytut A. Mickiewicza, Austriackie Forum Kultury, Kraków 2005, s. 105-107.
- Kowal P.: *Polska*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 175-184 i 449-468.
- Kozarzewski P.: *Pułapki nie dokończonych reform*, w: Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2005, s. 287-310.
- Kozarzewski P.: *Strategie przetrwania i rozwoju gospodarstw domowych*, w: Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 211-249.
- Madajczyk P.: *Polska pamięć o Wołyniu i wysiedleniu Niemców*, w: Szpociński A. (red.): *Różnorodność procesów zmian. Transformacja niejedno ma imię*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 133-150.
- Materski W.: *ZSRR wobec polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy z 26 stycznia 1934 r.*, w: Wojciechowski M. (red.): *Deklaracja polsko-niemiecka o niestosowaniu przemocy z dnia 26 stycznia 1934 r. z perspektywy Polski i Europy. Studia*, Centrum Edukacji Europejskiej, Toruń 2005, s. 145-154.
- Mocek S.: *Meandry dziennikarskiego świata*, w: Mocek S. (red.): *Dziennikarstwo, media*,

- społeczeństwo, ISP PAN, Collegium Civitas, Warszawa 2005, s. 9-19.
- Mocek S.: *Niezależność dziennikarstwa w Polsce: szanse i zagrożenia*, w: Mocek S. (red.): *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo*, ISP PAN, Collegium Civitas, Warszawa 2005, s. 273-307.
- Motyka G.: *Ukraińska Armia Powstańcza a Żydzi*, w: Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza Rytm, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2004, s. 483-494.
- Nalewajko E., Post B.: *Gorycz sukcesu - polskie zmiany w opinii ich autorów*, w: Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 266-300.
- Orzelska A., Stańczyk J.: *Kraje Południowego Kaukazu: Armenia, Azerbejdżan, Gruzja*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 151-173.
- Orzelska A.: *Kraje Azji Środkowej: Kazachstan, Uzbekistan, Tadżykistan, Turkmenistan*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 133-141.
- Orzelska A., Stańczyk: *Kraje Półwyspu Bałkańskiego: Albania, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Serbia i Czarnogóra, Macedonia*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 73-101.
- Orzelska A.: *Polityka zagraniczna*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 9-14.
- Orzelska A.: *Chorwacja*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 65-76 i 333-346.
- Orzelska A.: *Słowenia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 229-238 i 505-512.
- Paczkowski A.: *Opozycja w Polsce 1982-1989 a upadek komunizmu*, w: Borodziej W., Kochanowski J. (red.): *Kuchnia władzy. Księga pamiątkowa z okazji 70-tej rocznicy urodzin Andrzeja Gąrlickiego*, SW „Czytelnik, Wydział Historyczny UW, Warszawa 2005, s. 236-271.
- Paczkowski A., Dudek A.: *Poland*, w: Kamiński Ł., Persak K. (red.): *A Handbook of the Communist Security Apparatus in East Central Europe*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 221-280.
- Paczkowski A.: *Dziennikarstwo w PRL*, w: Mocek S. (red.): *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo*, ISP PAN, Collegium Civitas, Warszawa 2005, s. 187-205.
- Pańków I.: *Tożsamość członków elit politycznych a tradycja solidarnościowa: konfuzja i iluzja*, w: Latoszek M. (red.): *„Solidarność” w imieniu narodu i obywateli*, Wydawnictwo Arcana, Kraków 2005, s. 99-131.
- Stawrowski Z.: *Prawda i wolność w myśli ks. Józefa Tischnera*, w: Mazurkiewicz P., Sowiński S. (red.): *Religia - tożsamość - Europa*, Instytut Politologii UKSW, Warszawa 2005, s. 125-132.
- Szklarski B.: *Wyborcy, partie i Kongres - słabości i zalety amerykańskiego systemu wyborczego*, w: Rycerska I. (red.): *Jak wybierać naszych przedstawicieli do Sejmu? System większościowy czy proporcjonalny?*, Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Kielce 2004, s. 59-67.
- Szpociński A.: *Obraz przeszłości w słuchowiskach radiowych dla młodzieży szkolnej (lata 1982-1984)*, w: Szacka B. z zespołem: *Polska dziecięca*, Wydział Filozofii i Socjologii UW, Warszawa 2005, s. 213-261.
- Szpociński A.: *Pamięć przeszłości jako element kultury współczesnej*, w: Szpociński A. (red.) *Wobec przeszłości; pamięć przeszłości jako element kultury współczesnej*, Instytut im. Adama Mickiewicza, Warszawa 2005, s. 5-17.
- Szpociński A.: *Autentyczność przeszłości jako problem kultury współczesnej* w: Szpociński A. (red.):

- Wobec przeszłości; pamięć przeszłości jako element kultury współczesnej*, Instytut im. Adama Mickiewicza, Warszawa 2005, s. 292-303.
- Traba R.: *Grunwald. Konstruktion und Dekonstruktion eines nationalen Mythos*, w: Albrecht D., Thoemmes M. (red.): *Mare Balticum. Begegnungen zu Heimat, Geschichte, Kultur an der Ostsee*, Martin Meidenbauer Verlagsbuchhandlung, München 2005, s. 110-134.
- Ukielski P.: *Czechy*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 77-100 i 347-366.
- Ukielski P.: *Słowacja*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 203-228 i 485-504.
- Wierzbicki M.: *Białorusini wobec władz sowieckich i Polaków w latach 1939-1941*, w: Milewski J.J., Pyżewska A. (red.): *Stosunki polsko-białoruskie w województwie białostockim w latach 1939-1956*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 22-34.
- Wojciechowski L.: *Mołdawia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 161-174 i 437-448.
- Wojciechowski L.: *Rumunia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2001-2002*, ISP PAN, Warszawa 2004, s. 185-202 i 469-484.
- Wołek A.: *Hasła Partie polityczne, Ustrój polityczny* w: Szlachta B. (red.): *Słownik społeczny*, WAM, Kraków 2004 (wyd. 2005 r.), ss. 849-859; 1503-1512.
- Wnuk R.: *Wywiad polski we Francji 1940-1945*, w: Stirlint T., Nałęcz D., Dubicki T. (red.): *Polsko-Brytyjska współpraca wywiadowcza podczas II wojny światowej*, tom I, *Ustalenia Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej*, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa 2004, s. 235-254.
- Wnuk R.: *Polski wywiad i niemiecka „Wunderwaffe” - bronie odwetowe V-1 i V-2*, w: Stirlint T., Nałęcz D., Dubicki T. (red.): *Polsko-Brytyjska współpraca wywiadowcza podczas II wojny światowej*, tom I, *Ustalenia Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej, Historycznej*, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa 2004, s. 472-481.
- Wnuk R.: *ZWZ na Wołyniu 1939-1941*, w: Chmielowiec P. (red.): *Okupacja sowiecka ziem polskich 1939-1941*, Instytut Pamięci Narodowej, Rzeszów-Warszawa 2005, s. 31-51.
- Wnuk-Lipiński E.: *Pamięć Powstania '44*, w: *Polityka historyczna. Historycy - politycy - prasa. Materiały pokonferencyjne*, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa, 2005, s. 238-242.
- Wnuk-Lipiński E.: *O dylematach polskiej transformacji*, w: Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, ISP PAN, Oficyna Naukowa, Warszawa 2004, s. 79-104.
- Wnuk Lipiński E.: *Uwagi o reakcjach społecznych na trudną historię*, w: Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza Rytm, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2005, s. 821-823.
- Zielke K.: *Wprowadzenie*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 9-21.
- Zielke K.: *Kraje bałtyckie: Estonia, Łotwa i Litwa*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 23-29.
- Zielke K.: *Federacja Rosyjska*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 103-111.
- Zielke K.: *Federacja Rosyjska*, w: Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 103-111.

e) redakcja monografii lub podręcznika

- Baran A.F. (wybór i oprac.): Tomasz Strzembosz, *Refleksje o harcerstwie i wychowaniu*, Wydawnictwo Diecezjalne, ISP PAN, Sandomierz - Warszawa 2005, s. 264.
- Fiszer J.M. (red.): *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, Komitet Nauk Politycznych PAN, Warszawa 2005, s. 203.
- Friszke A., Zaremba M. (oprac. i wstęp): *Wizyta Jana Pawła II w Polsce 1979. Dokumenty KC PZPR i MSW*, ISP PAN, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2005, s. 333.
- Jarosz M. (red.): *Polska. Ale jaka?*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 355.
- Jarosz M. (red.): *Wygrani i przegrani polskiej transformacji*, Oficyna Naukowa, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 324.
- Jasiewicz K. (red.): *Świat niepożegnany. Żydzi na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej XVIII-XX w.*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Polonia Aid Foundation Trust, Warszawa-Londyn 2004, s. 1120.
- Jasiewicz K. (red.): Levin D., *Żydzi wschodnioeuropejscy podczas II wojny światowej*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2005, s. 208.
- Mocek S. (red.): *Dziennikarstwo, media, społeczeństwo*, ISP PAN, Collegium Civitas, Warszawa 2005, s. 368.
- Motyka G., Szapował J.: (opr.): *Polska i Ukraina w latach trzydziestych-czterdziestych XX w. Dokumenty służb specjalnych, t. 4: Polacy i Ukraińcy pomiędzy dwoma systemami totalitarnymi*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 1512.
- Persak K., Kamiński Ł. (red.): *A Handbook of the Communist Security Apparatus in East Central Europe, 1944-1989*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 352.
- Roszkowski W., Kofman J. (red.): *Słownik Biograficzny Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku*, ISP PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2004, s. 1449.
- Stodkowska I., Dołbakowska M. (red.): *Eurowybory 2004. Kandydaci i programy*, ISP PAN, Warszawa 2005, s. 329.
- Szpociński A. (red.) *Wobec przeszłości; pamięć przeszłości jako element kultury współczesnej*, Instytut im. Adama Mickiewicza, Warszawa 2005, s. 315.

Raporty

- Fiszer J.M., Zielke K., Orzelska A., Sienkiewicz B., Stańczyk J.: *Political situation in Central and Eastern Europe in the Years 2004-2005*, w: Rosati D. (red.): *New Europe. Report on Transformation*, XV Economic Forum, Instytut Wschodni, Krynica 2005, s. 25-73.
- Jakóbiak W.: *Gospodarki typu „emerging market w Unii Europejskiej*, „Raport o stanie finansowym państwa w 2004 roku”, Instytut Finansów, Warszawa 2005, s. 13-21.
- Kamiński A.Z., Paszewski T.: *America and Americans in Polish Foreign Policy and Public Opinion Polls After the Fall of Communism*, - konferencja: “The Rise of Antiamericanism”, Princeton, 17-20 listopada.
- Kozarzewski P., Kochanowicz J., Woodward R., *Understanding Reform: The Case of Poland*, “CASE Reports”, nr 59, CASE, Warszawa 2005, s. 106.
- Kozarzewski P., Rakowa E.: *Priwatyzacja i restrukturyzacja przedsiębiorstw w странах SNG*, “Issledowanija i Analiz”, nr 305, CASE, Warszawa 2005, s. 27.
- Kozarzewski P., Dąbrowski M., Mogilevsky R. (red.): *Kyrgyzstan at a New Stage of Development*, UNDP Kyrgyzstan, Bishkek 2005 s. 64. (także w języku rosyjskim: Kyrgyzstan na nowom etapie razwitiija).
- Nałęcz S., Leś E.: *Raport z monitoringu działania Centrów Integracji Społecznej - 1,5 roku po*

uchwaleniu ustawy o zatrudnieniu socjalnym, Pracownia Badań Organizacji Non-Profit ISP PAN i Ministerstwo Polityki Społecznej, Warszawa 2005, s. 34 + 2 Aneksy, s. 14.

Paszewski T.: *Ameryka i Europa - od zakończenia sporu do partnerstwa? „Raporty i Analizy”* 2005, nr 5, Centrum Stosunków Międzynarodowych.

Recenzje

Fiszler J.: [Rec.] Marzenna A. Weresa, *Niemcy w Unii Europejskiej*, t. 1: *Ekonomiczna rola Niemiec*, t. 2: *Implikacje dla Polski*, w: „Studia Polityczne” 2005, nr 17, s. 391-397.

Friszke A.: *Wynegocjowana rewolucja* (rozważania nad książką A. Dudka *Reglamentowana rewolucja*), „Więź” 2005, nr 1, s.96-104.

Friszke A.: *Diariusz Rakowskiego*, „Niezbędnik inteligenta”, w: „Polityka” nr 37, 17 września.

Materski W.: [Rec.] Oleg Ken, *Moskwa i pakt o nienapadnięciu na Polskę (1930-1932 gg.)*, w: „Dzieje Najnowsze” 2005, nr 1, s. 247-252.

Materski W.: [Rec.] Nikołaj Dżawachiszwili, *Gruzini pod rosyjskim flagom. (Gruzinijskie wojenne i gosudarstwiennye dziejatieli na służbie Rossii w 1703-1917 gg.)*, „Dzieje Najnowsze” 2005, nr 2, s. 216-218.

Materski W.: [Rec.] Emilian Wiszka, *Emigracja ukraińska w Polsce 1920-1939*, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” 2005, t. XL, s. 332-335.

Motyka G.: [Rec.] Jurij Kyryczuk, *Ukraiński nacjonalnyj ruch 40-50-tych lat XX stulecia: ideologia i praktyka*, w: „Ukraina moderna” Kyjów-Lwów 2005, nr 9, s. 340-344.

Stryjek T.: „Istoriografija” ta „empiria” abo pro intelektualni paradoksy historyka idej, [Rec.] Wołodymyr Potulnycki, *Ukraina i wseswitnia istorija. Istoriografija switowoji ta ukraiński istoriji XVII-XX stulecia*, w: „Ukraina moderna” Kyjów-Lwów 2005, nr 9, s. 354-366.

REALIZOWANE PROJEKTY BADAWCZE

[Spis treści](#)

a) realizowane w ramach działalności statutowej placówki

Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>Siła demokracji a dynamika życia publicznego w Polsce w perspektywie porównawczej</i>	prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński	2005-2007	
<i>Polityczne elity w początkowym okresie niepodległości Polski w Unii Europejskiej</i>	prof. dr hab. Jacek Wasilewski	2005-2007	
<i>Wybory i zachowania wyborcze Polaków ze szczególnym uwzględnieniem wyborów do Parlamentu Europejskiego</i>	dr Radosław Markowski	2004-2005	
<i>Transformacja w Polsce. Społeczne skutki: sukcesy i porażki</i>	prof. dr hab. Maria Jarosz	2004-2006	

<i>Władza i społeczeństwo w Polsce 1944-1989</i>	prof. dr hab. Andrzej Paczkowski	2005-2007	
<i>Różne formy oporu wobec systemu sowieckiego na terenach byłej II RP i ich odbicie w dyskusjach we współczesnej historiografii polskiej i ukraińskiej</i>	dr Grzegorz Motyka	2005-2007	
<i>Programy polskich partii politycznych w 2004 r. w czasie kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego</i>	dr Irena Anna Stodkowska	2004-2006	
<i>Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej i państw UE</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	
<i>Polska w Unii Europejskiej. Aspekty polityczne, ekonomiczne, kulturowe i międzynarodowo-prawne. Ujęcie diagnostyczno-prognostyczne</i>	prof. dr hab. Józef Maciej Fiszer	2005-2008	
<i>Transformacja systemowa w Europie Środkowo-Wschodniej w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej</i>	prof. dr hab. Wojciech Roszkowski	2004-2007	
<i>Główne problemy stosunków polsko-niemieckich. Przeszłość-teraźniejszość-perspektywy</i>	prof. dr hab. Piotr Madajczyk	2005-2007	
<i>Transformacja w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w państwach postsowieckich</i>	doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak	2005-2007	
<i>Nowoczesne i ponowoczesne interpretacje fenomenu władzy</i>	prof. dr hab. Stanisław Filipowicz	2005-2006	
<i>Przemiany społeczno-polityczne w Azji Wschodniej na przełomie XX i XXI wieku</i>	doc. dr hab. Waldemar Jan Dziak	2005-2006	
<i>Historia polityczna ziemiaństwa w XX wieku</i>	prof. dr hab. Krzysztof Jasiewicz		

b) własne (granty)

Tytuł projektu	Kierownik Projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>...ska jako członek byłego bloku komunistycznego wobec polityki wschodniej RFN</i>	prof. dr hab. Jerzy Holzer	2002-2005	85 000
<i>...óoczesne społeczeństwo polskie wobec eszłości</i>	doc. dr hab. Andrzej Szpociński	2003-2005	250 000
<i>...atłność wojskowa i polityczna gen. M. Karzeńskiego-Karaszewicza po II wojnie atowej</i>	Daniel Bargiełowski	2003-2005	23 900
<i>...tytucje pośredniczące między elitami a sami jako czynnik konsolidacji polskiej nokracji w okresie wejścia do Unii opejskiej</i>	prof. dr hab. Jacek Wasilewski	2003-2006	150 000

<i>Strach w Polsce Ludowej (1944-1989)</i>	dr Marcin Zaremba	2004-2007	65 000
<i>Centrum władzy w Polsce w latach 1971-1980</i>	prof. dr hab. Andrzej Paczkowski	2005-2008	150 000
<i>Polskie Generalne Studium Wyborcze 2005 (PGSW)</i>	dr Radosław Markowski	2005-2008	250 000
<i>Bezpieczeństwo Europy Środkowo-Wschodniej i Polski w perspektywie ładu światowego</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	201 170

c) promotorskie

Tytuł projektu	Kierownik Projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>sekwencje procesu poszerzania NATO dla temów obronnych państw Grupy szehradzkiej</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	81 615

d) zamawiane

Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>idrom wielkiej zmiany i jego socjologiczne aplikacje</i>	prof. dr hab. Maria Jarosz	2003-2005	600 000

e) finansowane przez inne poza KBN podmioty/instytucje krajowe np. zlecane placówce bezpośrednio przez resorty

f) finansowane przez podmioty/instytucje zagraniczne (np. ramowe Programy UE; programy NATO)

Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji	Koszt projektu
<i>nunistyczny aparat bezpieczeństwa w Europie dkowo-Wschodniej 1944/45 - 1989.</i>	prof. dr hab. Andrzej Paczkowski	2005	173 500
<i>ic Active Participation</i>	dr Radosław Markowski	2004-2007	170 000
<i>nsformation and Reconfiguration of Polish olic Thought</i>	prof. dr hab. Bohdan W. Mach	2003-2005	37 800

-

[KSZTAŁCENIE \(ROZWÓJ\) KADR NAUKOWYCH](#)

[Spis treści](#)

1. Uzyskane tytuły i stopnie naukowe pracowników placówki w roku sprawozdawczym

a) profesora (nadany przez Prezydenta RP)

Jasiewicz K.: Nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych, 10 października.

Mach B.W.: Nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych, 14 czerwca.

b) doktora habilitowanego

Grabowska M.: Centralna Komisja do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła Uchwałę Rady Wydziału Filozofii i Socjologii UW z dn. 22 marca 2005 r. o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii.

Traba R.: Centralna Komisja do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła Uchwałę Rady Naukowej Instytutu Studiów Politycznych PAN z dn. 17 czerwca 2005 r. o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce.

c) doktora

Baran A.F.: Uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie historii na podstawie rozprawy: *Niepokorni i niezależni. Walka o kształt harcerstwa w Polsce 1980-1990*, napisanej pod kierunkiem śp. prof. dr hab. Tomasza Strzembosza (i p.o. promotora prof. dr hab. Jana Ziółka) (Rada Wydziału Nauk Humanistycznych KUL).

Danecka M.: Uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie politologii na podstawie rozprawy: *Przekształcenia na rynku pracy w latach 1990-2002. Tworzenie systemu przeciwdziałania bezrobociu*, napisanej pod kierunkiem doc. dr hab. Janiny Frentzel-Zagórskiej (Rada Naukowa ISP PAN).

Nałęcz S.: Uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na podstawie rozprawy: *Społeczne znaczenie sektora non-profit w III RP*, napisanej pod kierunkiem doc. dr hab. Bogdana W. Macha (Rada Naukowa ISP PAN).

Oseka P.: Uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie historii na podstawie rozprawy: *Pochody, wiece, akademie. Oficjalne święta i uroczystości rocznicowe w Polsce lat 1944-1956*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marcina Kuli (Rada Wydziału Historycznego UW).

Persak K.: Uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie historii na podstawie rozprawy: *Sprawa Henryka Hollanda*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marcina Kuli (Rada Wydziału Historycznego UW).

2. Tytuły i stopnie naukowe nadane przez placówkę w roku sprawozdawczym innym pracownikom niż własnym

a) doktora habilitowanego

Jarosław Wołkonowski

b) doktora

Larysa Mikhailik, Ostap Odushkin, Jerzy W. Bayer

3. Recenzje w przewodach na stopnie i tytuły naukowe oraz promotorstwo

Budyta-Budzyńska M.: Promotor 2 prac licencjackich i 4 prac magisterskich.

Chajewski L.: Wypromowanie 2 magistrów, Collegium Civitas.

Dziak W.J.: 1) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Rafała Ożarowskiego: „Rola ideowości w kształtowaniu stosunków międzynarodowych na Bliskim Wschodzie”, Uniwersytet Gdański; 2) Promotor doktoratu Jerzego Bayera, ISP PAN.

Fiszler J.M.: 1) Recenzent 12 prac magisterskich i licencjackich w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Gospodarczych WSHiP w Warszawie; 2) Promotor 15 licencjatów (ukończone) oraz 5 doktoratów (w toku).

Holzer J.: Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr Roberta Traby.

Jasiewicz K.: 1) Recenzja dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dr Jarosława Wołkonowskiego (Rada Naukowa ISP PAN); 2) Promotor doktoratu Larysy Michajlik: „Kościół katolicki na Kresach Północno-Wschodnich RP w latach 1939-1957”, ISP PAN, praca ukończona i obroniona.

Mach B.W.: 1) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. „Ostapa Odushkina: Social Divides and Their Translation into the Party System of Ukraine (1994-2002)”, (Rada ISP PAN); 2) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Macieja Dominika Kryszczuka: „Sektor informacyjny a zmiany struktury społeczno-zawodowej w Polsce w latach 1992-2002”.

Manterys A.: 1) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Moniki Abucewicz: „Narkomania w Polsce jako problem społeczny w perspektywie konstrukcjonistycznej”, (Rada IS UW); 2) Promotor w przewodzie doktorskim mgr. Mai Biernackiej.

Materski W.: 1) Recenzje w przewodach habilitacyjnych: a) dr Bogdana Musiała: „Rozstrzelać elementy kontrrewolucyjne. Brutalizacja wojny niemiecko-sowieckiej latem 1941 roku”, (Rada Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych UKSW); b) dr Pawła Chmielewskiego: „Dyplomacja sowiecka w Radzie Bezpieczeństwa ONZ wobec zadań utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego u progu ‘zimnej wojny’”, (Rada Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ); 2) Recenzje w przewodach doktorskich: a) mgr. Larysy Michajlik: „Kościół katolicki na byłych Kresach Północno-Wschodnich RP w latach 1939-1957”, (Rada ISP PAN); b) mgr. Marka Orłowskiego: „Józef Haller (1873-1960). Dowódca wojskowy i polityk”, (Rada Wydziału Nauk Historycznych UMK); 3) Juror w konkursie MSZ RP na stypendium dla młodych naukowców z zagranicy; 4) Promotor doktoratu dr Marcina Stasiewicza (Wydział Filozoficzno-Historyczny UŁ).

Paczkowski A.: 1) Recenzja dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dr Zdzisława Zblewskiego, (Instytut Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego); 2) Recenzje w przewodach doktorskich: a) mgr. Artura Józwika (Akademia Pedagogiczna, Kraków), b) mgr. Justyny Jaworskiej (Wydział Polonistyki UW), c) mgr. Augusta Grodzickiego (Wydział Historyczny UW); 3) Promotor doktoratu Małgorzaty Ptasieńskiej (IBL PAN, praca ukończona i obroniona).

Pańków I.: Promotor 4 prac magisterskich i 2 licencjackich, recenzent 3 prac licencjackich.

Stola D.: Recenzje w przewodach doktorskich: a) mgr. Adama Leszczyńskiego: „NSZZ ‘Solidarność’ w wybranych ośrodkach. Analiza lokalnej dynamiki ruchu w latach 1980-1981” (Rada IH UW), b) mgr. Aleksandry Grzymały-Kazłowskiej: „Konstruowanie ‘Innego’. Wizerunki

imigrantów w Polsce w prasie i w badaniach opinii” (Rada Instytutu Socjologii UW).

Wasilewski J.: 1) Rzecznik w postępowaniu zatwierdzającym habilitację: a) dr Dobek-Ostrowskiej, b) dr Mirosławy Grabowskiej w CKK; 2) Opieka promotorska nad doktoratami a) Mikołaja Cześnika, b) Witolda Betkiewicza (Rada ISP PAN).

Wnuk-Lipiński E.: Recenzja dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dr Andrzeja Błaszczyka, zatytułowanej „Demokracja w myśleniu i działaniu. Z historii demokracji - jej perspektywy” (Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW).

UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

[Spis treści](#)

1. Organizacja i współorganizacja konferencji i sympozjów

Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Stacja Naukowa PAN w Berlinie, Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur; międzynarodowa konferencja: „Recepcja ‘Ostpolitik’ RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”, Berlin, 27-29 stycznia.

Zakład Najnowszej Historii Politycznej ISP PAN, Wojskowe Biuro Badań Historycznych, Paralel History Project on NATO and the Warsaw Pact: „A Cardboard Castle? An Inside History of the Warsaw Pact”, Warszawa, 14 maja.

Zakład Najnowszej Historii Politycznej ISP PAN, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Pełnomocnik Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (RFN), Fundacja Badań Dyktatury SED (RFN), Urząd Dokumentacji i Badań Zbrodni Komunizmu (Republika Czeska), Instytut Historii Najnowszej Akademii Nauk Republiki Czeskiej, Instytut Pamięci Narodu (Słowacja), Miasto Stołeczne Warszawa: „The Communist Security Apparatus in East-Central Europe, 1944/45-1989”, Warszawa, 16-18 czerwca.

Zakład Filozofii Polityki ISP PAN i Redakcja „Civitas. Studia z Filozofii Polityki”: „Tożsamość Europy”, Warszawa, 25 czerwca.

Zakład Europeistyki ISP PAN, Komitet Nauk Politycznych PAN: „Polska polityka integracyjna po akcesji do Unii Europejskiej”, Warszawa, 13-14 października.

Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi ISP PAN: „Enlivening Democracy Building Pluralism from the Bottom”, Warszawa, 8-10 grudnia.

2. Partnerstwo instytucjonalne ISP PAN

Zakład Badań Przekształceń Własnościowych ISP PAN - patronat nad sesją z udziałem profesorów krajowych i zagranicznych: „Cele, ścieżki i efekty transformacji w krajach postkomunistycznych. Czy istnieje wspólny, uniwersalny model przemian?”, na na XV Międzynarodowym Forum Ekonomicznym w Krynicy, Krynica, 7-10 września.

3. Seminaria otwarte

Zakład Najnowszej Historii Politycznej ISP PAN - otwarte seminarium z najnowszej historii Polski. W 2005 r. odbyło się 9 sesji.

Zakład Azji i Pacyfiku ISP PAN - konwersatorium dziejów najnowszych i tradycji politycznych Azji Wschodniej. W 2005 r. odbyło się 12 sesji.

4. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach w kraju

- Cześnik M.: *Socjoekonomiczne determinanty uczestnictwa wyborczego*, - referat; konferencja: „Badanie sondażowe w Polsce po 2000 roku - polska demokracja sondażowa”, Instytut Socjologii UŁ, Łódź, 15 grudnia.
- Filipowicz S.: *Europa jako fikcja*, - referat; konferencja Zakładu Filozofii Polityki ISP PAN i Redakcji „Civitas. Studia z Filozofii Polityki”: „Tożsamość Europy”, Warszawa, 25 czerwca.
- Filipowicz S.: *Liberalizm: przesąd, mitologia, tradycje?* - referat; XII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego: „Oblicza współczesnego liberalizmu”, Warszawa, 2 grudnia.
- Fischer J.M.: *Koncepcje integracji i perspektywy rozwoju Unii Europejskiej. Stanowisko Polski*, - referat; konferencja Zakładu Europeistyki ISP PAN i KNP PAN: „Polska polityka integracyjna po akcesji do Unii Europejskiej”, Warszawa, 13-14 października.
- Friszke A.: *Najważniejsze stronnictwa Polski Podziemnej o Polsce powojennej*, - referat; konferencja Muzeum Powstania Warszawskiego: „Testament Polski Walczącej”, 31 maja.
- Friszke A.: *Kościół ewangelicki na Mazurach 1945-1958 - uwagi i refleksje*, - referat; XI Forum Ewangelickie, Zarząd Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja, Bielsko Biała, 9-11 września.
- Gawlikowski K.: *From „False” Western Universalism to True „Universalistic” Universalism*, 4th International Congress of Dialogue and Universalism, Warszawa, 23-30 lipca.
- Gładziuk N.: *Amerykański Konstytucjonalizm jako religia obywatelska*, - referat; konferencja Wydziału Studiów Politycznych WSB-NLU oraz Katedry Studiów Politycznych SGH: „Konstytucja: modele i praktyka”, Nowy Sącz, 18 marca.
- Grabowska M.: *Political Parties after Communism. Theoretical and Research Problems*, - referat; 7th Conference of ESA, Toruń, 9-12 września.
- Grabowska M.: *„Solidarność” jako błyskawica. Problemy z polityczną instytucjonalizacją „Solidarności”*, - referat; konferencja IS UW i IFiS PAN, Warszawa, 22-23 września.
- Hałajko J.: *Muzyczne identyfikacje kulturowe. Przypadek Ukrainy*, - referat; konferencja Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego w Zamościu, „Tożsamość w warunkach transformacji społecznej”, Zamość, 29 czerwca - 1 lipca.
- Hałajko J.: Uczestnik spotkania naukowego w Polskim Towarzystwie Socjologicznym, Oddział Warszawski: „Ukraina 2004: jeśli nie rewolucja, to co?”, Warszawa, 26 stycznia.
- Hałajko J.: *Śmiech jako narzędzie kontestacji politycznej: Pomarańczowa Rewolucja*, - referat; konferencja pt.: „Śmiech”, Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Wydawnictwo Słowo/Obraz/Terytoria, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk, 8-10 listopada.
- Holzer J.: *Państwa zachodnie po zakończeniu wojny*, - referat; konferencja Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego: „Zwycięzcy - zwyciężeni 1918-1945”, Wrocław, 4-5 maja.
- Jakóbiak W.: *Implications of Globalization for Economic Policy of the European Union*, - referat; konferencja “The New Europe at the Crossroads 2005”, Loyola College in Maryland i Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, 26-28 lipca.
- Jakóbiak W.: *Globalizacja a wzrost konkurencyjności krajów w świetle udoskonaleń finansowych*, - referat; II Ogólnopolski Zjazd Katedr Ekonomii, Uniwersytet Szczeciński, Międzyzdroje, 8-10 czerwca.
- Jarosz M.: *Okazja czyni złodzieja, czyli proces transformacji i prywatyzacji w Polsce*, - referat; konferencja „Korupcja na szczeblu samorządu lokalnego. Doświadczenia Szwajcarii, Niemiec i Polski”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, 14 listopada.
- Jarosz M.: *Władza, przywileje, korupcja*, - referat; Sympozjum Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów, Warszawa, 4 listopada.
- Jarząbek W.: *Polska wobec problemu podpisania traktatu pokojowego z Niemcami po II wojnie światowej*, - referat; międzynarodowa konferencja Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego: „Zakończenie II wojny światowej - polityka i dyplomacja międzynarodowa 1945-2005”, Gdańsk, 16-17 czerwca.
- Jasiewicz K.: *Polska pamięć historyczna o okresie 1939-1941*, - referat; konferencja Polskiego

- Instytutu Spraw Międzynarodowych: „Pamięć historyczna Polaków i Rosjan o II wojnie światowej a stosunki polsko-rosyjskie”, Kazimierz Dolny, 28 października.
- Jasiewicz K.: *Wady polskiej percepcji okupacji sowieckiej lat 1939-1941*, - referat; konferencja Ośrodka KARTA: „Komunizm i nazizm. Oblicza totalitaryzmu”, Warszawa, 7-10 listopada.
- Kaczmarek P.: *Polityka Unii Europejskiej i USA wobec Afryki*, - udział w panelu; Festiwal Praw Człowieka, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, 19 kwietnia.
- Kaczmarek P.: *Implementation of Key Issues of Global Development Education into Higher Education Programmes in Poland*, - udział w seminarium Ministerstwa Spraw Zagranicznych i UNDP, 16 czerwca.
- Kaczmarek P.: *Reforma ONZ - tak. Ale jaka?*, - uczestniczka konferencji Ośrodka Informacji ONZ, Warszawa, 7 września.
- Kloskowska-Dudzińska A.: *Światopogląd jako determinanta zachowań wyborczych*, - referat; seminarium „Społeczeństwo i polityka”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa, 30 listopada.
- Kofman J.: *Od „Solidarności” do wolności*, - uczestnik konferencji Fundacji „Centrum Solidarności” i Fundacji Instytutu Lecha Wałęsy, Warszawa, 29-31 sierpnia.
- Koralewicz J.: Udział w panelu: *Czy jest w programach nauczania w szkołach wyższych miejsce na edukację antykorupcyjną?*, konferencja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacji im. Stefana Batorego, Collegium Civitas: „Szkoły wyższe przeciw korupcji”, Warszawa, 25 listopada.
- Koralewicz J.: Udział w Komitecie organizacyjnym konferencji pt.: „Interdyscyplinarne podejście do zjawiska terroryzmu”, organizator Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas, Warszawa, 20 czerwca.
- Korzec M.: *Projekt prawa rzeczowego ChRL - zmiana czy kontynuacja ustroju?* - referat; Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa, 3 listopada.
- Kozakiewicz J.: *Polityka wschodnia. UE i Polska*, - referat; międzynarodowej konferencja Instytutu Studiów Strategicznych, Konsulatu Generalnego USA w Krakowie i Fundacji Friedricha Naumanna: „Unia Europejska - USA. Nowe partnerstwo?” Kraków, 2-3 grudnia.
- Kozakiewicz J.: *Koncepcje bezpieczeństwa gospodarczego w państwach postsowieckich*, - referat; międzynarodowa konferencja Instytutu Studiów Strategicznych i Fundacji Friedricha Naumanna w Polsce: „Ukraina w regionie Europy Środkowej i Wschodniej”, Kraków, 16-17 grudnia.
- Kozakiewicz J.: *Budowa społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie przy wykorzystaniu samorządów i struktur władzy lokalnej*, - współorganizacja międzynarodowego seminarium polsko-ukraińskiego, Instytutu Studiów Strategicznych, Kraków, 21-25 listopada.
- Kozarzewski P.: *Ścieżki przekształceń własnościowych. Dywergencja i konwergencja*, - referat; XV Forum Ekonomiczne, Instytut Wschodni, Krynica Górská, 7-10 września.
- Kozarzewski P.: *Jak przygotować się na dzień po zwycięstwie?*, - referat; konferencja: „Wolna Białoruś?”, British Council, Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne, Białystok, 7 października.
- Leś E.: Moderator sesji: *Building Pluralism: Constructing Community Groups*; konferencja: “Enlivening Democracy: Building Pluralism from the Bottom”, Instytut Studiów Politycznych PAN, 16 Research Committee on Socio-Political Pluralism of the International Political Science Association, Wydział Prawa i Administracji UW, Warszawa, 8-10 grudnia.
- Madajczyk P.: *Historia stosunków polsko-niemieckich w latach 1945-1989. Traktaty polsko-niemieckie z 1990 i 1991 r.*, - referat; konferencja: „Między Polską a Niemcami. Śląsk - pogranicze czy region pomostu? Wczoraj - dziś - jutro”, Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Kamieniu Śląskim, 26 września - 1 października.
- Madajczyk P.: *Zmiany granicy polsko-niemieckiej: wysiedlenia, zasady wywłaszczenia mienia polonijackiego, znaczenie tych zagadnień w polskiej i niemieckiej polityce wewnętrznej*, - referat; konferencja: „Społeczno-polityczne konsekwencje wytyczania granicy polsko-

- niemieckiej w II połowie XX w.”, Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Kamieniu Śląskim, 15-16 listopada.
- Madajczyk P.: *Konsekwencje podnoszenia kwestii rozczeń majątkowych dla obu państw i społeczeństw oraz możliwe scenariusze rozwoju sytuacji*, - uczestnik panelu; „Społeczno-polityczne konsekwencje wytyczania granicy polsko-niemieckiej w II połowie XX w.”, Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Kamieniu Śląskim, 15-16 listopada.
- Madajczyk P.: *Kształtowanie stosunków polsko-niemieckich w latach powojennych. Stanowisko władz komunistycznych wobec Prymasa Wyszyńskiego i hierarchii kościelnej w kontekście listu z 1965 r.*, - referat i udział w dyskusji panelowej na 35 Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Siostr Historyczek: „Przebaczymy i prosimy o przebaczenie”, Warszawa, 2-3 grudnia.
- Marciniak W.: *Jakie znaczenie w Rosji ma konstytucja*, - referat; konferencja Wydziału Studiów Politycznych WSB-NLU oraz Katedry Studiów Politycznych SGH: „Konstytucja: modele i praktyka”, Nowy Sącz, 18 marca.
- Marciniak W.: *Postkomunizm w Rosji*, referat; konferencja WSB-NLU: „Kryzys czy upadek? SLD i partie postkomunistyczne w Europie Środkowej i Wschodniej”, Kraków, 14 maja.
- Markowski R.: Organizator sesji (Research Stream) na 7 międzynarodowej konferencji ESA (European Sociological Association), Toruń, 9-12 września.
- Markowski R.: *Political Accountability: Theoretical Assumptions and Empirical Measurement*, - referat; 7 międzynarodowa konferencja ESA (European Sociological Association), Toruń, 9-12 września.
- Markowski R.: *Wybory 2005 a polski system wyborczy*, - referat; konferencja Instytutu Spraw Publicznych: „Aktywny obywatel, nowoczesny system wyborczy”, Warszawa, 27 października.
- Materski W.: *Wprowadzenie*, - międzynarodowa konferencja Instytutu Studiów Politycznych PAN, Wojskowego Biura Badań Historycznych, Parallel History Project on NATO and the Warsaw Pact: „A Cardboard Castle? An Inside History of the Warsaw Pact”, Warszawa, 14 maja.
- Materski W.: *Polskie śledztwo w sprawie zbrodni katyńskiej*, - referat; konferencja Niezależnego Komitetu Historycznego Badania Zbrodni Katyńskiej, Polskiej Fundacji Katyńskiej, Dyrekcji Zamku Królewskiego: „Zbrodnia katyńska. Polskie śledztwo”, Warszawa, 28 maja.
- Materski W.: *Z początków wojny propagandowej wokół zbrodni katyńskiej. Sowiecka Komisja Specjalna (tzw. komisja Burdenki)*, - referat; konferencja międzynarodowa Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Łodzi, Akademii Świętokrzyskiej Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Światowego Związku Żołnierzy AK i Urzędu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego: „Represje sowieckie wobec społeczeństw Europy Środkowo-Wschodniej 1944-1956”, Tomaszów Mazowiecki - Borki, 8-10 września.
- Mocek S.: *Etyka polityczna w dobie przemian. Od teorii do praktyki*, - referat; Akademia Pedagogiczna, I Forum Etyczne, 15-17 czerwca.
- Motyka G.: *Kolaboracja na Kresach Wschodnich II RP w latach 1941-1944*, - referat; międzynarodowa konferencja OBEP IPN Poznań i Niemieckiego Instytutu Historycznego: „Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką”, Poznań, 24-26 lutego.
- Motyka G.: *Ideologiczne i programowe założenia OUNB i innych ukraińskich sił politycznych w kwestii polskiej w latach drugiej wojny światowej*, - referat; konferencja: „Polska - Ukraina: trudne pytania”, Fundacja Ośrodka „Karta”, Warszawa, 26-28 kwietnia.
- Nałęcz S.: *Wyniki monitoringu działania Centrów Integracji Społecznej*, - referat; konferencja Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej „Zatrudnienie socjalne - pierwsze doświadczenia”, Dębe k. Warszawy, 21-22 kwietnia.
- Nałęcz S.: *Badania aktywności społecznej Polaków - mapa przedsięwzięć i perspektywy współpracy*, - udział w panelu; Ogólnopolskie Forum Organizacji Pozarządowych, Warszawa, 24 września, Dębe k. Warszawy, 21-22 kwietnia.
- Nałęcz S.: *Social and Economic Potentials of Civil Society Organizations in Central Ekstern Europe and in Poland*, - referat; konferencja: “Enlivening Democracy: Building Pluralism from the

- Bottom”, Instytut Studiów Politycznych PAN, 16 Research Committee on Socio-Political Pluralism of the International Political Science Association, Wydział Prawa i Administracji UW, Warszawa, 8-10 grudnia.
- Nogal A.: *Potrzeba europejskiej utopii*, - referat oraz organizacja konferencji Zakładu Filozofii Polityki ISP PAN i Redakcji „Civitas. Studia z Filozofii Polityki”: „Tożsamość Europy”, Warszawa, 25 czerwca.
- Nogal A.: *Dyskusja o nauce - sukces w nauce*, - uczestniczka dyskusji podczas konferencji Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Kraków, 21-22 października.
- Oseka P.: *Pokazać złożoność dziejów. Uwagi o miejscu historii i roli historyków w mediach*, - referat; konferencja Muzeum Powstania Warszawskiego: „Pamięć dla przyszłości”, Warszawa, 29 października.
- Paczkowski A.: *Przewodnia siła - partia komunistyczna i aparat bezpieczeństwa w Polsce 1944-1956*, - referat; międzynarodowa konferencja: „The Communist Security Apparatus in East-Central Europe, 1944/45-1989”. Warszawa, 16-18 czerwca.
- Paczkowski A.: *Rok 1945 - zwycięstwo czy klęska? Polska w systemie jaltańskim*, - referat; konferencja „Polska racja stanu. Refleksje w 60. rocznicę zakończenia II wojny światowej”, Wojskowe Biuro Badań Historycznych, Warszawa, 6 maja.
- Pańków I.: *Women’s political identity*, - referat oraz organizacja konferencji: “Enlivening Democracy: Building Pluralism from the Bottom”, Instytut Studiów Politycznych PAN, 16 Research Committee on Socio-Political Pluralism of the International Political Science Association, Wydział Prawa i Administracji UW, Warszawa, 8-10 grudnia.
- Paszewski T.: *Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Ameryki Łacińskiej*, - uczestnik konferencji Centrum Stosunków Międzynarodowych, Warszawa, 17 czerwca.
- Paszewski T.: *Unia Europejska 2006 - zażegnanie czy początek kryzysu?* - uczestnik konferencji Centrum Stosunków Międzynarodowych, 20 grudnia.
- Persak K., Kamiński Ł.: *The Communist Security Apparatus in East Central Europe - Similarities and Differences*, - prowadzenie panelu i udział w Komitecie organizacyjnym międzynarodowej konferencji naukowej: „The Communist Security Apparatus in East-Central Europe, 1944/45-1989”. Warszawa, 16-18 czerwca.
- Popieliński P.: *Dylematy mniejszości niemieckiej na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, - referat; konferencja Instytutu Zachodniego w Poznaniu, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku i Pomorskiej Akademii Pedagogicznej: „Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 - 60 lat w granicach państwa polskiego”, Słupsk, 9-10 czerwca.
- Stodkowska I.: *Spółczesność obywatelska w programach polskich partii politycznych. Wybory 2001 i 2005*, - referat; konferencja Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych: „Politycy i społeczeństwo obywatelskie”, Warszawa, 23 października.
- Stawrowski Z.: *Idea konstytucji u Platona*, - referat; konferencja Wydziału Studiów Politycznych WSB-NLU oraz Katedry Studiów Politycznych SGH: „Konstytucja: modele i praktyka”, Nowy Sącz, 18 marca.
- Stola D.: *Dlaczego nie zajmuję się badaniami nad Zagładą*, - referat wprowadzający do seminarium i panelu dyskusyjnego w IFiS PAN, Warszawa, 21 kwietnia.
- Stola D.: *International Migrations from Poland*, - referat oraz przewodniczący jednej z sesji; konferencja Central European University i UW: “Social Transformations in East-Central Europe”, Warszawa, 18-19 marca.
- Stola D.: *Migrations in Communist Poland*, - referat; „Commemorating 20th Century Migrations in National Societies”, Ośrodek „Karta” i Koerber Stiftung, Warszawa, 29 stycznia.
- Strzałka K.: *Stosunki polsko-włoskie po akcesji Polski do UE*, - referat; konferencja Zakładu Europeistyki ISP PAN i KNP PAN: „Polska polityka integracyjna po akcesji do Unii Europejskiej”, Warszawa, 13-14 października.
- Sutek E.: *Między rządem dalajlamów a polityką mandżurskich Chin. Strategie politycznego przetrwania z perspektywy Tybetu Wschodniego*, - referat; konferencja Instytutu Etnologii i

- Antropologii Kulturowej UAM: „Plemię, państwo, demokracja”, Poznań, 17 listopada.
- Sutek E.: *Golocy z Tybetu Wschodniego. Globalizacja medycyny azjatyckiej a przemiany gospodarki koczowniczej*, - referat; konferencja Instytutu Archeologii i Etnologii PAN: „Azja a globalizacja. Społeczeństwo - kultura - idea”, Poznań, 19 maja.
- Sutek E.: *Cztery tantry medyczne i różne sposoby ich tłumaczenia na języki obce*, - referat; konferencja Instytutu Religioznawstwa UJ: „Buddyzm tybetański. Sesja naukowa z okazji II Dni Tybetu w Krakowie”, Kraków, 9 marca.
- Szklarski B.: *Stosunki Waszyngton - Bruksela po wyborach 2004*, - referat; konferencja Instytutu Studiów Strategicznych: „Transatlantic Relations - Cooperation and Competition”, Kraków, 20-21 kwietnia.
- Szklarski B.: *Tom Joad Goes to Philadelphia - Bruce Springsteen as a „Liberal Compassionate Conservative?”* - referat; konferencja Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych: „Conformity and Resistance in America”, Kamień Śląski, 23-25 października.
- Szklarski B.: *The Presidency and Civil Religion*, - referat; konferencja Ośrodka Studiów Amerykańskich UW: „Religia. Prawo. Reklama. Dylematy kultury współczesnej”, Warszawa, 18-19 lutego.
- Szklarski B.: *Demokracja amerykańska w XXI wieku*, - referat; konferencja Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ: „Demokracja amerykańska w XXI wieku”, Kraków, 9-11 grudnia.
- Szpociński A.: Prowadzenie panelu na konferencji: „Tożsamość europejska, narodowa, lokalna”, Międzynarodowa Szkoła Humanistyczna Europy Środkowo-Wschodniej oraz Akademia »Artes Liberales«, Warszawa, 5 - 10 grudnia 2004.
- Szpociński A.: *Przestrzenie lokalne w świecie globalnym*, - referat; konferencja Rady Krajowej Stowarzyszeń Twórców Kultury: „Artystyczna twórczość amatorska w globalizującym się świecie”, Warszawa, 19 listopada.
- Szpociński A.: *Kultury bliskie, kultury dalekie*, - referat; konferencja Instytutu Studiów Sławistycznych PAN: „Przestrzeń, czas, tożsamość”, Warszawa, 28 listopada.
- Szymoniczek J.: *Akcja łączenia rodzin na Ziemiach Zachodnich i północnych 1950-1959*, - referat; konferencja Instytutu Zachodniego w Poznaniu, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku i Pomorskiej Akademii Pedagogicznej: „Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 - 60 lat w granicach państwa polskiego”, Słupsk, 9-10 czerwca.
- Traba R.: *Pogranicza: szansa i zagrożenia we współpracy międzynarodowej*, - przygotowanie i prowadzenie dwóch dyskusji panelowych; konferencja Fundacji Krzyżowa, 11-13 marca.
- Traba R.: *„Obcy” krajobraz kulturowy. Studium przypadku*, - referat; konferencja Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie: „Dziedzictwo kresów - nasze wspólne dziedzictwo?”, Kraków, 3-6 listopada.
- Traba R.: *Pamięć kulturowa w relacjach polsko-rosyjskich*, - warsztat, oraz przygotowanie i prowadzenie całości seminarium Wspólnoty Kulturowej „Borussia” oraz Centrum Praw Człowieka „Memoriał”: „Czy istnieją stosunki polsko-rosyjskie?”, Mądralin, 30 listopada - 4 grudnia.
- Traba R.: *Ciągłość i historia przerywana: miasto w długim trwaniu*, - referat; konferencja Uniwersytetu Adama Mickiewicza i Instytutu Zachodniego: „O nowy kształt historycznych badań regionalnych”, Poznań, 7 listopada.
- Ukielski P.: *Pamięć o Powstaniu Warszawskim w trakcie buntów społecznych i w działalności opozycji politycznej w PRL*, - referat; konferencja Muzeum Powstania Warszawskiego: „Walka o pamięć - władze i społeczeństwo wobec Powstania Warszawskiego 1944-1989”, Warszawa, 3-4 października.
- Ukielski P.: *Edukacja patriotyczna - czy i jaka jest dziś potrzebna?* - wystąpienie w panelu; konferencja Muzeum Powstania Warszawskiego: „Pamięć dla przyszłości”, Warszawa, 29 października.
- Ukielski P.: *Współpraca polsko-czesko-słowacka w ramach Grupy Wyszehradzkiej*, - referat; konferencja Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Muzeum Niepodległości, Zakładu

Historii Ruchu Ludowego: „Stosunki polsko-czesko-słowackie 1918-2005”, Warszawa, 25 listopada.

Wasilewski J.: *Recruitment and Political Representation of Local Elites in Poland*, - referat; konferencja: “Enlivening Democracy: Building Pluralism from the Bottom”, Instytut Studiów Politycznych PAN, 16 Research Committee on Socio-Political Pluralism of the International Political Science Association, Wydział Prawa i Administracji UW, Warszawa, 8-10 grudnia.

Wasilewski J.: *Upadek elit*, - referat; seminarium Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych oraz katedry UNESCO, Uniwersytet Warszawski, 28 kwietnia.

Wierzbicki M.: *Sowiecka polityka gospodarcza na Kresach Wschodnich II RP w latach 1939-1941*, - referat; międzynarodowa konferencja OBEP IPN Poznań i Niemieckiego Instytutu Historycznego: „Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką”, Poznań, 24-26 lutego.

Wojciechowski L.: *Geopolityczne szanse i zagrożenia na „ukraińskiej drodze” do UE - przykład Krymu*, - referat; konferencja Fundacji im. F. Naumanna oraz Instytutu Studiów Strategicznych w Krakowie: „Jakie sąsiedztwo? Rola nowych państw członkowskich w kształtowaniu polityki wschodniej Unii Europejskiej: stosunki z Ukrainą i Białorusią”, Kraków, 16 grudnia.

Wnuk R.: *Ruch oporu na Kresach Wschodnich II RP (1939-1941)*, - referat; międzynarodowa konferencja OBEP IPN Poznań i Niemieckiego Instytutu Historycznego: „Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką”, Poznań, 24-26 lutego.

Wnuk R.: *Aparat bezpieczeństwa wobec podziemia zbrojnego 1944-1956*, - referat; międzynarodowa konferencja: „The Communist Security Apparatus in East-Central Europe, 1944/45-1989”, Warszawa, 16-18 czerwca.

Wnuk-Lipiński E.: *Rok 1989 - polskie doświadczenie jako model rozwiązywania konfliktów politycznych i społecznych*, - referat; konferencja Instytutu Pamięci Narodowej i Prezydenta m. Gdańska z okazji XXV-lecia Solidarności, Gdańsk, 31 sierpnia.

Wnuk-Lipiński E.: *Globalization from Central and Eastern European Perspective*, - referat; 7th Conference of ESA, Toruń, 9-12 września.

Wnuk-Lipiński E.: *Solidarność na fali procesów globalizacyjnych*, - referat; konferencja IS UW i IFiS PAN, Warszawa, 22-23 września.

Wnuk-Lipiński E.: *Polska, ale jaka?* - wystąpienie w panelu, PTS, Warszawa, 8 czerwca.

Wnuk-Lipiński E.: *Rola polskich elit w integracji europejskiej*, - referat; konferencja Komitetu „Polska w Zjednoczonej Europie” przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk: „Polska w Zjednoczonej Europie. Substrat ludzki i kapitał społeczny”, Warszawa, 27 października.

Wnuk-Lipiński E.: *Czy potrzebna nam jest „Pomarańczowa Rewolucja”?*, - referat; konferencja Instytutu Tertio Millennio, Kraków, 12 marca.

Wnuk-Lipiński E.: *Postrzeżenie korupcji przez opinię publiczną w 1999 r. i obecnie*, - referat; konferencja Fundacji Batorego: „Program przeciwko Korupcji”, Warszawa, 21 stycznia.

Zielke K.: *Nowe miejsce Polski w Europie jako skutek transformacji Europy Wschodniej*, - referat; konferencja Zakładu Europeistyki ISP PAN i KNP PAN: „Polska polityka integracyjna po akcesji do Unii Europejskiej”, Warszawa, 13-14 października.

5. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach za granicą

Cześniak M.: *Voter Turnout and Democratic Legitimacy in Central Eastern Europe*, - referat; ECPR Joint Sessions (panel 9: “The Performance of Democracy in Central Eastern Europe”), Grenada, 14-19 kwietnia.

Cześniak M., Gosselin T.: *Media Use, Political Knowledge and Participation in Local Elections in Post-Communist Poland*, - referat; ECPR General Conference (section 5: “Political Knowledge in Comparative Perspective: Explaining Differences and Gauging Consequences”; panel 5-5: “Political Knowledge and Civic Engagement”), Budapeszt, 8-11 września.

Friszke A.: *Solidarność podziemna*, - referat; konferencja The National Institute for the Study of

Totalitarism, Bukareszt, 13 października.

Hałajko J.: *Z Bogiem, czy bez? Dyskusja wokół koncepcji preambuły konstytucji Unii Europejskiej (w jęz. ukraińskim)*, - referat; XV międzynarodowa konferencja Zakładu Religioznawstwa Instytutu Filozofii Akademii Nauk Ukrainy, Instytutu Religioznawstwa Muzeum Historii Religii: „Historia religii na Ukrainie”, Lwów, 16-18 maja.

Holzer J.: *Historische Bedeutung der „Solidarność”*, - referat; konferencja: „25 Jahre Solidarność. Wege zur Freiheit. Über ‘Solidarność’ nach Europa”, Instytut Polski w Düsseldorfie, 16 sierpnia - 11 września.

Holzer J.: *Znaczenie Solidarności dla rozwoju sytuacji w bloku komunistycznym*, - referat; konferencja Instytutu Badań Totalitaryzmu, Bukareszt, 13 października.

Jarząbek W.: *Trudna normalizacja stosunków PRL-RFN*, - referat; konferencja Zakładu Studiów nad Niemcami, Stacji Naukowej PAN w Berlinie, Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur: „Recepcja „Ostpolitik” RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”, Berlin, 27-29 stycznia.

Jarząbek W.: *The Approach of the Polish Government to the Principle VII*, - referat; międzynarodowa konferencja „The Helsinki Process and the Demise of Communism”, Ceskoslovenske Dokumentacni Stredisko, Praga, 5-7 czerwca.

Jarząbek W.: *Moscow - Warsaw - East Berlin and the Non-Recognition of the German Democratic Republic*, - referat; doroczna konferencja Towarzystwa Amerykańskich Historyków Stosunków Międzynarodowych, Waszyngton, 23-25 czerwca.

Jarząbek W.: *Poland and the Idea of CSCE*, - referat; międzynarodowa konferencja Center for Security Studies: „30 Years from Helsinki Final Act”, Zurich, 7-9 września.

Jasiewicz K.: *Pro- and Anti-European Union Attitudes in Poland*, - referat; konferencja konsorcjum Associated Colleges of the South, Associated Colleges of the Midwest i Great Lakes Colleges Association: „Russia, Central Europe, and the Liberal Arts: A Global Partners Symposium and Reunion”, Richmond, Wirginia, USA, 8-10 kwietnia.

Jasiewicz K.: *Returning to Europe or Staying in One’s Hamlet? National Identity and Social Stratification as Factors in the 2003 EU Accession Referendum and 2004 European Parliament Elections*, - referat; doroczny zjazd Towarzystwa Studiów Narodowościowych (ASN), Nowy Jork, 16-18 kwietnia.

Jasiewicz K.: *Sweet Are the Uses of (Technological) Adversity: Reflections on the Use of Information Technology in the Classroom*, - referat; dwunasta międzynarodowa konferencja na temat nauczania, Wydział Edukacji, Uniwersytet Grenadzki, Grenada, Hiszpania, 11-14 lipca.

Jasiewicz K.: Uczestnik 1) dorocznego Zjazdu Amerykańskiego Towarzystwa Socjologicznego, Filadelfia, 13-17 sierpnia 2005; 2) dorocznego Zjazdu Amerykańskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, Waszyngton, 1-4 września.

Kaczmarek P.: *1,5 Years after Enlargement - Lessons Learnt & Challenges for The Next Round*, - uczestnik międzynarodowej konferencji; org. TRIALOG oraz “Australian EU-Platform” w Akademii Dyplomatycznej w Wiedniu, Wiedeń, 12-14 grudnia.

Kozakiewicz J.: *New NATO and the States of Central and Eastern Europe in 2005*, - referat; międzynarodowa konferencja „Akademia NATO: NATO, mir i międzynarodna bezpeka”, Donieck (Ukraina) 17-19 maja.

Kozakiewicz J.: *Polskie doświadczenia w przemianach społeczno-politycznych na Ukrainie po wyborach prezydenckich 2005*, - referat; seminarium w Winnickim Państwowym Uniwersytecie, Winnica (Ukraina), 14 kwietnia.

Kozarzewski P.: *Privatization and Corporate Governance in Poland*, - referat; Sixth International Conference on Enterprise in Transition, Wydział Ekonomii Uniwersytetu w Splicie (Chorwacja), Split-Bol, 26-28 maja.

Kozarzewski P.: *Understanding Reform: The Case of Poland*, - referat; doroczna konferencja Latin American and Caribbean Economic Association (LACEA), Paryż, 25-27 października.

- Leś E.: *The Social Economy in Central East and South East Europe*, - referat; międzynarodowa konferencja Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) i Local Economic and Employment Development Programme (LEED): „The Social Economy in Central East and South East Europe: Emerging Trends of Social Innovation and Local Development”, Trento, Włochy, 22-24 września.
- Leś E.: *The Social Economy in the New Political Context: Perspectives from Central East and South East Europe, Central East and South East Europe*, - moderowanie sesji; międzynarodowa konferencja Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) i Local Economic and Employment Development Programme (LEED): „The Social Economy in Central East and South East Europe: Emerging Trends of Social Innovation and Local Development”, Trento, Włochy, 22-24 września.
- Mach B.W., Mattes B.: *Life Courses of the 1971 Cohort in East Germany, West Germany and Poland*, - referat; Zjazd Niemieckiego Towarzystwa Socjologicznego, Monachium, marzec.
- Mach B.W., Markowski R., Jackson J. E.: *When and Why Post-Communist Parties Become Liberal?* - referat; 101 doroczna konferencja APSA (American Political Science Association), Washington, DC, 1-4 września.
- Madajczyk P.: *Wpływ układu z 1970 r. na polską politykę mniejszościową*, - referat; konferencja Zakładu Studiów nad Niemcami, Stacji Naukowej PAN w Berlinie, Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur: „Recepcja ‘Ostpolitik’ RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”, Berlin, 27-29 stycznia.
- Madajczyk P.: *Ethnonationale Säuberungen im polnischen kollektiven Gedächtnis*, - referat; workshop Centre Marc Bloch: „Gedächtnis - Erfahrung - Historiographie. Aspekte der Diskussion um den *Komplex Vertreibung* in europäischer Perspektive”, Berlin, 19-20 lutego.
- Madajczyk P.: *Rola antyniemieckich instrumentalizacji w Polsce (1944-1989)*, - referat; konferencja Deutsches-Polen Institut: „Destrukcyjny dialog. Wewnętrzny instrumentalizacja negatywnych wizerunków obcych i wrogów. Porównania ponadsystemowe: Polska, Czechy, Niemcy i Holandia 1900-2005”, Darmstadt, 25-27 listopada.
- Markowski R.: *Synergy and Trade-offs between Accountability and Political Representation: on the Quality of Democracy and Democratic Performance*, - referat; doroczna konferencja ECPR (European Consortium for Political Research), Grenada, Hiszpania, 14-19 kwietnia.
- Markowski R.: *Political Representation and Accountability in New Democracies*, - referat; międzynarodowa konferencja: “Elections and Democratic Governance”, Institute of Political Science, Academia Sinica (IPSAS) Taipei, Republic of China, 10-11 kwietnia.
- Markowski R.: *Political Parties and European Integration*, - dyskutant referatów przedstawionych na workshopie nr 8 międzynarodowej konferencji POLIS, zorganizowanej przez epsNet, Paryż, 17-19 czerwca.
- Markowski R. (współautor): *Party Strategies and the Politics of Transition*, - referat; międzynarodowa konferencja: “New Challenges for Political Parties and Representation”, European Studies Center, University of Michigan, Ann Arbor, 6-7 maja.
- Markowski R. (współautor): *Political Representation and EU Accession: Evidence from Poland*, - referat; 101 doroczna konferencja APSA (American Political Science Association), Washington, DC, 1-4 września.
- Materski W.: *Les chemins de la vérité sur le crime de Katyn*, - referat; międzynarodowa konferencja Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej: „Katyn 65 ans après: Histoire et mémoire”, Paryż, 24 listopada.
- Motyka G.: *Konflikt polsko-ukraiński w czasie II wojny światowej: przyczyny, przebieg i skutki*, - referat; VI Kongres Międzynarodowej Asocjacji Ukrainistów, Donieck, 29-30 czerwca.
- Motyka G.: *Pomarańczowa rewolucja i jej przyjęcie w Polsce*, - uczestnik panelu; VI Kongres Międzynarodowej Asocjacji Ukrainistów, Donieck, 29 czerwca.
- Paczkowski A.: *La loi martiale ou la voie du „moindre mal”?*, - referat; Colloque international Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu: „1980. La brèche polonaise”, Paryż, 30

wrzesnia - 1 października.

- Paczkowski A.: *Civilian Intelligence in Communist Poland 1945-1989*, - referat; konferencja Norwegian Institute for Demence Studies: „Intelligence in Waging the Cold War”, Oslo, 28 kwietnia - 1 maja.
- Paczkowski A.: *The Polish Military in the Warsaw Pact: From the Dream of the Polish Front to the Reality of Martial Law*, - referat; konferencja Cold War International History Project, The Kennan Institute for Advanced Russian Studies, Parallel History Project “NATO and Warsaw Pact” i in., pt.: “The Warsaw Pact: From Its Founding to Its Collapse, 1955-1991”, Waszyngton, 26-27 maja.
- Persak K.: *Effacer et retrouver les traces du crime de Jedwabne après la guerre*, - referat; konferencja Centre national de la recherche scienifique: „Les Juifs et la Pologne (1939-2004) - aspects multiformes du passé”, Paryż, 13-15 stycznia.
- Rodkiewicz W.: *Political Context of the EU-Russia Common Economic Space Project*, - referat; VII World Congress of the International Council for Central and East European Studies, International Council for Central and East European Studies, Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde, Berlin, 27 lipca.
- Sutek E.: *Mongolian Doctors and Tibetan Medicine in Poland. A Case of Invented Tradition*, - referat; Zentralasien-Seminar, Institut für Asien- und Afrikawissenschaften Humboldt-Universität, Berlin, 12 lutego.
- Stola D.: *Social History and Migration*, - referat; konferencja Central European University “Social History in Central and Eastern Europe”, Budapeszt, 18-20 listopada.
- Stola D.: *Post-War Periods in 20th Century Europe: 1919...1945...1989....*, - uczestnik panelu; konferencja Trinity College, Dublin, 21-22 październik.
- Stola D.: *The Evolution of Polish Migration Policy*, - referat; konferencja: “Developments and Patterns of Migration in Central Europe”, Uniwersytet Karola i Multicultural Center, Praga, 25-27 sierpnia.
- Stola D.: *Intention and Circumstance in History of a Communist Country*, - referat; konferencja „Open Wounds. Nazism, Communism and the 20th Century”, Einstein Forum, Potsdam i Remarque Institute, New York, Poczdam, 14-16 kwietnia.
- Stryjek T.: *Pomarańczowa rewolucja i jej przyjęcie w Polsce*, - uczestnik panelu; VI Kongres Międzynarodowej Asocjacji Ukraińców, Donieck, 29 czerwca.
- Traba R.: *D’Allentein à Olsztyn*, - referat; konferencja CIRCE (Université Paris IV-Sor-bonne) i UMR 8547 (CNRS-ENS, Paris): „L’appropriation du passé de l’autre en Europe centrale: Rejet, redéfinition, redécouverte. (L’exemple des villes multiculturelles de l’espace baltique au XXe siècle)”, Paryż, 1-2 kwietnia.
- Traba R.: *Landschaften nach der Schlacht. Der Politische Totenkult in Polen nach dem Zweiten Weltkrieg*, - referat; konferencja Berlin-Brandenburgisches Institut Genshagen: „60. Jahre nach dem Kriege”, Genshagen, 29-30 kwietnia.
- Traba R.: *Pamięć i migracje*, - koncepcja i przygotowanie oraz prowadzenie panelu; konferencja Societas Jablonoviana, Uniwersytet w Lipsku i Wspólnota Kulturowa „Borussia”: „‘Na saksy’. Migracje w stosunkach polsko-niemieckich XVIII-XXI w.”, Lipsk, 24-27 listopada.
- Wasilewski J.: *Outgoing Foxes and Incoming Lions: Elites in Poland*, - referat; konferencja „Changing Modalities of Elites in Today’s Democracies”, Balestrand, Norway, 9-12 czerwca.
- Wasilewski J.: *Poland: Careers and Political Behaviour of Local and National Political Elites*, - referat; konferencja „From Local Politics to Europe: Political Careers on Different Levels”, Jena University, 20-22 października.
- Wołek A.: *Informal Rules of Politics, Corruption and the Quality of Democracy in East-Central Europe*, - referat; 3rd General Conference of European Consortium for Political Research, Budapeszt, 8-10 września.
- Zaremba M.: *At the Edge of Rebellion: Polish Workers in the Late Sixties. On the Onset of the December 1970 Events*, - referat; konferencja University of Warwick, Freie Universität

Berlin: „1968” und die Arbeiter. Ein europäischer Vergleich, Hattingen, 11-13 lutego.

EKSPERTYZY I OPINIE NAUKOWE

Spis treści

- a) Temat ekspertyzy: *Badania nad frekwencją wyborczą w Polsce: stan obecny i perspektywy.*
- b) Wykonawca: mgr Mikołaj Cześnik
- c) Zleceniodawca: Fundacja im. Stefana Batorego
-
- a) Temat ekspertyzy: *Kwestia wywłaszczenia (expropriation) w świetle prawa międzynarodowego w kontekście wniosku Sejmowej Komisji Śledczej ds. Prywatyzacji PZU o unieważnienie transakcji z Eureko.*
- b) Wykonawca: dr Aleksander Gubrynowicz (współautor)
- c) Zleceniodawca: Minister Skarbu Państwa.
-
- a) Temat ekspertyzy: *Ocena oświadczenia rządu PRL z 1953 r. w świetle dokumentów znajdujących się w polskich archiwach.*
- b) Wykonawca: dr Wanda Jarząbek
- c) Zleceniodawca: Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu RP
-
- a) Temat ekspertyzy: *Wpływ oświadczenia rządu PRL z 23.08.1945 r. Bilans korzyści i strat.*
- b) Wykonawca: dr Wanda Jarząbek
- c) Zleceniodawca: Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu RP
-
- a) Temat ekspertyzy: *Zamieczania i przedłożenia po „Osnownym położenijam socialno-ekonomiczeskoj programmy prawicielstwa (tezisnyj wariant)”.*
- b) Wykonawca: dr Piotr Kozarzewski
- c) Zleceniodawca: Zespół przygotowujący program gospodarczy rządu Kirgizstanu (projekt UNDP), Biszkiek.
-
- a) Temat ekspertyzy: *Zamieczania po dokumencie „Missija Prawicielstwa”.*

b) Wykonawca: dr Piotr Kozarzewski

c) Zleceniodawca: Zespół przygotowujący program gospodarczy rządu Kirgizstanu (projekt UNDP), Biszkiek.

-

a) Temat ekspertyzy: *Zamieczanija po „Riskam i ugrozam uskoriennomu ekonomiceskomu razwitiu”.*

b) Wykonawca: dr Piotr Kozarzewski

c) Zleceniodawca: Zespół przygotowujący program gospodarczy rządu Kirgizstanu (projekt UNDP), Biszkiek.

-

a) Temat ekspertyzy: *Zamieczanija i priedłożenija po „Strukturie osnownych položienij socialno-ekonomiceskoj programmy (tezisnyj wariant)”.*

b) Wykonawca: dr Piotr Kozarzewski

c) Zleceniodawca: Zespół przygotowujący program gospodarczy rządu Kirgizstanu (projekt UNDP), Biszkiek.

-

a) Temat ekspertyzy: *The Social Economy in Central East and South East Europe*, w: *The Social Economy in Central East and South East Europe: Emerging Trends of Social Innovation and Local Development*, Trento, 2005, s. 174-207.

b) Wykonawca: prof. dr hab. Ewa Leś, dr Maria Jeliaskowa (Bułgarska Akademia Nauk)

c) Zleceniodawca: OECD

-

a) Temat ekspertyzy: *Discussion Document on Social Science and European Research Council.*

b) Wykonawca: prof. dr hab. Bogdan W. Mach

c) Zleceniodawca: Standing Committee on Social Science European Foundation of Science.

-

a) Temat ekspertyzy: *Znaczenie wyborów 2005 dla rozwoju systemu politycznego kraju.*

b) Wykonawca: dr Radosław Markowski, mgr Mikołaj Cześnik, mgr Paweł Grzelak, mgr Ewa Żebrowska

c) Zleceniodawca: Rządowe Centrum Studiów Strategicznych (RCSS).

-

a) Temat ekspertyzy: *Společne ząplecze rządu.*

b) Wykonawca: mgr Mikołaj Cześniak, dr Radostaw Markowski, mgr Paweł Grzelak, mgr Ewa Żebrowska

c) Zleceniodawca: Rządowe Centrum Studiów Strategicznych (RCSS).

-

a) Temat ekspertyzy: *Źródła danych na temat podmiotów sektora non-profit w Polsce: stan obecny, potrzeby, rekomendacje.*

b) Wykonawca: dr Sławomir Nałęcz

c) Zleceniodawca: Ministerstwo Polityki Społecznej.

-

a) Temat ekspertyzy: *Analiza porównawcza Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 ze Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.*

b) Wykonawca: dr Sławomir Nałęcz

c) Zleceniodawca: Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

-

a) Temat ekspertyzy: *Źródła danych i strategia badań na temat potencjału ekonomicznego i społecznego Gospodarki Społecznej w Polsce oraz na temat roli podmiotów Gospodarki Społecznej w przeciwdziałaniu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu w Polsce.*

b) Wykonawca: dr Sławomir Nałęcz

c) Zleceniodawca: Ekspertyza wykonana w ramach realizacji umowy o Partnerstwie na rzecz Rozwoju TU JEST PRACA, w którym uczestniczy ISP PAN.

-

a) Temat ekspertyzy: *Udział wojska polskiego w II wojnie światowej.*

b) Wykonawca: prof. dr hab. Andrzej Paczkowski, dr Paweł Sowiński, dr hab. Dariusz Stola

c) Zleceniodawca: Ministerstwo Spraw Zagranicznych

-

a) Temat ekspertyzy: *Społeczeństwo obywatelskie w programach polskich partii politycznych. Wybory 2001 i 2005.*

b) Wykonawca: dr Irena Stodkowska

c) Zleceniodawca: Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

-

a) Temat ekspertyzy: *Scientific Researches in Poland.*

- b) Wykonawca: dr hab. Andrzej Szpociński
- c) Zlecniodawca: Swiss Ministry of Foreign Affaires
-
- a) Temat ekspertyzy: *Implikacje reformy federalnej w Rosji dla polskiej polityki zagranicznej.*
- b) Wykonawca: mgr Sebastian Zawadzki
- c) Zlecniodawca: Ministerstwo Spraw Zagranicznych

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Spis treści

- .. Friszke A.: Srebrny medal „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis” (przyznawany przez Ministra Kultury) - za publikacje nt. stanu wojennego.
- .. Grabowska M.: Nagroda im. Ks. Józefa Tischnera miesięcznika i Wydawnictwa Znak za książkę *Podział postkomunistyczny. Społeczne podstawy polityki w Polsce po 1989 r.*
- .. Koralewicz J.: Nadanie tytułu „Philanthropos Honoris Causa” przez Fundację Młodej Polonii za bezinteresowne wspieranie działań statutowych Fundacji.
- .. Koralewicz J.: Rektor Collegium Civitas, szkoły wyższej pod patronatem pięciu instytutów Polskiej Akademii Nauki, wybrany na drugą kadencję przez Senat Collegium Civitas.
- .. Kowal P.: Srebrny medal „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis” (przyznawany przez Ministra Kultury) - w uznaniu zasług dla kultury.
- .. Nogal A.: Stypendium naukowe na rok 2005 przyznane przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne w 2004 r.
- .. Orzelska A.: Stypendium naukowe dla młodych naukowców przyznane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej.
- .. Paczkowski A.: Srebrny medal „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis” (przyznawany przez Ministra Kultury) - za publikacje nt. stanu wojennego.
- .. Roszkowski W.: Srebrny medal „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis” (przyznawany przez Ministra Kultury) - za publikacje nt. stanu wojennego.
- .. Traba R.: Nagroda Porozumienia Wydawców Książki Historycznej KLIO III stopnia w kategorii monografii naukowych za książkę: *„Wschodniopruskość”. Kształtowanie się narodowej i regionalnej tożsamości w Prusach Wschodnich 1914-1933*, PTPN, ISP PAN, Poznań - Warszawa 2005.
- .. Traba R.: Nagroda im. Zygmunta Glogera II stopnia Społecznego Stowarzyszenia Prasoznawczego „STOPKA” w Łomży za stworzenie stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”, redagowanie znaczącego kwartalnika o tej samej nazwie oraz za ważne publikacje książkowe, w tym szczególnie za pierwszą monografię *„Wschodniopruskość”. Kształtowanie się narodowej i regionalnej tożsamości w Prusach Wschodnich 1914-1933*.
- .. Ukielski P.: Brązowy medal „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis” (przyznawany przez Ministra Kultury) - w uznaniu zasług dla kultury.
- .. Za książkę *Cywilizacja europejska* pod redakcją M. Koźniewskiego (wydaną przez Collegium Civitas i ISP PAN) od Redakcji Magazynu Literackiego „Książki” (książka stycznia w kategorii „historia”).
- .. Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk od Redakcji Magazynu Literackiego „Książki” za *Słownik biograficzny Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku*, pod red. J. Kofmana i W. Roszkowskiego (książka sierpnia w kategorii "historia").

WSPÓŁPRACA NAUKOWA Z ZAGRANICĄ

Spis treści

Informacja o zakresie i wynikach współpracy

Miarą intensywności współpracy zagranicznej są projekty badawcze. W roku sprawozdawczym ISP PAN realizował ich 16. Poniżej omówione zostaną te najważniejsze.

Na czoło wysuwa się tu Zakład Najnowszej Historii Politycznej, kierowany przez prof. dr hab. A. Paczkowskiego, który prowadził w 2005 r. badania we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej (współdział w organizacji wymienionej we „Wprowadzeniu” konferencji międzynarodowej), Cold War International History Project (W. Wilson Center for Scholars, Waszyngton), Parallel History Project „NATO-Warsaw Pact” (zorganizowanie sympozjum z okazji prezentacji książki *A Carboard Castle? An Inside History of the Warsaw Pact, 1955-1991*). Zakład ten współpracował też z Laboratoire d`Analyses des Systèmes Politiques (CNRS, Francja) w programie „L`Europe doloureuse” (współorganizacja konferencji międzynarodowej) oraz w programie na temat stosunków polsko-sowieckich 1944-1989 z Instytutem Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk. Projekt „Stosunki polsko-sowieckie 1953-1970” zaowocował wspólną publikacją: Duraczyński E., A. Sacharow (red.), *Polsza-SSSR 1945-1989. Izbrannyje političeskije problemy. Nasledie prošłowo* (Moskwa 2005 rozdziały: A. Paczkowski, *Włast' i opozycja w Polsce po odnoszeniu k SSSR (1980-1989)*; K. Persak, *Rol' Josifa Stalina w podgotowkie Konstytucyjji Polskoj Narodnoj Respubliki 1952*).

Pracownia Badań Wyborczych, kierowana przez dr R. Markowskiego, uczestniczy w projekcie międzynarodowym 6. Ramowy Program Komisji Europejskiej pt. „Citizens and Governance in a Knowledge-Based Society - The determinants of active civic participation at European and national level” oraz projekcie „Polish Politics and EU Accession: Voting Behavior, Public Opinion and Political Representation” finansowanym przez NRC (National Research Council, USA). 2003-2006 oraz w projekcie pt. „The Impact of EU Enlargement on Central European Party Systems and Electoral Alignments”, 2004-2006, finansowanym przez The British Academy.

Doc. dr hab. Ewa Leś uczestniczy w projektach i ekspertyzach dla OECD. W 2005 r. była to „The Social Economy in Central East and South East Europe”, opublikowana w: „The Social Economy in Central East and South East Europe: Emerging Trends of Social Innovation and Local Development”. Doc. dr hab. E. Leś wzięła udział w dwóch spotkaniach Komitetu Naukowego OECD w Trento Centre for Local Development, którego celem jest wspieranie rozwoju lokalnego pośród krajów-członków OECD, jak i państw nie będących członkami tej organizacji, ze specjalnym uwzględnieniem krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej przez świadczenie doradztwa i szkoleń w zakresie kształtowania i zarządzania inicjatyw lokalnych ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy i działań na rzecz inkluzji społecznej.

Inny ważny międzynarodowy projekt badawczy, prowadzony przez prof. dr hab. E. Wnuk-Lipińskiego i Susanne Fuchs z Wissenschaftszentrum Berlin, zakończył się pracą pt. *Democracy under Construction: Patterns from Four Continents*.

Dr Leszek Chajewski brał udział w dwóch międzynarodowych projektach badawczych: „Monitoring of EU Visa Policies Towards Ukraine, Belarus, Moldova and Russia, oraz “Ageing and Employment: Identification of Good Practice to Maintain Older Workers in Employment (AGEIP)”.

Prof. dr hab. J. Koralewicz uczestniczy w europejskim badawczym programie i jest członkiem Management Committee grupy COST A 24 pt.: „Evolving Social Construction of Threats”. W ramach grupy roboczej na temat terroryzmu przygotowała projekt badawczy „Social, Economic and Psychologic Problems of Terrorism in Poland”.

Prof. dr hab. W. Materski jest skretarzem naukowym wspólnej, polsko-rosyjskiej edycji serii

źródeł historycznych pt. *Katyń. Dokumenty zbrodni*, której kolejny czwarty tom ukaże się drukiem w 2006 r. Przedsięwzięcie to realizowane jest we współpracy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum Państwowym Federacji Rosyjskiej.

Doc dr hab. J. Frentzel-Zagórska kontynuowała prace, prowadzone od 2003 r., w norwesko-polskim projekcie NOR-POL nad percepcją nierówności społecznych, samoidentyfikacją grupową i rozumieniem terminów politycznych (projekt kierowany przez prof. dr Alberta Simkusa z Uniwersytetu w Tromsø, Norwegia). W projekcie tym, prowadzonym w kolejnych latach na różnych próbach w Norwegii, Polsce, Chorwacji i Bośni Hercegowinie.

Zakład Studiów nad Niemcami z natury rzeczy kontakty swoje opiera na bilateralnej wymianie uczonych i publikacji. Prof. J. Holzer, prof. P. Madajczyk, dr W. Jarząbek i mgr P. Popieliński wzięli udział w styczniu 2005 r. w zorganizowanej przez ISP PAN, Stację Naukową PAN w Berlinie i Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur w Berlinie w styczniu konferencji drugiej w serii „Recepcja 'Ostpolitik' RFN i jej następstwa w krajach bloku komunistycznego (Polska, ZSRR, NRD, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia)”.

Pracownicy tego Zakładu uczestniczyli w szeregu konferencji poświęconych 25. rocznicy powstania „Solidarności”, m.in. w Instytucie Kultury Polskiej w Düsseldorfie (referat (Historische Bedeutung der „Solidarność”) i w Instytucie Badań Totalitaryzmu w Bukareszcie (referat „Znaczenie Solidarności dla rozwoju sytuacji w bloku komunistycznym”).

Zakład Azji i Pacyfiku, którego zainteresowania wiążą się z tym regionem, zorganizował na Uniwersytecie Warszawskim konferencję pn. „Chiny, Polska, Unia Europejska - szanse i zagrożenia współpracy gospodarczej”, która zgromadziła 75 gości z kraju i z zagranicy. W ich gronie znaleźli się, obok uczonych, specjalistów od spraw Azji, pracownicy polskiego MSZ, Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Rządowego Centrum Studiów Strategicznych. Obecnych było również 14 dyplomatów z Chin.

*

Pracownicy ISP PAN są obecni także w międzynarodowym życiu akademickim.

Prof. B. W. Mach jest reprezentantem ISP PAN w Stałym Komitecie ds. Nauk Społecznych (Standing Committee on Social Sciences) działającym przy Europejskiej Fundacji Nauki; reprezentantem PAN i Ministerstwa Edukacji i Nauki (poprzednio Ministerstwa Nauki i Informatyzacji) w Europejskich Programach Współpracy Naukowej (European Collaborative Research Projects - ECRP) w zakresie nauk społecznych realizowanych w ramach Europejskiej Fundacji Nauki, a także zewnętrznym ekspertem w 6th EU Framework Network of Excellence „Economic Change Quality of Life and Social Cohesion (EQUALSOC)”.

Prof. dr hab. J. Koralewicz oraz dr R. Markowski są jedynymi reprezentantami Polski wybranymi do Executive Council przy European Political Science Network.

Doc. dr hab. E. Leś została przyjęta w poczet członków indywidualnych EMES (European Research Network) zrzeszających badaczy z czołowych instytucji akademickich Europy Zachodniej, zajmujących się badaniem przedsiębiorczości społecznej w Europie. Jest jedynym badaczem spośród krajów Europy Wschodniej zaproszonym do członkostwa w tej organizacji.

Szczególnym kontaktem i łącznikiem współpracy z zagranicą ISP PAN jest dr Krzysztof Jasiewicz, który jest profesorem zwyczajnym socjologii na Washington and Lee University, Lexington, Virginia (USA), gdzie wykłada od lat metody badawcze w naukach społecznych, analizę danych sondażowych, społeczeństwa Europy Środkowej, post-komunizm i nowe demokracje oraz Europa: zagrożenia społeczne i polityczne starego kontynentu.

Mgr M. Cześnik jest kontaktem w ISP PAN do współpracy EpsNet, zaś doc. dr hab. R. Traba jest członkiem grupy eksperckiej programu „Geschitswerkschtat Europa” Fundacji „Erinnerung, Zukunft, Verantwortung” w Berlinie. Prof. dr hab. J. Holzer zasiada w Radzie Naukowej

Wissenschaftszentrum Berlin. Dr Piotr Kozarzewski z Zakładu Badań Przekształceń Własnościowych jest doradcą rządu w Kirgizstanie. Dr hab. D. Stola jest członkiem Rady Programowej Sieci Eurohist.XX, do której należy kilkanaście instytucji zajmujących się historią najnowszą.

Ostatnim w roku sprawozdawczym wydarzeniem międzynarodowym dla ISP PAN była konferencja „Enlivening Democracy. Building Pluralism from the Bottom”, zorganizowana w Warszawie w grudniu przez Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi. Stała się ona okazją do podsumowania przed międzynarodowym gremium dokonań ISP PAN i ukazania jego dorobku po 15 latach istnienia.

1. Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN współpracuje w oparciu o umowy

1. Instytut Socjologii Rosyjskiej Akademii Nauk;
2. Human Science Research Council, Republic of South Africa;
3. Chiński Instytut Współczesnych Stosunków Międzynarodowych;
4. Institute for Sino-Soviet Studies, Hanyang University;
5. Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki Rosyjskiej Akademii Nauk;
6. Mezinarodni Politologicky Ustav Masarykovy Univerzity (Brno);
7. Instytut Nauk Politycznych Węgierskiej Akademii Nauk;
8. Instytut Historii Najnowszej Czeskiej Akademii Nauk;
9. Instytut Socjologii Czeskiej Akademii Nauk;
10. LASP CNRS.

2. Zagraniczne instytucje naukowe, z którymi placówka współpracuje w sposób ciągły bez zawartego porozumienia

1. Max-Planck-Institut für Bildungsforschung, (RFN);
2. Trondheim University, (Norwegia);
3. WZB Wissenschaftszentrum Berlin für Socialforsschung, (RFN);
4. Princeton University, (USA);
5. Stellenbosch University, (RPA);
6. Warwick Institute for Employment Research, University of Warwick, (Wlk. Bryt.);
7. ECPR Working Group on Political Knowledge, afiliowanego przy European Consortium for Political Research;
8. Center for Social and Economic Research CASE-Kyrgyzstan (Biszkiek, Kirgistan);
9. Institute for the Economy in Transition (Moskwa, Rosja);
10. SITE (Stockholm Institute of Transition Economics) (Sztokholm, Szwecja);
11. CEFIR - Centre for Economic and Financial Research (Moskwa, Rosja);

12. Institute for Privatization and Management (Mińsk, Białoruś);
13. University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, (USA);
14. Ohio State University, Columbus, Ohio, (USA);
15. EUI we Florencji, (Włochy);
16. Princeton University, finansowana przez NRC (National Research Council, USA);
17. The British Academy (Wlk. Bryt.);
18. Cold War International History Project, W. Wilson Intl. Center for Scholars, Waszyngton (USA);
19. National Security Archives, G. Washington University, Waszyngton (USA);
20. Institut of European Studies, Columbia University, Nowy Jork (USA).

3. Wyjazdy badawcze i szkoleniowe pracowników Instytutu

Burakowski A.: 1) *Stosunki czechosłowacko-rumuńskie w drugiej połowie lat 1960-tych*, Mezinárodní Politologický Ústav Masarykovy Univerzity v Brně, Brno (Republika Czeska), 9-23 stycznia.

Holzer J.: Stypendium Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie, Stacja Naukowa PAN w Berlinie, 1-31 stycznia; 2) Zbieranie materiałów do książki o roku 1989 w skali bloku komunistycznego, Berlin, 1-31 lipca.

Jasiewicz K.: *Ziemiaństwo polskie w XX wieku*, - kwerenda archiwalna w Londynie: Instytut Polski, Muzeum Gen. Wł. Sikorskiego, Studium Polski Podziemnej, Londyn, 20 maja - 10 czerwca.

Jarząbek W.: *Polska wobec détente*, - kwerenda w archiwach amerykańskich, 1-31 lipca, 26 września - 7 października.

Kozarzewski P.: *Prywatyzacja i restrukturyzacja sektora przedsiębiorstw w WNP*, - projekt UNDP, Moskwa, 2-6 marca; 2) *Nadzór korporacyjny - doświadczenia i perspektywy w krajach transformacji. Przypadek Rosji, Ukrainy i Kirgizstanu*, Moskwa, 1-5 kwietnia (INTAS), nadzór naukowy nad projektem: kwiecień-grudzień; 3) *New Vision of Development of Kyrgyzstan* (UNDP), Biszkiek (Kirgistan), 15-26 czerwca i 20-24 października.

Motyka G.: *Sowieckie oddziały partyzanckie działające na Wołyniu i w Galicji Wschodniej*, -kwerenda archiwalna, Centralne Państwowe Archiwum Społecznych Organizacji Ukrainy i Biblioteka Narodowa Akademii Nauk Ukrainy, Kijów, 2-8 lipca.

Pańków I.: *Między przeszłością a przyszłością: procesy europeizacji elit politycznych*, CNRS, Paryż, 16-22 grudnia.

Paczkowski A: *Między przeszłością a przyszłością: procesy europeizacji elit politycznych*, CNRS, Paryż, 19-26 czerwca.

Stryjek T.: *Sposoby interpretowania dziejów narodowych przez uczestników życia intelektualnego współczesnej Ukrainy*, - kwerenda archiwalna, Biblioteka Narodowa Akademii Nauk Ukrainy, Kijów, 2-8 lipca.

Szymoniczek J.: *Rola Czerwonego Krzyża w rozwiązywaniu problemów*

humanitarnych między Polską a Niemcami po drugiej wojnie światowej, -
kwerenda archiwalna w Berlinie, 29 sierpnia - 23 września.

Wnuk-Lipiński E.: *The Qualities of New Democracies*, - workshop, Cape Town, RPA,
3-10 kwietnia.

4. Goście i stażyści zagraniczni w Instytucie

1. Thomas Winter, Universität Passau, RFN, sierpień-wrzesień;
2. Leszek Głuchowski, University of Toronto;
3. Amy Plocker, Stanford University;
4. Jadwiga Hajduk, Instytut Nauk Politycznych, Uniwersytet Georg-August w Getyndze, marzec;
5. Inessa Jaźborowska, Instytut Politologii Porównawczej RAN, 4-17 maja;
6. Nikołaj Bucharin, Instytut Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych i Politycznych RAN, 1-17 maja;
7. Norbert Kmet' i Juraj Marušiak, Instytut Nauk Politycznych Słowackiej Akademii Nauk, 16-20 maja;
8. Lukas Linek, Instytut Socjologii ANRCz, 26-30 maja;
9. Aleksandr Oriechow, Instytut Słowianoznawstwa RAN, 26 września - 9 października;
10. Larysa Łykoszyna, Instytut Informacji Naukowej RAN, 20-26 listopada.

5. Tematy realizowane we współpracy z zagranicą

1. „Monitoring of EU Visa Policies Towards Ukraine. Belarus, Moldova and Russia”;
2. „Ageing and Employment: Identification of Good Practice to Maintain Older Workers in Employment (AGEIP)”;
3. „Evolving Social Construction of Threats”;
4. „New Vision of Development of Kirgyzstan”;
5. „Nadzór korporacyjny - doświadczenia i perspektywy w krajach transformacji. Przypadek Rosji, Ukrainy i Kirgizstanu”;
6. „Citizens and Governance in a Knowledge-Based Society - The Determinants of Active Civic Participation at European and National Level”;
7. „Political Parties and Parliamentary Elites in the Czech Republic and Poland in the Period of Democratic Consolidation”;
8. „Decision-Making in Eastern European Cabinets”;
9. „Polish Politics and EU Accession: Voting Behavior, Public Opinion and Political Representation”;
10. „L`Europe doloureuse”;
11. „Civic Culture, Citizenship and the Quality of Democracy”.

6. Wykaz pracowników, którzy odbyli lub odbywają długoterminowe staże i stypendia zagraniczne

Jasiewicz K.: Grant badawczy na badanie wyborów parlamentarnych i

prezydenckich w Polsce, Global Partners Project
(konsorcjum Associated Colleges of the South, Associated Colleges of the
Midwest i Great Lakes Colleges Association).

Uzyskane rezultaty współpracy (np.: wspólne publikacje, nowe metody badawcze itp.)

1. Projekt „Stosunki polsko-sowieckie 1953-1970” (ISP PAN i Instytut Słowianoznawstwa RAN) zaowocował wspólną publikacją: Duraczyński E., A. Sacharow (red.): *Polsza-SSSR 1945-1989. Izbrannyje političeskije problemy. Nasledie prošłowo*, Izdatielstwo Nauka, Moskwa 2005 (rozdziały: A. Paczkowski, *Włast' i opozycja w Polsce po otnoszeniu k SSSR (1980-1989)*; K. Persak, *Rol' Josifa Stalina w podgotowkie Konstitucyjji Polskoj Narodnoj Respubliki 1952*).
2. ISP PAN był, obok IPN i licznych zagranicznych instytucji zajmujących się przeszłością komunistyczną, współorganizatorem międzynarodowej konferencji pt. „Komunistyczny aparat bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej, 1944/45-1989”. Konferencja wieńczyła wieloletnie badania nad aparatem bezpieczeństwa PRL prowadzone przez Zakład Najnowszej Historii Politycznej. W wyniku opublikowano monografię *A Handbook of the Communist Security Apparatus in East Central Europe, 1944-1989*.

Ocena merytoryczna i wnioski

Współpraca z zagranicą ISP PAN w 2005 r. utrzymała się na równie wysokim poziomie, jak w latach minionych. Dominowały w zasadzie te kontakty, które wynikały z prowadzonych wspólnie projektów badawczych lub planowanych konferencji naukowych. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej poszerzyło tematykę badawczą o kraje członkowskie, a także spowodowało częstsze posługiwanie się kontekstem europejskim dla celów porównawczych.

Nadal jednak większa część projektów, konferencji i planów badawczych pracowników ISP PAN nakierowana jest na region będący główną osią zainteresowań jego pracowników - Europę Środkowo-Wschodnią. Przemiany w tym regionie przejawiają wielką dynamikę, a zniknięcie barier politycznych ułatwiło podejmowanie wspólnych tematów, w przeszłości trudnych lub niemożliwych do realizacji.

Choć Instytut jest nadal chętnie odwiedzany przez zagranicznych badaczy, na przykład z powodu unikatowego zbioru dokumentów gromadzonych w Archiwum Partii Politycznych, wraz z rozwojem internetu wizyty te odgrywać będą coraz mniejszą rolę we wzajemnych kontaktach. Zwiększająca się z roku na rok ilość informacji w systemie on-line zamieszczanych na naszej stronie internetowej (zbiory biblioteczne, prace PGSW, „Rocznik Środkowo-Europejski”) zmniejsza zainteresowanie krótkimi pobytami badawczymi. ISP PAN docenia ten nowoczesny instrument komunikacji pomiędzy badaczami. Do umieszczenia zbiorów on-line przymierza się Archiwum Partii Politycznych, zgodnie z wolą Przewodniczącego Wydziału I PAN prof. H. Samsonowicza, dostępne on-line będą również szczegółowe raporty roczne z działalności Instytutu.

Niewielkie środki finansowe nie pozwalają Instytutowi na większe rozwinięcie tej formy działalności, która w początkowej fazie wymaga zwiększonych nakładów, ale długofalowo ułatwia pracę i zwiększa jej dostępność w polskim i międzynarodowym obiegu naukowym. Niemniej, ten kierunek uznawać będziemy za priorytetowy i zabiegać o jego realizację we współpracy z partnerami zagranicznymi.

[INNE FORMY AKTYWNOŚCI MERYTORYCZNEJ PRACOWNIKÓW ISP PAN](#)

[Spis treści](#)

Wykłady, odczyty i in. w kraju i za granicą (nie związane z wyjazdami na konferencje)

- Burakowski A.: „NATO Enlargement 1999 - First Wave (Polish Experience)” - wykład; Program for University Students from Serbia and Montenegro: „International Security and NATO”, Prague Security Studies Institute, Institute of International Relations, and Czech Euro-Atlantic Council, Praga, 21-25 listopada.
- Friszke A.: 1) *Prawda i kłamstwo w źródłach do historii najnowszej*, - wykład; Instytut Historii PAN - w ramach spotkań z nauczycielami historii 3 marca, oraz w 70 LO 9 maja; 2) *IPN i badania nad najnowszą historią Polski*, - wykład; IH PAN, 11 maja,
- Jasiewicz K.: 1) *Polish Politics Today*, - wykład; Foreign Service Institute, Waszyngton, 18 lutego, 2) *A Major Realignment or Business as Usual: Polish Party Scene Before the 2005 Presidential and Parliamentary Elections*, - wykład; Princeton University, 31 marca.
- Jarząbek W.: 1) Wykłady w języku angielskim dla studentów zagranicznych przebywających na UW w ramach programu Erasmus: a) *German Question in the Polish Foreign Policy 1956-1972*, 12 kwietnia, b) *Poland and the Problem of Building Collective Security System in Europe*, 31 maja; 2) *Kierunki polityki zagranicznej PRL w latach 60.*, - wykład; podyplomowe Studium Dyplomacji przy PISM, 28 kwietnia.
- Kaczmarek P.: 1) *Do We Need United Nations*, - prowadzenie warsztatów ze studentami podczas konferencji Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 23-29 października; 2) *Fair Trade - Fair Play. Sprawiedliwe zasady w obrocie handlowym z krajami rozwijającymi się*, - seminarium; Ambasada Brytyjska oraz Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu: „Trzeci Świat i My”, Warszawa, 22-23 listopada.
- Koralewicz J.: 1) *Przemiany świadomości społecznej w dobie transformacji*, - wykład; cykl wykładów otwartych Collegium Civitas: „Współczesne społeczeństwo polskie”, Warszawa, październik; 2) *Obraz społeczeństwa polskiego w świetle wyników badań wyborczych*, - odczyt, Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, październik.
- Madajczyk P.: 3 wykłady dla grup młodzieży z Białorusi i Ukrainy o sytuacji politycznej w Polsce po 1989 r.
- Marciniak P.: *Problemy jako szansa. Kilka uwag o możliwościach rozwojowych Republiki Mołdowa*, - wykład przed Senatem Akademii z okazji otrzymania tytułu *doktora Honoris Causa* Akademii Studiów Ekonomicznych Republiki Mołdowa, Kiszyniów, 27 kwietnia.
- Marciniak W.: *Ustrój polityczny Rosji. Stan aktualny i perspektywy rozwoju*, - wykład; Druga Wschodnia Szkoła Zimowa Kolegium Europy Wschodniej, Wrocław, 4 marca.
- Markowski R.: 1) Wykład w dorocznej Dijon Spring School (Science Po, Dijon) nt. *Cleavage Development in New democracies: Causes and Consequences*, Dijon, 21-22 kwietnia, 2) Dwa wykłady: a) *Political Representation and Accountability in New and Old Democracies* oraz b) *Cleavage Formation: Creation and Development*, na *PhD Summer School on Governance and Democracy in Central Eastern Europe*, University of Lueneburg, 15-26 sierpnia.
- Paczkowski A.: 1) *Świat pamięci*, - wykład; Stiftung Schloss Neuhardenberg, Deutsch-Polnische Gessellschaft Budensverband, Neuhardenberg (RFN), 11 czerwca, 2) *Conflict des mémoires: Pologne et Russie face au 60-ème anniversaire de la fin de la II Guerre Mondiale*, - wykład; Institut d`Etudes et Recherches Internationaux (Fondation Nationale des Sciences Politiques), Paryż, 23 czerwca; 3) *Poczdam 1945: zamiary, skutki i pamięć*, - wykład; Instytut Polski w Berlinie, Berlin, 19 października; 4) *The Fall of Communisme in Poland: Conspiracy, Accident, or Historical Necessity?*, - wykład; The School of Slavonic and East European Studies (University of City of London), Londyn, 11 listopada; 5) *Sześćdziesiąt lat Jałty*, - wykład; Polska Akademia Umiejętności, 9 maja; 6) *Boisko wielkich mocarstw: Polska 1980-1989* - wykład; Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa, 2 czerwca.
- Pańków I.: *Osobowość polityczna*, - wykład na Uniwersytecie III Wieku.
- Stodkowska I.: *Rola społeczeństwa obywatelskiego w transformacji ustrojowej*, - wykład; Fundacja

„Instytut Artes Liberales”, Warszawa, 19 grudnia.

Sowiński P.: *Nasi za granicą: turyści czy handlarze? Przemycniczym szlakiem polskich wycieczek w PRL*, - wykład dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, targi edukacji i kultury FUTURUM, Warszawa, 26 listopada.

Stola D.: 1) Wykład w ramach Podyplomowego Studium Migracje Międzynarodowe, Uniwersytet Warszawski; 2) Prezentacja wydawnictwa źródłowego „Raporty roczne Ambasady Brytyjskiej w Warszawie 1945-1970” na sesji w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, 14 stycznia; 3) *Whose Auschwitz?* - wykład; dla uczestników Marszu Żywych; 4) *Stosunki polsko-żydowskie w XX w.*, - wykład publiczny w Muzeum Niepodległości; 5) *Zemsta polskiego hydraulika - czy migracje są problemem Europy?* - wykład w ramach Festiwalu Nauki; 6) *Zaszczyty przeszłości*, - prowadzenie panelu w ramach cyklu wykładów otwartych „Współczesne społeczeństwo polskie” w Collegium Civitas.

Sulek E.: *Formy organizacji politycznej Tybetu Wschodniego*, - wykład; Instytut Studiów regionalnych UJ, Kraków, 20 kwietnia oraz Sekcja Ludów Azji Środkowej Instytutu Orientalistycznego UW, Warszawa, 26 maja.

Ukielski P.: *Podział Czecho-Słowacji*, - wykład w ramach kursu Ośrodka Myśli Politycznej i Wyższej Szkoły Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera: „Kulisy dyplomacji”, 6 grudnia.

Wierzbicki M.: *Interethnic Relations in Eastern Territories of Poland under the Soviet Occupation (1939-1941)*, - międzynarodowe warsztaty historyczne w Lipsku (Niemcy), 21-24 stycznia.

Wotek A.: 1) *Europa Środkowa - postkomunizm czy demokracja nieformalna* w ramach „Europejskiego seminarium eksperckiego”, - wykład w ramach Wyższej Szkoły Europejskiej im. Tischnera, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 29 września; 2) *Jaka demokracja i państwo* - wystąpienie w ramach Kongresu Obywatelskiego, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa 12 listopada.

Wnuk R.: *Polish Conspiracy in the Soviet Occupied Territories of Poland (Sept. 1939 - June 1941)*, w trakcie warsztatów „Interethnic Relations in Soviet-Occupied Territories of Poland 1939-1941”, - wykład w ramach projektu: „History, Memory and Polish-Jewish Relations”, zorganizowanego przez The Institute on Historical Justice and Reconciliation oraz Carnegie Council on Ethics and Historical Justice and Reconciliation oraz Carnegie Council on Ethics and International Affairs we współpracy z Simon Dubnow Institute for Jewish History and Culture at the University of Leipzig, Lipsk, 21-23 stycznia.

Wnuk-Lipiński E.: 1) *Świat na zakręcie dziejów*, - wykład; Duszpasterstwo Środowisk Twórczych, Poznań, 20 maja; 2) *Poland: History, Society, Politics*, - wykład, Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, Warszawa, 30 maja; 3) *Co to jest globalizacja?* - wykład dla nauczycieli, Collegium Civitas, Warszawa, 18 listopada; 4) *Pejzaż polityczny przed wyborami*, - wykład, Festiwal Nauki, Warszawa, 22 września; 5) *Pożytki z socjologii*, - wykład, Festiwal Nauki, Warszawa, 22 września; 6) *Czy globalizacja zagraża demokracji?* - wykład, Festiwal Nauki, Warszawa, 24 września.

Udział pracowników w redagowaniu czasopism

Fiszer J.: 1) Rada Programowa „Przeglądu Politologicznego” (Poznań); 2) Kuratorium Redakcji „Prawa Europejskiego” - Wydawnictwo „Prawo i Polityka Gospodarcza”; 3) Rada Naukowa Wydawnictwa „Adam Marszałek” (od 1.08.2002 r.); 4) Redakcja „Rocznika Polsko-Niemieckiego”, do 1.10.2005 r. - sekretarz Redakcji.

Friszke A.: 1) Kolegium redakcyjne oraz redaktor działu historycznego „Więzi”; 2) Rada Programowa „Pamięć i Sprawiedliwość”; 3) Rada Programowa *Opozycja w PRL 1956-1989. Słownik Biograficzny*.

Gawlikowski K.: 1) Przewodniczący Rady Redakcyjnej pisma „Azja Pacyfik”; 2) Członek Rady Redakcyjnej rocznika „Bliski Wschód”.

Grabowska M.: Redakcja „Polish Sociological Review”.

Holzer J.: 1) Redaktor naczelny „Rocznika Polsko-Niemieckiego” (ISP PAN); 2) Rada Redakcyjna „Polska 1944/45-1989” (IH PAN); 3) Rada programowa „Pamięć i Sprawiedliwość” (IPN); 4)

Prezydium Komisji Podręcznikowej Polsko-Niemieckiej.

Jarosz M.: Rada Programowa rocznika „Suicydologia”.

Jarząbek W.: Redakcja „Rocznika Polsko-Niemieckiego”.

Jasiewicz K.: Redakcja „Studiów Politycznych”.

Józefowicz S.: Sekretarz naukowy półrocznika „Studia Europejskie”.

Kamiński A.Z.: 1) Redakcja „Studiów Politycznych”; 2) Redakcja „Spraw Międzynarodowych”; 3) Redakcja „Służby Cywilnej”.

Kofman J.: Zespoły redakcyjne: a) „Studiów Politycznych”, b) „Spraw Międzynarodowych”, c) „Studiów Podlaskich”, d) „Roczników Dziejów Społecznych i Gospodarczych”.

Mach B.W.: Członek Redakcji: a) „The Polish Sociological Review”, b) „Studiów Politycznych”.

Madajczyk P.: Redakcja „Rocznika Polsko-Niemieckiego”.

Manterys A.: Redakcja „Studiów Socjologicznych”.

Marciniak W.: Redakcja czasopisma „Obóz”.

Markowski R.: Komitety redakcyjne: a) „Perspectives on European Politics and Society”, b) „Central European Political Science Review”, c) „European Journal of Political Research”, d) „European Union Politics”.

Anonimowy recenzent: a) „Party Politics”, b) „Studiów Socjologicznych”, c) „British Journal of Political Science”, d) „Democratization”, f) „European Journal of Political Research”.

Materski W.: 1) Komitet redakcyjny „Studiów z Dziejów Rosji i Europy Wschodniej”; 2) Komitet redakcyjny kwartalnika „Dzieje Najnowsze”; 3) Komitet redakcyjny naczelny rocznika Towarzystwa Gruzjińsko-Polskiego „Pro Georgia. Prace i materiały do dziejów stosunków gruzjińsko-polskich”.

Nalewajko E.: Redakcja „Studiów Politycznych”.

Nogal A.: Redakcja „Civitas. Studia z filozofii polityki”.

Paczkowski A.: 1) Rady redakcyjne: a) „Journal of Cold War Studies” (Harvard University, Davis Center for Russian Studies, USA), b) „Cold War History Project” (Routledge, Wielka Brytania); 2) Współredaktor internetowego czasopisma „Intermarium” (serwer Columbia University).

Roszkowski W.: Redaktor naczelny „Studiów Politycznych”.

Sowiński P.: Redakcja *Opozycja w PRL. Słownik biograficzny 1956-1989*.

Stawrowski Z.: Redakcja: a) „Civitas. Studia z filozofii polityki”, b) „Logos i Ethos”.

Stoła D.: Rada redakcyjna „Biuletynu Migracyjnego”.

Traba R.: 1) Redaktor naczelny kwartalnika „Borussia”; 2) Redaktor polsko-niemieckiego rocznika „Inter Finitimos”.

Wasilewski J.: 1) *Executive Committee*, European Consortium for Political Research; 2) Redakcja „Polish Sociological Review”; 3) Redakcja „Studiów Politycznych”.

Wnuk R.: Redaktor naczelny półrocznika pisma IPN „Pamięć i Sprawiedliwość”.

Wnuk-Lipiński E.: 1) Redakcja „Studiów Politycznych”; 2) Stały recenzent „Studiów Socjologicznych”; 3) Stały recenzent „Social Sciences and Medicine”.

Ziółkowski M.: 1) Zastępca redaktora naczelnego „Kultury i Społeczeństwa”; 2) Redakcje: a) „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego”, b) „Kroniki Miasta Poznania”, c) „Kroniki Wielkopolski”.

Żelichowski R.: „Studia Polityczne” - sekretarz redakcji od 1991 r.

Członkostwo organizacji i rad naukowych w kraju i za granicą

- Baran A.F.: 1) Towarzystwo Naukowe Sandomierskie z/s w Sandomierzu; 2) Światowa Rada Badań nad Polonią z/s w Bydgoszczy; 3) Zespół ds. Dziejów Harcerstwa na Obczyźnie.
- Cześnik M.: Polskie Towarzystwo Marketingu Politycznego.
- Fiszer J.: 1) Rada Wydziału Stosunków Międzynarodowych Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej; 2) Komitet Nauk Politycznych PAN, wiceprzewodniczący w kadencji 2003-2006, 3) Komitet Narodowy ds. Współpracy z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Nauk Politycznych (IPSA) - The Polish National Committee for Cooperation with the International Political Science Association.
- Friszke A.: 1) Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej; 2) Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia Archiwum „Solidarność” (od 2000 r.).
- Gawlikowski K.: 1) Prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku, 2) Prezes stowarzyszenia Polska Rada Azji i Pacyfiku.
- Grabowska M.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 3) Zarząd Fundacji im. Stefana Batorego (od września 2002 r.).
- Holzer J.: 1) European Academy of Sciences and Arts; 2) Rada Naukowa Wissenschaftszentrum Berlin; 3) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 4) Polskie Towarzystwo Historyczne; 5) Komitet Nauk Politycznych; 6) Rada Naukowa Collegium Civitas; 7) Prezydium Forum Polsko-Niemieckie.
- Jarosz M.: 1) Polskie Towarzystwo Suicydologii - wiceprzewodnicząca (przy Instytucie Psychiatrii i Neurologii); 2) European Network for Suicidology przy WHO (delegat Polski); 3) International Sociology Association (ISA).
- Jasiewicz K.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polish Studies Association; 3) American Association for the Advancement of Slavic Studies (członek jury nagrody Orbis); 4) American Political Science Association (członek jury konkursu na granty badawcze); 5) Międzynarodowe Towarzystwo Nauk Politycznych (IPSA); 6) Komitet Socjologii Politycznej (wspólny komitet badawczy ISA i IPSA); 7) Komitet Pluralizmu Społecznego i Politycznego IPSA (członek zarządu); 8) Council for European Studies.
- Jasiewicz K.: Rada Naukowa Indeksu Represjonowanych przy Ośrodku KARTA w Warszawie.
- Kamiński A.Z.: 1) Międzynarodowa Rada Programowa Centrum Studiów Europejskich i Transatlantycznych przy Europejskim Uniwersytecie Humanistycznym w Mińsku; 2) „Ius et Lex” - członek Rady Fundacji; 3) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 4) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 5) Polska Rada Ruchu Europejskiego.
- Koralewicz J.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 3) Towarzystwo Edukacji Politycznej; 4) European Political Science Network (członek Executive Committee od czerwca 2005 r.); 5) International Society of Political Psychology; 6) International Sociological Association; 7) International Studies Association; 8) American Political Science Association; 9) International Political Science Association.
- Kozarzewski P.: 1) Global Development Network; 2) Latin American and Caribbean Economic Association (LACEA).
- Leś E.: EMES (European Research Network).
- Mach B.W.: 1) Reprezentant Polskiej Akademii Nauk w Standing Committee on Social Sciences przy Europejskiej Fundacji Nauki; 2) Komitet „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN; 3) Przedstawiciel Polskiej Akademii Nauk i Ministerstwa Edukacji i Nauki w ECRP EUROCORES (programy naukowe Europejskiej Fundacji Nauk w dziedzinie nauk społecznych); 4) Zewnętrzny ekspert w Network of Excellence of the 6th EU Framework „Economic Change, Quality of Life and Social Cohesion”; 5) Członek: a) Polskiego Towarzystwa Studiów Politycznych, b) Międzynarodowego Towarzystwa Socjologicznego, c) Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.
- Manterys A.: Amerykańskie Towarzystwo Socjologiczne.
- Marciniak W.: Kolegium Ekonomiczno-Społeczne SGH.

- Markowski R.: 1) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 2) American Political Science Association; 3) European Consortium for Political Research; 4) członek i przedstawiciel Komitetu Wykonawczego epsNet European Political Science Network.
- Materski W.: 1) Komisja ekspertów ds. polityki bezpieczeństwa przy Komitecie Konsultacyjnym Prezydentów RP i Ukrainy; 2) Komisja Ekspertów programu badawczego: „Indeks Represjonowanych” - patronat Ministerstwa Sprawiedliwości RP; 3) Rada Programowa Humanistycznego Studium Doktoranckiego przy UŁ.
- Mocek S.: 1) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 2) Towarzystwo Edukacji Politycznej.
- Motyka G.: Polsko-Ukraińska Komisja Podręcznikowa - od 2002 r.
- Nalewajko E.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych - sekretarz Zarządu, członek Komisji Rewizyjnej.
- Nałęcz S.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) International Society for Third Sector Research.
- Nogal A.: 1) Polskie Towarzystwo Filozoficzne; 2) Prezes Stowarzyszenia Stypendystów Zagranicznych Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.
- Paczkowski A.: 1) Rada Naukowa Instytutu Studiów Społecznych UW; 2) Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej.
- Sowiński P.: Stowarzyszenie Archiwum „Solidarności” (od 2000 członek zarządu).
- Stoła D.: 1) Komisja Historii I i II Wojny Światowej Komitetu Nauk Historycznych PAN; 2) Komitet Sterujący sieci EurhistXX; 3) Rada Naukowa Central European Forum for Migration Research (EUROFOR); 4) Ośrodek Badań nad Migracjami UW; 5) Towarzystwo Miłośników Historii; 6) European Political Science Network (EPSNet); 7) Towarzystwo Edukacji Politycznej; 8) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych.
- Szpociński A.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Wiedzy Politycznej; 3) Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze.
- Traba R.: 1) Rada Naukowa Baltyckiego Ośrodka Badawczego przy Wyższej Szkole Humanistycznej w Pułtusku; 2) Robocza Komisja Konsultacyjna przy Polsko-Niemieckiej Wymianie Młodzieży; 3) Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Societas Jablonoviana w Lipsku; 4) Przewodniczący Wspólnoty Kulturowej „Borussia”.
- Wnuk-Lipiński E.: 1) Rada Państwowego Instytutu Spraw Międzynarodowych - nominacja Ministra Spraw Zagranicznych - 11 stycznia, 2) Przewodniczący Rady Naukowej ISP PAN - funkcja z wyboru, 3) Członek Rady Naukowej Instytutu Filozofii i Socjologii PAN - funkcja z wyboru, 4) Członek Komitetu Socjologii PAN - funkcja z wyboru, 4) Członek Rady Naukowej CBOS - funkcja z wyboru, 5) Polskie Towarzystwo Socjologiczne, 6) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych, 7) Towarzystwo Krzewienia i Popierania Nauk, 8) International Society for Comparative Research.
- Ziółkowski M.: 1) Rada Naukowa Biblioteki Narodowej - od 1998 r., 2) Rada Wydawnicza Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej - od 2001 r., 3) Komitet Socjologii PAN - od roku 1987, 4) Komitet Badań i Prognoz PAN „Polska 2000 Plus” - od 2000 r., 5) Komitet PAN „Polska w Zjednoczonej Europie” - od 2003 r., 6) Kapituła Nagrody Naukowej Miasta Poznania - od 1992 r. 7) Komisja Nauk Społecznych Polskiego Komitetu ds. UNESCO - przewodniczący od 1992 r.
- Żelichowski R.: 1) Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Niderlandzkiej - prezes od 1993 r., 2) Fundacja „Dom Holenderski”, przewodniczący rady - od 1993 r., 3) Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta, - członek współzałożyciel - od 1998 r., 4) Towarzystwo Miłośników Historii.

Działalność Dydaktyczna Pracowników ISP PAN w roku 2005

Imię i nazwisko	Ilość godz.	Forma zajęć	Nazwa placówki naukowo-dydaktycznej
Budyta-Budzyńska M.	150	wykłady, seminarium	Collegium Civitas
Bukowska X.	60	ćwiczenia	Collegium Civitas

3.	Burakowski A.	450	ćwiczenia	Wydział Prawa i Administracji UW
		60	wykłady	Collegium Civitas
4.	Codogni P.	60	wykłady, konwersatoria	Collegium Civitas
5.	Cześniak M.	60	ćwiczenia	Instytut Socjologii UW
		120	ćwiczenia, konwersatoria	Instytut Nauk Politycznych SWPS
6.	Filipowicz S.	165	wykłady, konwersatorium	INP UW
		30	wykład	WS Humanistyczno-Ekonomiczna
		30	wykład	Uniwersytet Warszawski
7.	Fischer J.M.	90	wykłady, seminaria	Wyższa Szkoła Handlu i Prawa
		15	seminarium	Studium Podyplomowe ISP PAN i CC
8.	Friszke A.	60	wykłady	Collegium Civitas
9.	Gładziuk N.	225	wykłady	Szkoła Główna Handlowa
10.	Holzer J.	60	wykłady	Collegium Civitas
11.	Jarząbek W.	15	wykłady	Collegium Civitas
12.	Madajczyk P.	30	wykłady	Collegium Civitas
13.	Nalewajko E.	66	wykłady, seminarium	Collegium Civitas
14.	Nogał A.	195	seminarium, ćwiczenia	Instytut Filozofii UW
		30	wykład	Wydział Fizyki UW
15.	Kęska A.	150	ćwiczenia	Instytut Socjologii UW
16.	Kofman J.	150	wykłady, ćwiczenia	Inst. Historii Uniwersytetu w Białymstoku
17.	Koralewicz J.	30	seminarium dr	Collegium Civitas, ISP PAN
		60	seminarium	Akademia Teatralna
18.	Marciniak W.	75	wykłady	Szkoła Główna Handlowa
		45	wykład, seminaria	Studium Europy Wschodniej
19.	Markowski R.:	150	wykłady	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
		60	seminaria	Szkoła Nauk Społecznych przy IFiS
20.	Materski W.	30	wykłady	Kolegium Stos. Międzynarodowych PISM
21.	Mach B.W.	60	wykład, konwersatorium	Collegium Civitas
		15	wykład	Uniwersytet w Białymstoku
22.	Manterys A.	104	wykłady	Collegium Civitas
23.	Mocek S.	120	seminaria lic., mgr.	Collegium Civitas
24.	Orzelska A.	120	wykład	Collegium Civitas
25.	Paczkowski A.	60	wykład	Collegium Civitas
		12	wykład	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
26.	Pańków I.	66	wykłady, seminaria	Collegium Civitas
27.	Persak K.	44	wykłady	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
28.	Rodkiewicz W.	210	wykłady	WSPiZ im. L. Koźmińskiego
29.	Stawrowski Z.	60	wykłady	Collegium Civitas
30.	Stoła D.	60	wykład	Collegium Civitas
		30	wykład	SGH
31.	Szpociński A.	120	wykłady, seminaria	Collegium Civitas
32.	Traba R.	60	semin., konwersatorium	Kat. Studiów Interkulturowych UW
		30	seminarium dr	Collegium Civitas
33.	Ukielski P.	30	wykład	Collegium Civitas
34.	Wótek A.	60	wykład, kurs	Wyższa Szkoła Biznesu w Nowym Sączu
		60	wykłady	Szkoła Główna Handlowa
35.	Wnuk-Lipiński E.	60	wykłady, seminaria	Szkoła Nauk Społecznych przy IFiS
		30	seminarium	Collegium Civitas
		29	wykłady, seminaria	College of Europe
36.	Zaremba M.	30	wykład	Instytut Socjologii UW
		153	ćwiczenia	Instytut Historii UW
37.	Zielke K	220	wykłady, ćwiczenia	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego
38.	Żelichowski R.	120	wykłady	Wydział Neofilologii UW

Dydaktyka za granicą:

Jasiewicz K.: Uniwersytet Waszyngtona i Lee w Lexington, Virginia, USA.

Inne formy:

Cześćnik M.: - 2 godz. tygodniowo, liceum ogólnokształcące.

Stryjek T.: - 12 godzin tygodniowo, I Społeczne LO.

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI NAUKOWEJ[Spis treści](#)

Biblioteka Instytutu od lat pracuje w trudnych warunkach lokalowych. W małej czytelnicy znajduje się tylko 6 miejsc dla czytelników. Tu także znajduje się niewielki księgozbiór podręczny: słowniki, encyklopedie, ostatnie roczniki najbardziej poczytnych czasopism. W 2005 r. zainstalowano dodatkowy komputer mający pomóc czytelnikom w dostępie do katalogu Biblioteki. Przepelniony magazyn znajduje się w przystosowanych do tego celu piwnicach. Brakuje więc miejsca na nowe nabytki. Ze względu na bardzo złe warunki klimatyczne, Biblioteka wystąpiła o zakup nowego klimatyzatora z funkcją osuszania.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w miarę możliwości gromadzona jest literatura dotycząca problematyki badawczej Instytutu: obszar Europy Środkowo-Wschodniej, krajów byłego ZSRR, transformacja polityczna i gospodarcza, historia najnowsza i polityka międzynarodowa.

W roku 2005, podobnie jak w latach ubiegłych, publikacje gromadzone były w drodze zakupu, wymiany krajowej i zagranicznej oraz darów.

W roku sprawozdawczym księgozbiór powiększył się o 670 tomów: zakupiono 300 książek (222 wydawnictwa krajowe i 78 zagranicznych) za 19 565,39 zł.

Z darów i wymiany własnej przybyło 370 tomów o wartości 12 357,22 zł, z czego 254 tomy na sumę 6 494,22 zł z wymiany krajowej i 116 tomów na sumę 5.863,00 zł z wymiany zagranicznej.

W ramach selekcji księgozbioru wycofano 133 książki na sumę 35,30 zł.

Ogółem w Bibliotece znajduje się 17 095 książek na sumę 300 693,52 zł.

Baza danych w systemie ISIS zawiera 11 750 opisów, czyli obejmuje ok. 70% posiadanego księgozbioru.

W roku 2005 wpłynęły do Biblioteki 174 tytuły (315 tomów) czasopism krajowych i zagranicznych na sumę 40 956,83 zł, ponadto 17 tytułów, w tym dzienniki i tygodniki. Na prenumeratę 49 czasopism zagranicznych i 33 krajowych wydano 34 290,53 zł. Z wymiany otrzymano 62 tytuły (1.766 tomów) na sumę 6 666,00 zł. Łącznie Biblioteka posiada 4 870 woluminów na sumę 446 617,16 zł.

Na prenumeratę czasopism zagranicznych otrzymano dotację z Journal Donation Project (New School for Social Research, New York). Za 32 prenumerowane tą drogą czasopisma na sumę 13 258,44\$ zapłacono tylko 3 422,88 \$, czyli 11 928,74 zł. Niestety, współpracująca firma nie odznacza się solidnością i niektóre czasopisma wykazują wciąż braki, które stale są reklamowane.

Wymianę publikacji prowadzono z 44 kontrahentami zagranicznymi i 12 krajowymi. Wystano 136 tomów książek za granicę i 47 egzemplarzy czasopism na sumę 4 350,00 zł. Te książki, które nie mieszczą się w profilu Instytutu przekazywane są Bibliotece Narodowej i Uniwersytetowi w Rzeszowie.

Z Biblioteki korzystają pracownicy Instytutu, doktoranci i studenci studiów podyplomowych oraz wielu studentów szkół państwowych i prywatnych z Warszawy i nie tylko.

Biblioteka wypożyczyła 572 książki i 66 egzemplarzy czasopism, w tym do bibliotek krajowych - 12 egzemplarzy oraz 2 do zagranicznych. Z bibliotek krajowych uzyskano 42 książki w drodze wymiany. Wymianę zagraniczną utrudniają jednak wysokie opłaty pocztowe.

Zakupiono nowy program katalogowania czasopism; w ramach testowania wpisano 70 tytułów. Do prowadzenia katalogu komputerowego książek wdrożono nową, udoskonaloną wersję.

[Strona główna](#)